

**UCHWAŁA NR XVIII/97/16
RADY MIASTA JEDLINA-ZDRÓJ**

z dnia 1 czerwca 2016 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446), w związku z art. 16b i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 163), Rada Miasta Jedlina – Zdrój uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się „Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Jedlinie – Zdroju na lata 2016-2022”, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Jedlina – Zdrój.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

Przewodnicząca Rady Miasta

Maria Drapich

Uzasadnienie

Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 163) rada gminy zobowiązana jest do opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Uchwalony w 2011 r. dokument Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2011-2015 wyczerpał swoją aktualność. Zmieniająca się sytuacja społeczna i gospodarcza w kraju i w mieście obliguje do przeprowadzenia aktualnej diagnozy problemów społecznych oraz określenia celów strategicznych i kierunków działań dla ważnych obszarów życia społeczeństwa miasta, wymagających interwencji i wsparcia samorządu.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Jedlinie - Zdroju na lata 2016-2022 w swojej części diagnostycznej obrazuje aktualną sytuację społeczną i identyfikuje ważne społecznie obszary rodzące problemy społeczne. Dla tych obszarów ustalono cele strategiczne i szczegółowe oraz najpilniejsze kierunki działań dla samorządu miasta, w tym dla jednostek organizacyjnych zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych i łagodzeniem skutków jakie te problemy niosą dla określonych grup społecznych miasta.

Zaproponowano także kilka konkretnych programów, których realizacja przyczyni się do wdrożenia szybkich działań niosących wymierną pomoc osobom, rodzinom bądź grupom społecznym.

Ważnym dla realizacji dokumentu, a w szczególności dla osiągnięcia celów strategicznych, jest przeprowadzanie corocznej oceny poziomu wdrażania i realizacji poszczególnych celów kierunków działań. Służyć do tego celu winny mierniki opracowane, utrzymywane i gromadzone dla każdego celu strategicznego. Działania te winny stanowić obowiązek Ośrodka Pomocy Społecznej. Informację z realizacji celów strategicznych należy przedkładać Radzie Miasta Jedlina – Zdrój w rocznym sprawozdaniu Kierownika z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlinie-Zdroju.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Jedlinie-Zdroju na lata 2016-2022.

SPIS TREŚCI

Rozdział I. Informacje wstępne	3
1.1. Wprowadzenie.	3
1.2. Pojęcie polityki społecznej.	4
1.3. Strategia Rozwoju Kraju 2020	6
1.4. Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2014-2020.	9
1.5. Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych.	11
1.6. Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Jedlina-Zdrój na lata 2016 - 2022.....	11
Rozdział II. Diagnostyka	12
2.1. Charakterystyka gminy.	12
2.2. Demografia.....	14
2.3. Problemy pomocy społecznej w perspektywie Ośrodka Pomocy Społecznej.....	15
2.4. Zagadnienia opieki nad dzieckiem.	25
2.5. Bezrobocie.	35
2.6. Zagadnienia uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych.	50
2.7. Problemy przestępczości.....	53
2.8. Niepełnosprawność.....	57
2.9. Ochrona zdrowia.....	63
2.10. Zasoby umożliwiające rozwiązywanie problemów społecznych.	64
2.11. Analiza SWOT.....	68
2.12. Identyfikacja najistotniejszych problemów społecznych w Jedlinie-Zdroju.....	75
2.13. Podsumowanie części diagnostycznej.....	76
Rozdział III . Część programowa	78
3.1. Misja.	78
3.2 . Cele strategiczne.	78
3.3. Wdrażanie i monitoring realizacji strategii.	88
3.4. Proponowane projekty.	89
3.5. Plan działań strategicznych na lata 2016-2022.	102
3.6. Zakończenie.	111
3.7. Załącznik – Wzór Karty Programu.	113

Rozdział I

Informacje wstępne

1.1. Wprowadzenie.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych ma stanowić podstawę do rozwiązywania problemów społecznych w celu poprawy zjawisk występujących w obrębie społeczności miasta, które są oceniane negatywnie i które dla poprawy tych zjawisk wymagają działania publicznych i prywatnych instytucji zajmujących się rozwiązywaniem kwestii społecznych.

Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (Dz. U. z 2015r., poz. 163 z późn. zm.) rada gminy zobowiązana jest do opracowania i realizacji gminnej Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania rodziny, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, czy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Umieszczenie obowiązku opracowania Strategii w ustawie o pomocy społecznej skutkuje często błędną interpretacją, iż winna ona zawierać jedynie treści związane z niwelowaniem problemów klientów pomocy społecznej. Kompleksowa i prawidłowo zbudowana Strategia winna obejmować wszystkie obszary polityki społecznej, które mogą przyczynić się do lepszego funkcjonowania społeczności lokalnej, a w konsekwencji poprawy warunków życia mieszkańców Naszego Miasta. Aby Strategia mogła odzwierciedlać oczekiwania mieszkańców koniecznym jest włączenie do prac nad dokumentem jak najszerszego grona ich przedstawicieli, a także reprezentantów wszystkich instytucji społecznych funkcjonujących w Gminie. By te działania mogły zostać uruchomione, Burmistrz Miasta Jedlina-Zdrój w dniu 3 listopada 2015r. powołał Zespół do spraw opracowania Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Jedlina-Zdrój na lata 2016-2022, który jest kontynuacją Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych uchwalonej na lata 2011-2015 i która aktualizuje obszary problemowe i kierunki działań na kolejne lata. W skład zespołu weszli przedstawiciele Urzędu Miasta Jedlina-Zdrój, Miejskiej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka, Gimnazjum Miejskiego im. Jana Pawła II, Rady Miasta Jedlina-Zdrój, wraz z Pełnomocnikiem ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawicielem Powiatowego Urzędu Pracy oraz służby zdrowia i policji. Koordynatorem prac zespołu był Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlinie-Zdroju.

Różnorodność problemów, które należy wziąć pod uwagę przy opracowaniu Strategii zobowiązuje uwzględnić także w niniejszym dokumencie inne akty prawne, które mają istotny wpływ na diagnozę i rozwiązywanie problemów społecznych w mieście Jedlina-Zdrój. Są to między innymi:

- 1) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.);
- 2) ustawa z dnia 9 czerwca 2011r.o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.z 2013r.poz.135 z późn. zm.);

- 3) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r. poz.1390 z późn. zm.);
- 4) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2013 r., poz. 1356 z późn. zm.);
- 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012r. poz. 124 z późn. zm.);
- 6) ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011r. Nr. 127 poz. 721 z późn. zm.),
- 7) ustawa z dnia 13 stycznia 2015 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2015, poz. 149 z późn. zm.);
- 8) ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. 2011r. Nr 43, poz. 225 z późn. zm.);
- 9) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U.2014r. poz. 1118 z późn. zm.);
- 10) ustawa o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2013r. (Dz. U.2015r. poz. 114 z późn. zm.);
- 11) ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów(Dz. U. 2012 r. poz. 1228 z późn. zm.);
- 12) ustawa o dodatkach mieszkaniowych z dnia 21 czerwca 2001r. (Dz. U. 2013r. poz. 966 z późn. zm.).

Celem opracowania jest nakreślenie najaktualniejszych problemów społecznych jakie występują w społeczności miasta Jedlina-Zdrój oraz kontynuowanie działań które zostały zapoczątkowane w Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Jedlinie-Zdroju na lata 2011-2015. Zmodyfikowanie i opracowanie nowych szczegółowych programów dotyczących rozwiązywania zdiagnozowanych problemów społecznych dostosowanych do obecnej rzeczywistości miasta, winno przyczynić się do poprawy poziomu życia mieszkańców miasta, sprzyjać integracji społecznej i zwiększeniu bezpieczeństwa socjalnego co w rezultacie prowadzić będzie do złagodzenia napięć i zminimalizowania skutków ciągle jeszcze występujących negatywnych zjawisk związanych z przemianami społeczno-gospodarczymi, które mają miejsce nie tylko w Naszym mieście, ale występują również na obszarze całej Polski.

1.2. Pojęcie polityki społecznej

W nauce i literaturze treść definicji czy określenie pojęcia polityki społecznej formułowane jest szeroko w zależności od sytuacji społecznej i politycznej, której dotyczy. Na gruncie polskim najnowsze definicje formułują to pojęcie między innymi: J. Auleytner "polityka społeczna to działalność państwa, samorządu i organizacji pozarządowych, której celem jest wyrównywanie drastycznych różnic socjalnych między obywatelami, dawaniem im równych szans i asekurowanie ich przed skutkami ryzyka socjalnego ..." lub L. Dziewięcka-Bokun „Nowoczesna polityka społeczna w praktycznym wymiarze dotyczy ... zaspokajania podstawowych potrzeb przez zaopatrywanie w dobra i usługi, zwłaszcza w dziedzinie lecznictwa, opieki

i pomocy społecznej, edukacji, mieszkalnictwa i dochodów ... kontroli stanu stosunków społecznych opartych na różnicach statusów: ekonomicznego i socjalnego, jak na przykład ochrona pracowników i konsumentów, zmniejszanie różnic między klasami i grupami społecznymi w dochodach i poziomie edukacji ... zarządzaniem konfliktami generowanymi przez podsystem społeczny i jego obszar graniczny z podsystemami politycznym i gospodarczym”, czy też T. Kowalak – „Polityka Społeczna jako sfera działań państwa i innych podmiotów publicznych oraz społecznych organizacji pozarządowych, mająca na celu kształtowanie godnych warunków życia ludności i poprawy stosunków międzyludzkich”. „Współczesne państwo dźwiga główny ciężar przeciwstawiania powstawaniu i rozszerzaniu się grup marginalnych ... W ostatecznym ujęciu (ich państwowych systemów zabezpieczenia społecznego) zadaniem jest zachowanie spokoju społecznego a implicite przeciwdziałanie procesom społecznej marginalizacji”.

Ogólnie akceptowanymi wartościami współczesnej polityki społecznej, które powinny znaleźć odzwierciedlenie w niniejszej strategii są: bezpieczeństwo socjalne tzn. gwarancja dochodów i usług na wypadek pojawienia się tzw. ryzyka socjalnego (choroba, inwalidztwo, bezrobocie, ubóstwo itp.), tworzenie równych szans rozwoju dla ludzi, pokój społeczny, traktowany jako wartość podstawowa dla utrzymania harmonijnej współpracy i współżycia między ludźmi (redystrybucja dochodu narodowego na rzecz grup upośledzonych jak i dialogu społecznego), życie rodzinne i uznanie rodziny za podstawową instytucję społeczną tzn. że polityka społeczna jest polityką prorodzinną.

W formułowaniu definicji polityki społecznej terminem „problemy społeczne” oznacza się wszelkiego rodzaju dolegliwości, zakłócenia, niedogodność w życiu społecznym. Mechanizmów powstawania problemów społecznych należy doszukiwać się w funkcjonowaniu społeczeństwa, w szczególności:

- w gwałtownych zmianach społecznych,
- opóźnieniach kulturowych,
- gwałtownych przemianach gospodarczych,
- nierównościach społecznych, niesprawiedliwości społecznej,
- nieprzystosowania do pełnienia określonych ról w społeczeństwie,
- złym funkcjonowaniu polityków i urzędników państwowych,
- dysfunkcjonalności instytucji społecznych,
- dominacji grup społecznych, eksploatacja, wyzysk,
- złym funkcjonowaniu instytucji edukacyjnych,
- złym funkcjonowaniu instytucji politycznych bądź administracyjnych.

Opracowując lokalną Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych, uwzględniono dokumenty programowe, w których akcentuje się konieczność zapewnienia dialogu i partnerskiej współpracy instytucji rządowych, samorządowych, organizacji pozarządowych oraz biznesu. Uznaje się także za niezbędną partnerską współpracę z osobami podlegającymi wykluczeniu społecznemu. Wspomniane dokumenty to przede

wszystkim:

- Strategia Rozwoju Kraju 2020;
- Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2014-2020;
- Powiatowa Strategia Integracji i Polityki Społecznej na lata 2011-2016;

Polityka społeczna oparta na określonych zasadach, normach i wartościach może być postrzegana jako przewodnik działania państwa i władz samorządowych różnych szczebli w celu: kształtowania warunków życia ludności oraz stosunków międzyludzkich, a także ogólnych warunków rozwoju, harmonizowania i godzenia rozbieżnych interesów różnych grup społecznych oraz tworzenia warunków dla pokoju społecznego między kapitałem a pracą. Polityka społeczna, jako przewodnik czy też wskazówka działania oparta na zadeklarowanych wartościach i zasadach, określa i wyjaśnia misję, obejmuje możliwości i cele przedsięwzięć organizacyjnych, wymusza odpowiednie zachowania, nakreślając przydział odpowiedzialności i towarzysząc temu delegację kompetencji na wszystkie poziomy organizacyjne.

Polityka społeczna Unii Europejskiej opiera swoje założenia na działaniach związanych z polepszeniem warunków życia, pracy i kształcenia, zapewnieniu powszechności prawa do zatrudnienia i wykształcenia, a wreszcie stworzeniu systemu zabezpieczenia społecznego. Z uwagi na przystąpienie naszego kraju do tej struktury społeczno-gospodarczej jest rzeczą oczywistą i zrozumiałą, że właśnie te wartości i zasady stanowią fundament budowy dokumentu wskazującego lokalne problemy społeczne i metody ich rozwiązywania. W polityce społecznej terminem „problemy społeczne” oznacza się wszelkiego rodzaju dolegliwości, zakłócenia, niedogodności występujące w życiu zbiorowym. Natomiast określeniem „kwestia społeczna” wyróżnia się wśród nich te, które: odznaczają się szczególną dolegliwością dla potencjału osobowego społeczeństwa, są następstwem niedostosowania sposobu, w jaki funkcjonuje społeczeństwo, do podstawowych potrzeb indywidualnych i zbiorowych i nie są możliwe do rozwiązania siłami pojedynczych grup ludzkich. Metodyka opracowania dokumentu pozwoliła zaangażować przedstawicieli społeczności lokalnej w budowę Strategii na najważniejszych etapach, od diagnozy do wdrożenia i realizacji. Identyfikacja problemów społecznych jest jednym z najważniejszych elementów każdego postępowania diagnostycznego, mającego określić zasadnicze problemy i ewentualne kierunki ich rozwiązywania.

1.3. Strategia Rozwoju Kraju 2020.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 przyjęta dnia 22 listopada 2012 r. Uchwałą Rady Ministrów jest elementem nowego systemu zarządzania rozwojem kraju, którego fundamenty zostały określone w znowelizowanej ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2009 nr 84 poz. 712) oraz w przyjętym przez Radę Ministrów 27 kwietnia 2009 r. dokumencie Założeniach systemu zarządzania rozwojem Polski. Strategia, uwzględnia kluczowe wyzwania, wskazuje strategiczne zadania państwa, których podjęcie w perspektywie najbliższych lat jest niezbędne, by wzmocnić procesy rozwojowe, przedstawia

scenariusz rozwojowy wynikający m. in. z diagnozy barier i zagrożeń oraz z analizy istniejących potencjałów, jak też możliwości sfinansowania zaprojektowanych działań. Strategia Rozwoju Kraju 2020 oparta jest na scenariuszu stabilnego rozwoju. Pomyślność realizacji wszystkich założonych w tej Strategii celów będzie uzależniona od wielu czynników zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych, które mogą wpływać na dostępność środków finansowych na jej realizację. W najbliższych latach kluczowe będzie pogodzenie konieczności równoważenia finansów publicznych i zwiększania oszczędności, przy jednoczesnej realizacji rozwoju opartego na likwidowaniu największych barier rozwojowych, ale też rozwoju w coraz większym stopniu opartego na edukacji, cyfryzacji i innowacyjności. Szczególnie ważne będzie przeprowadzenie zmian systemowych, kompetencyjnych i instytucjonalnych sprzyjających uwolnieniu potencjałów i rezerw rozwojowych, a także środków finansowych. W/w dokument wytycza obszary strategiczne, w których koncentrować się będą główne działania oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w perspektywie średniookresowej w celu przyspieszenia procesów rozwojowych. Stanowi tym samym odniesienie dla nowej generacji dokumentów strategicznych przygotowywanych w Polsce na potrzeby programowania środków Unii Europejskiej na lata 2014-2020.

Strategia Rozwoju Kraju wskazuje działania polegające na usuwaniu barier rozwojowych, w tym słabości polskiej gospodarki ujawnionych przez kryzys gospodarczy, jednocześnie koncentrując się na potencjałach społeczno-gospodarczych i przestrzennych, które odpowiednio wzmocnione będą stymulowały rozwój, dokonuje wyboru, koncentrując się na czynnikach umożliwiających realizację celów strategicznych. Pokazuje jednocześnie następstwo procesów rozwojowych w różnych obszarach i ich wzajemne zależności. Wykorzystanie tych zależności i istniejących sprzężeń zwrotnych będzie wzmacniać efekty podejmowanych działań w horyzoncie wieloletnim. Z kolei opóźnienie w realizacji działań w jednym obszarze, może utrudnić realizację zakładanych celów w innych powiązanych obszarach strategicznych. Strategia skierowana jest nie tylko do administracji publicznej. Integruje ona wokół celów strategicznych wszystkie podmioty publiczne, a także środowiska społeczne i gospodarcze, które uczestniczą w procesach rozwojowych i mogą je wspomagać zarówno na szczeblu centralnym, jak i regionalnym. Wskazuje konieczne reformy ograniczające lub eliminujące bariery rozwoju społeczno-gospodarczego, orientacyjny harmonogram ich realizacji oraz sposób finansowania zaprojektowanych działań (zawiera wieloletni ramowy plan wydatków publicznych na działania rozwojowe). Zwraca uwagę również na wymiar terytorialny podejmowanych działań, wzmocnienie i lepsze wykorzystanie potencjałów regionalnych. Widzi zatem znaczenie samorządu terytorialnego i innych podmiotów w dynamizacji rozwoju regionów i kraju. W okresie do 2020 r. akcent strategiczny zostanie położony w głównej mierze na wzmacnianie potencjałów, które w przyszłości zagwarantują długofalowy rozwój, a nie tylko na alokację środków bezpośrednio w dziedziny, w których występują największe deficyty. Tym samym nie rozwija wszystkich obszarów istotnych z samego faktu funkcjonowania państwa, lecz koncentruje się głównie na tych, w których powinny zostać podjęte działania wzmacniające i przyspieszające procesy rozwojowe (w tym niezbędne zmiany strukturalne) w ciągu najbliższych dziesięciu lat.

Jak już wcześniej wspomniano, przy opracowywaniu Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla miasta Jedlina-Zdrój pamiętać należy o dokumentach programowych w tym przedmiocie, wyznaczających cele i zadania na poziomie kraju, województwa i powiatu w takim zakresie w jakim te dokumenty odnoszą się i mają znaczenie dla naszej gminy.

Celem prac nad Narodową Strategią Integracji Społecznej jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej UE, stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Konkretnie działania w tym zakresie winny przyczynić się do: dostosowania edukacji i szkoleń do wymogów życia i pracy, w szczególności opartym na wiedzy, rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszej jakości miejsc pracy, modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia między innymi w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia, wspierania integracji społecznej aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

Kolejnym elementem krajowego planowania strategicznego opartym na priorytetach Narodowej Strategii Integracji Społecznej jest Krajowy Plan Działań na rzecz Integracji Społecznej, który precyzuje i określa instrumenty oraz konkretyzuje odpowiedzialność instytucji za poszczególne działania. Instrumenty te wynikają z analizy sytuacji społecznej ilustrującej podstawowe przyczyny ubóstwa i zagrożenia wykluczeniem społecznym.

Priorytety zawarte w Narodowej Strategii Integracji Społecznej w zakresie realizacji prawa do edukacji są następujące: wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym, poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim, upowszechnienie kształcenia na poziomie wyższym i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy, rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci, upowszechnienie kształcenia ustawicznego.

W zakresie realizacji prawa do zabezpieczenia socjalnego niezbędne staje się: radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego, którego poziom jest obecnie nie do zaakceptowania i wymaga podjęcia zdecydowanych działań, ograniczenie tendencji wzrostowych rozwarstwiania dochodowego, tak aby różnice te nie odbiegały od przeciętnego poziomu w krajach UE.

Bezrobocie jest jedną z form wykluczenia społecznego silnie powiązaną z innymi jego przejawami, np. ubóstwem, w warunkach niskiej skuteczności systemu zabezpieczenia socjalnego dla osób bezrobotnych i ich rodzin. Dlatego też w Narodowej Strategii Integracji Społecznej cztery z dwudziestu priorytetów odnoszą się do sfery działań dotyczących realizacji prawa do pracy: ograniczenia bezrobocia długookresowego, zmniejszenia bezrobocia młodzieży, zwiększenia poziomu zatrudnienia wśród niepełnosprawnych, zwiększenia liczby uczestników aktywnej polityki rynku pracy. W zakresie realizacji prawa do ochrony zdrowia jest: wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności, upowszechnienie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zwiększenie zakresu objęcia kobiet i dzieci programami

zdrowia publicznego.

W zakresie realizacji innych praw społecznych: zwiększenie dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością, zapewnienie lepszego dostępu do pracowników socjalnych, rozwinięcie pomocy środowiskowej i zwiększenie liczby osób objętych jej usługami, zwiększenie zaangażowania obywateli w działalność społeczną, realizacja Narodowej Strategii Integracji Społecznej przez samorządy terytorialne, zwiększenie dostępu do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

Realizacja zawartych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej postulatów walki z konkretnymi przejawami wykluczenia społecznego wymaga solidarnej współpracy wszystkich instytucji publicznych i partnerów społecznych i aktywności organów terytorialnych i organizacji pozarządowych jest kluczowym warunkiem powodzenia w tworzeniu i wprowadzaniu w życie lokalnych dokumentów strategii integracji społecznej.

Wizja Polski 2020.

Polska w roku 2020 to: aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka i sprawne państwo. Najbliższe dziesięciolecie ma kluczowe znaczenie dla rozwoju gospodarczego Polski. Będzie to dekada równoważenia finansów publicznych i zwiększania oszczędności, przy trwającym równolegle rozwoju opartym na likwidowaniu największych barier rozwojowych (tj. odrabianiu zaległości w infrastrukturze i zmniejszaniu różnic między regionami). Jednocześnie powinna to być jednak dekada rozwoju w coraz większej mierze opartego na edukacji, impecie cyfrowym i innowacyjności. W efekcie, Polska w 2020 roku będzie lepiej wykorzystywać posiadane potencjały gospodarcze, społeczne i instytucjonalne w celu zapewniania szybkiego rozwoju kraju i poprawy warunków życia ludności. Celem głównym strategii staje się wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności.

Obszary strategiczne to :

- 1) sprawne i efektywne państwo;
- 2) konkurencyjna gospodarka;
- 3) spójność społeczna i terytorialna.

1.4. Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2014-2020.

Istotnym dokumentem, który należy brać również pod uwagę konstruując strategiczne kierunki rozwiązywania problemów społecznych w gminie jest również Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2014-2020. Zadaniem DSIS na lata 2014-2020 jest wytyczanie głównych kierunków działań w obszarze polityki społecznej, mających na celu zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańcom województwa dolnośląskiego, poprzez rozwój usług społecznych na rzecz wspierania, aktywizowania i integrowania osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, społeczności lokalnych oraz społeczności regionu jako całości. Zasadą organizującą owe działania jest kooperacja różnorodnych pomiotów i instytucji, oparta na partnerstwie,

komplementarności i dążeniu do kompleksowości działań. Zapisy zawarte w DSIS na lata 2014-2020 rozwinięte zostały w poszczególnych programach tematycznych wskazujących kierunki rozwoju i działania w perspektywie.

Celem głównym DSIS na lata 2014-2020 jest zapewnienie mieszkańcom województwa dolnośląskiego wysokiej jakości życia, dopasowania usług społecznych do potrzeb mieszkańców i integracja społeczna. Cel ten realizowany jest w ramach czterech obszarów strategicznych, które są wzajemnie ze sobą powiązane i komplementarne wobec siebie. Należą do nich:

- Wsparcie,
- Aktywizacja,
- Integracja
- Współdziałanie.

Wsparcie obejmuje zespół działań skierowany na zaspokajanie specyficznych potrzeb, wyrównywanie szans życiowych określonych kategorii społecznych, "zagospodarowywanie" deficytów - wsparcie rodzin w funkcjach opiekuńczo-wychowawczych, wsparcie osób niesamodzielnych, w tym osób starszych w funkcjonowaniu w środowisku zamieszkania, wsparcie osób niepełnosprawnych, przeciwdziałanie ubóstwu, niwelowanie skutków uzależnień, przemocy, działanie na rzecz osób bezdomnych, oraz na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

Aktywizacja obejmuje działania o charakterze aktywizacyjnym, służyć ma pobudzeniu aktywności określonych kategorii społecznych, aktywnej polityce społecznej, profilaktyce i promocji określonych wartości i postaw, stylów życia, oraz ekonomii społecznej. Ujęty jest tu również całokształt działań skierowanych do osób bezrobotnych, ponieważ ich nadrzędnym celem jest powrót do aktywnego zaangażowania na rynku pracy, stąd nawet działania osłonowe i wspierające służą aktywizacji na rynku pracy.

Integracja obejmuje działania mające charakter całościowy, skierowane na rzecz ogółu społeczności dolnośląskiej, w celu harmonijnego rozwoju województwa jako całości - działania międzygeneracyjne, tworzenie sieci, budowa kapitału społecznego i obywatelskiego, pobudzanie i promowanie innowacji w sferze społecznej - badania, transfer wiedzy, dobrych praktyk i nowoczesnych rozwiązań.

Współdziałanie obejmuje tworzenie powiązań instytucjonalnych na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym, mechanizmów kooperacyjnych z partnerami społecznymi i gospodarczymi, dbałość o wysokie kwalifikacje i kompetencje kadr służb społecznych, doskonalenie sposobów i jakości świadczenia usług społecznych.

Struktura priorytetów i działań strategicznych województwa obejmuje: wzmocnienie potencjału rodzin dolnośląskich, rozwój usług społecznych mających na celu wsparcie osób i grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym, przeciwdziałanie uzależnieniom, przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie, aktywizacja społeczna osób starszych, rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu osób niepełnosprawnych,

rozwój sprzyjający wykorzystaniu zasobów na rynku pracy, promocja aktywnej polityki społecznej jako narzędzia integracji społecznej, wsparcie idei społeczeństwa obywatelskiego, pobudzanie i promowanie innowacji w obszarze polityki społecznej, doskonalenie jakości systemu usług społecznych.

Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej służy harmonijnemu rozwojowi województwa. W związku z tym, jej założenia stanowią pomoc w wytyczeniu strategicznych kierunków działań również dla opracowywanej Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jedlina-Zdrój na lata 2016-2022.

1.5. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych 2011-2016

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie wałbrzyskim do realizacji wizji określonej jako: "Skuteczny system pomocy społecznej zapewniający pomoc w rozwiązywaniu problemów mieszkańców powiatu wałbrzyskiego", sformułowała misję która określiła: "Pomoc mieszkańcom powiatu wałbrzyskiego w rozwiązywaniu problemów poprzez organizowanie różnego rodzaju wsparcia dla tych osób i rodzin, które potrzebują pomocy".

Spełnienie wizji i misji winno odbywać się w drodze realizacji ustalonych priorytetów, celów operacyjnych określonych poniżej:

- 1) Stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny realizowany poprzez: zapobieganie umieszczania dzieci poza rodziną i pomoc w integracji ze społeczeństwem;
- 2) Stworzenie sprawnego systemu pomocy dzieciom pozbawionym opieki poprzez tworzenie zastępczych form opieki oraz zapewnienie właściwych warunków w placówkach opiekuńczo-wychowawczych a także ułatwienie startu w dorosłe życie wychowankom placówek i rodzin zastępczych;
- 3) Stworzenie nowoczesnego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych poprzez zapewnienie osobom niepełnosprawnym warunków pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, zapewnienie usług na odpowiednim poziomie oraz pobudzanie osób niepełnosprawnych do aktywności i samopomocy.

1.6. Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Jedlina-Zdrój na lata 2016-2022

Niniejszy dokument nawiązuje do Uchwały Nr V/26/11 Rady Miasta Jedlina-Zdrój z dnia 1 marca 2011r. w sprawie uchwalenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2011 – 2015. Strategia ta uwzględniła te kwestie, które stanowiły dotychczas dobre praktyki i przynosiły wymierne i pożądane rezultaty w zakresie polityki społecznej gminy, dlatego też należy kontynuować działania które będą zgodne z ogólnymi kierunkami dokumentów strategicznych oraz Misją, a także będą uwzględniać potrzeby i oczekiwania mieszkańców Naszej Gminy oraz wpływać na dalszy rozwój Miasta przy użyciu skutecznego systemu rozwiązywania problemów społecznych w mieście Jedlina-Zdrój.

Rozdział II

Diagnostyka

2.1. Charakterystyka gminy

Jedlina-Zdrój prawa miejskie uzyskała 1 stycznia 1967 r. na mocy Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 1966 roku w sprawie ustanowienia niektórych miast (Dz. U. Nr 52, poz. 318). Miasto położone jest na Przedgórzu Sudeckim w obrębie Gór Wałbrzyskich na wysokości 300-800 m n.p.m. Obszar miasta leży w obrębie głęboko wyciętej doliny rzeki Bystrzyca oraz szerokiej doliny rzeki Jedlinka. Najwyższe szczyty Gór Wałbrzyskich w granicach administracyjnych miejscowości to: Borowa (854 m n.p.m.), Sucha (784 m n.p.m.) i Wołowiec (777 m n.p.m.). Powierzchnia Jedliny-Zdroju 17,5 km², z tego 50,7% stanowią lasy i bory mieszane górskie (świerk, buk, sosna, dąb, brzoza). Kompleksy leśne istnieją również w centrum miasta, ponadto występują parki i turystycznie zagospodarowane tereny leśne tzw. Uzdrawiskowy Szlak Turystyczno-Rekreacyjny, na trasie którego zlokalizowany jest wyciąg narciarski, całoroczny tor saneczkowy, źródła wód mineralnych, punkty widokowe i polany rekreacyjne.

Już w XVI w. odkryto na tutejszych terenach źródła wody mineralnej i z biegiem lat miejscowość staje się popularnym uzdrowiskiem. W szczytowym okresie rozwoju (przed II wojną światową) uzdrowisko mogło pomieścić jednorazowo 600 kuracjuszy. Po wojnie sanatorium podupadło; w 1962 roku reaktywowało swoją działalność jako Przedsiębiorstwo Państwowe Uzdrawisko Szczawno-Jedlina, od 1999 roku "Uzdrowisko Szczawno-Jedlina" Spółka Akcyjna. Obiekty uzdrawiskowe to m.in. Dom Zdrojowy wraz z zakładem przyrodolecznictwa - zabytkowy budynek z XVIII w. o czterech kondygnacjach. Sanatorium to dysponuje 81 miejscami noclegowymi w 40 pokojach jedno, dwu i trzyosobowych, posiadających pełny węzeł sanitarny. Sanatorium obejmuje ponadto dwa budynki sanatoryjne w tym szpital kardiologiczny. Profil leczenia uzdrowiska Jedlina-Zdrój obejmuje: schorzenia dróg oddechowych, nerwice, wczesną rehabilitację kardiologiczną, zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa oraz tzw. ogólne przypadłości. Niezaprzeczalnym atutem uzdrowiska jest specyficzny mikroklimat (górski średniobodźcowy) a także cisza i walory krajobrazowe. W budynku "Teresa" głównym profilem leczniczym, który zdeterminował układ funkcjonalny budynku, jest wczesna rehabilitacja kardiologiczna. To właśnie z tego względu w „Terese” funkcjonuje oddział intensywnej opieki medycznej. Do dyspozycji pacjentów przygotowano 40 miejsc w 18 komfortowych, przytulnych pokojach. Sanatorium "Halina" z kolei dysponuje 35 miejscami noclegowymi w 20 pokojach dwuosobowych z łazienkami oraz jedno i dwuosobowymi z umywalkami, z dostępem do telewizji satelitarnej. Pijalnia Wód Mineralnych w Jedlinie-Zdroju „Charlotta”, którą w 2006 roku kompleksowo przebudowano; woda „Charlotta” to występująca w Jedlinie – Zdroju naturalna woda lecznicza, stosowana w kuracji pitnej o łagodnym, orzeźwiającym smaku.

Istniejące walory uzdrawiskowe i turystyczne to szansa rozwoju miasta. Funkcja uzdrawiskowa przez długie lata była i w dalszym ciągu jest funkcją wiodącą. Atrakcyjne i nowoczesne uzdrowisko

z uzupełniającą rolą turystyki sportu i rekreacji wydają się być najważniejszymi kierunkami działania dla przyszłości Jedliny-Zdroju.

Od 2012 roku gmina Jedlina-Zdrój wraz z 22 gminami tworzy Aglomerację Wałbrzyską, jej obszar obejmuje 1 887 km² (tj. 9,46% obszaru województwa dolnośląskiego) i liczy ponad 427,3 tys. mieszkańców.

Turystyka w Gminie Jedlina-Zdrój.

Gmina posiada predyspozycje dla rozwoju turystyki z istotną rolą agroturystyki oraz rekreacji i wypoczynku. Ważną rolę w aktywizowaniu turystyki spełniają liczne zabytki kultury świeckiej i religijnej. Wykaz zabytków architektury i budownictwa znajdujących się na terenie miasta obejmuje 150 pozycji. Do najważniejszych należy: Plac Zdrojowy z Domem Zdrojowym i promenadą, dawny kościół ewangelicko - augsburski, należący obecnie do parafii katolickiej, który jest jedną z najciekawszych i najbardziej charakterystycznych budowli miasta. Jego wysoka-45 metrowa wieża, wyraźnie dominuje nad miastem. Ponadto, pod Małym Wołowcem znajduje się najdłuższy tunel kolejowy w Polsce. Największą atrakcją turystyczną w mieście jest Zespół Pałacowo-Hotelowy w Jedlinie, który w szybkim tempie odzyskuje dawną świetność i przyciąga rocznie tysiące turystów, którzy zainteresowani są historią Dolnego Śląska a w szczególności tajemnicami II wojny światowej związanymi w tym rejonie z kompleksem „Riese”. W sąsiedztwie Pałacu wybudowano także kolejną atrakcję Browar „Jedlinka” z zapleczem gastronomicznym z hostelem na 40 miejsc noclegowych.

Rozwój turystyki, rekreacji i wypoczynku jest szansą ożywienia gospodarczego gminy. Jest to dziedzina stanowiąca istotne uzupełnienie uzdrowskiego charakteru miasta i lecznictwa uzdrowskiego. Z uwagi na eliminację z terenu uzdrowskiego uciążliwej działalności gospodarczej, usługi w zakresie turystyki, rekreacji i wypoczynku są tą gałęzią gospodarczą, której intensywny i wszechstronny rozwój jest ze wszech miar pożądanym.

Miasto posiada infrastrukturę dla turystyki aktywnej, rekreacji i wypoczynku całorocznego: szlaki turystyczne, wyciąg narciarski z naśnieżanym i ratrakowanym stokiem, całoroczny tor saneczkowy, kort tenisowy, ścieżki rekreacyjne, boiska sportowe, polany widokowe i rekreacyjne, trasy rowerowe, itp. Wymieniona infrastruktura to najważniejsze elementy Uzdrowskiego Szlaku Turystyczno-Rekreacyjnego. Szlak jest wzbogacany dalszymi inwestycjami miejskimi (Pawilon Uzdrowski, Park Zdrojowy z miejscami do rekreacji i wypoczynku) a także infrastrukturą sportową – Kompleks Rekreacyjno-Sportowy ze sceną koncertową, stadionem z pełnowymiarowym boiskiem do piłki nożnej, boisko "Orlik" oraz boisko treningowe, na których odbywają się treningi, sparingi, mecze piłkarskie klubu KS "Zdrój". Znajduje się tu także bulodrom oraz hala namiotowa pozwalające na treningi i zawody klubu KS „Petanque”; dla najmłodszych nowoczesny plac zabaw, a także sztuczny zalew (zbiornik małej retencji, utworzony na potoku Jedlina) oraz parking. Dla miłośników adrenaliny dostępny jest kompleks „Czarodziejska Góra Relax” z czterema trasami zróżnicowanymi pod względem poziomu trudności: „Maluch”, „Junior”, „Standard”, „Extremum”, „Tyrolka” oraz wieża wspinaczkowa.

Od 2014 roku Miasto Jedlina-Zdrój chce promować swój wizerunek poprzez unikatowe produkty, które w ramach strategii marketingowej uznano za najbardziej rozpoznawalne pod hasłem: „Jedlina-Zdrój – źródło aktywności”.

2.2. Demografia.

Gmina Jedlina-Zdrój należy do obszarów średnio zaludnionych. Szczegółowe dane dotyczące struktury ludności przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 1: Struktura ludności.

L.p.	LATA	Ludność wg stanu na 31 grudnia	Wyszczególnienie	
			kobiety	mężczyźni
1.	2013	4864	2626	2238
2.	2014	4812	2557	2255
3.	2015	4747	2670	2077

Źródło: baza danych Urzędu Miasta.

Głównymi czynnikami kształtującymi liczbę ludności są migracje i ruch naturalny ludności. Dane zamieszczono w poniższej tabeli.

Tabela nr 2: Ruch naturalny i migracje w gminie Jedlina-Zdrój

Gmina Jedlina-Zdrój			
Rok	2013	2014	2015
Urodzenia	36	43	50
Zgony	63	72	58
Napływ ludności	44	70	125
Odpływ ludności	40	45	60

Źródło: baza danych Urzędu Miasta.

Głównym czynnikiem prowadzącym do spadku liczby ludności w Polsce są migracje, przede wszystkim na obszary podmiejskie, które są oznaką procesu sub-urbanizacji. Szukając bardziej korzystnych warunków życia, zamożniejsza ludność większych miast osiedla się na okalających je terenach. Największy problem ze spadkiem liczby urodzeń zauważalny jest w województwach południowych (małopolskie i dolnośląskie, opolskie i podkarpackie), co w konsekwencji prowadzi do powolnego, ale już zauważalnego, starzenia się społeczeństwa. Według specjalistów, zachwianie stabilnej demografii związane jest również z tym, że przez emigrację rozbijane są rodziny wielopokoleniowe, kreujące do tej pory model tradycyjnej wspólnoty rodzinnej. Co więcej istnieje prawdopodobieństwo, że w przyszłości zabraknie rąk do pomocy przy osobach starszych. Przyrost naturalny uległ zmniejszeniu.

Zmiany w strukturze ludności Gminy Jedlina-Zdrój nie odbiegają od danych zarysowujących się w całej Polsce. Spośród 4747 mieszkańców (31.12.2015r.) gminy Jedlina-Zdrój 17,76% stanowiły dzieci i młodzież (843 osoby), 65,75% osób znajdowało się w wieku produkcyjnym (3121 osób) tj. 16,49% z czego 1387 to kobiety a 1305 osób to mężczyźni. Natomiast w wieku poprodukcyjnym znajduje się (783 osób). Takie wskaźniki jak ujemny przyrost ludności, a także migracje wpływają na zmniejszenie liczby ludności. Zgodnie z przedstawionymi danymi można przyjąć, iż gmina Jedlina-Zdrój jest terenem stałego odpływu ludności. Przy założeniu, że w kolejnych latach przyrost naturalny ulegnie dalszemu zmniejszeniu, a odpływ ludności zwiększeniu można przypuszczać, że liczba ludności będzie się zmniejszać. W najbliższej przyszłości będzie następował wzrost ilości osób w wieku poprodukcyjnym i zmniejszy się ilość osób w wieku przedprodukcyjnym, przy ogólnej tendencji stopniowego zmniejszania się ilości mieszkańców. Liczba ludności ulega zmniejszeniu, ponieważ nie występuje zjawisko zastępowalności pokoleń: rodzi się coraz mniej dzieci, wzrasta średnia długość życia – populacja się starzeje.

Pewnymi procesami można sterować stosując odpowiednie narzędzia. Na przykład wzrost poziomu życia, wzrost jakości i dostępności do opieki zdrowotnej przyczyniły się do zmniejszenia śmiertelności noworodków, wydłużenia się długości życia ludzi. W ten sposób udaje się wpływać na proces demograficzny.

2.3. Problemy pomocy społecznej w perspektywie Ośrodka Pomocy Społecznej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedlinie – Zdroju jest instytucją podejmującą działania w celu rozwiązania określonych problemów społecznych lub osłabienia ich dolegliwości. Realizowane zadania mają na celu pomoc w przezwyciężeniu trudności i usamodzielnianie rodzin, poprzez ukazanie sposobów wyjścia z kłopotów i odpowiednie wsparcie materialne. Aby udzielanie właściwej pomocy osobom i rodzinom zagrożonym dysfunkcjami było możliwe, należy wprowadzić nowe formy i sposoby pomocy.

Diagnoza problemów społecznych z perspektywy Ośrodka Pomocy Społecznej została dokonana w oparciu o rozeznanie środowiska przez pracowników oraz sprawozdawczość Ośrodka Pomocy Społecznej.

W ostatnim czasie w gminie Jedlina – Zdrój obserwuje się minimalny spadek osób korzystających z pomocy społecznej. W roku 2012 pomocą społeczną były objęte 163 rodziny, w skład których łącznie

wchodziło 320 osób. W 2013 r. liczba rodzin korzystających ze świadczeń Ośrodka Pomocy Społecznej zmalała o ok. 20% w stosunku do roku 2012 i wynosiła 133 rodziny, w których łącznie zamieszkiwało 270 osób. Rok 2014 przyniósł kolejny spadek klientów pomocy społecznej o ok. 5% w porównaniu do roku 2013. W 2014 r. z pomocy ośrodka skorzystało 130 rodzin, liczących 268 osób. W 2015 roku ze względu na zwiększenie ubóstwa a co za tym idzie wzrostem osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej liczba rodzin wzrosła do 236 a liczba osób korzystających z pomocy Ośrodka wzrosła do 445.

Wykres nr 1: Osoby i rodziny, którym przyznano pomoc w latach 2012-2015.

Źródło: Sprawozdawczość Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlinie – Zdroju.

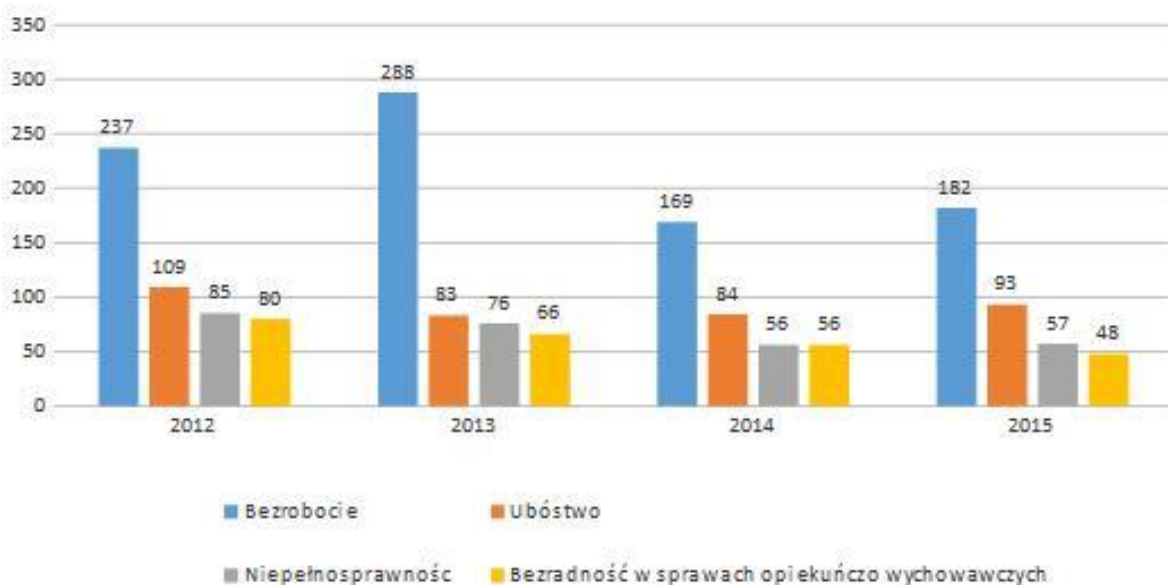
W roku 2015 zaobserwowaliśmy zdecydowanie znaczny wzrost osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w porównaniu do lat poprzednich. Jest to negatywna zmiana, mogąca świadczyć o postępującym ubożeniu naszego społeczeństwa.

Głównymi powodami przyznawania pomocy społecznej w latach 2012 - 2015 było bezrobocie oraz ubóstwo. W roku 2012 z powodu bezrobocia z pomocy skorzystało 237 osób, a z tytułu ubóstwa 109osób. W 2013 roku bezrobocie było przyczyną przyznania pomocy 253 osobom, natomiast z powodu ubóstwa Ośrodek Pomocy Społecznej przyznał decyzją świadczenia dla 83 osób. W roku 2014 pomoc była przyznana 169 bezrobotnym i 84 osobom ubogim. W roku 2015 z powodu bezrobocia z pomocy skorzystały 182 osoby, a z tytułu ubóstwa 93. Łatwo zauważyć, że w 2013 roku największa ilość osób zwróciła się po pomoc ze

względu na bezrobocie. W 2014 roku wskaźnik bezrobocia znacząco zmalał i utrzymuje się na ustabilizowanym poziomie. Nie mniej istotnymi przyczynami przyznawania pomocy był również problem niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych (szczególnie problem ten dotyczy rodzin niepełnych).

Z danych statystycznych wynika, że z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych w 2012 borykały się 22 rodziny, w skład których wchodziło 80 osób, w 2013 – 19 rodzin, które liczyły 66 osób, a w 2014 r. 17 rodzin składających się z 56 osób, a w 2015 r. 14 rodzin, tj. 48 osób w rodzinach.

Wykres nr 2: Powody przyznawania pomocy w latach 2012 – 2015

Źródło: Sprawozdawczość Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlinie – Zdroju.

Jak wynika z przedstawionych informacji i danych liczbowych w minionym roku miał miejsce spadek przyznanych świadczeń z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia o ok. 25% w stosunku do roku 2012. Korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej odnajdują się łatwiej na rynku pracy. Podobna sytuacja dotyczy ubóstwa. Procent osób korzystających z pomocy społecznej ze względu na ubóstwo zmalał o ok. 25% w roku 2014 w porównaniu do roku 2012. Również w kwestii niepełnosprawności i bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych ma miejsce tendencja spadkowa. Liczba rodzin z problemem bezradności opiekuńczo – wychowawczej zmalała w roku 2014r. w stosunku do 2012 r. o ok. 20%.

Tabela nr 3: Powody przyznania pomocy w 2015 roku.

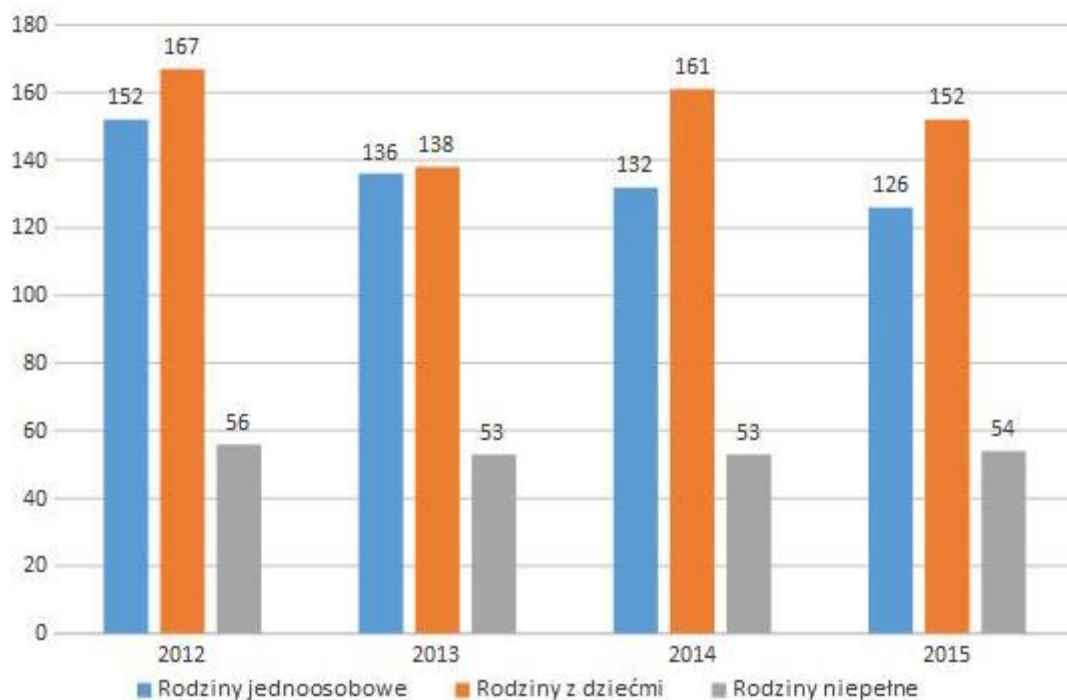
<i>POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ</i>	<i>LICZBA RODZIN</i>	<i>LICZBA OSÓB W RODZINIE</i>
Ubóstwo	93	199
Sieroctwo	1	1
Bezdomność	3	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	8	33
W tym Wielodzietność	3	15
Bezrobocie	81	182
Niepelnosprawność	41	57
Długotrwała lub ciężka choroba	34	60
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	14	48
W tym Rodziny niepełne	10	29
Rodziny wielodzietne	3	18
Przemoc w rodzinie	0	0
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	7	9
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	6	9
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0

Źródło: Sprawozdawczość Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlinie – Zdroju

Ze względu na typ rodzin objętych pomocą społeczną najczęściej z usług Ośrodka Pomocy Społecznej korzystają osoby samotnie prowadzące gospodarstwo domowe. W roku 2012 liczba jednoosobowych gospodarstw domowych wynosiła 152. W roku 2013 osób samotnie mieszkających było 136, a w roku 2014

liczba jednoosobowych gospodarstw wynosiła 132. Duży procent korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej stanowią również rodziny z dziećmi, a wśród nich rodziny z jednym dzieckiem. W 2012 roku rodzin z dziećmi korzystających z pomocy było 167, w 2013 – 138, a w 2014 – 161. W 2015 roku ilość rodzin z dziećmi nieznacznie zmalała i wynosiła 152 osoby. Znaczącą grupę wśród klientów pomocy społecznej stanowią także rodziny niepełne, które w 2012 roku stanowiły ponad 10% ogółu korzystających, w 2013 – 17% a w 2014 – 14%.

Wykres nr 3: Typy rodzin objęte pomocą społeczną.

Źródło: Sprawozdawczość Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlinie – Zdroju

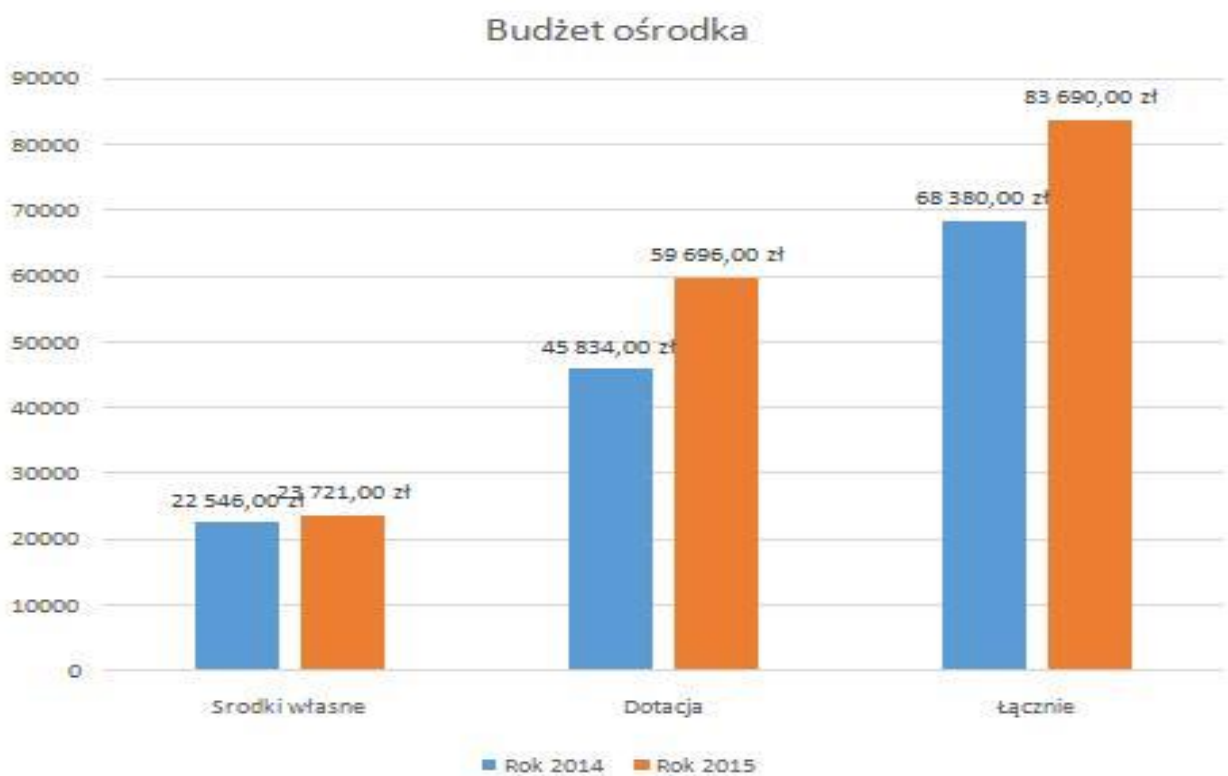
Jak wynika z powyższego wykresu na przełomie lat 2012 – 2015 nastąpił spadek klientów pomocy społecznej wśród gospodarstw jednoosobowych. Od roku 2012 do końca roku 2013 ich liczba zmalała o 13%. Podobna sytuacja dotyczy rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej. Od 2012 roku liczba korzystających z pomocy rodzin z dziećmi zmalała o 9%. Tendencję spadkową można również zaobserwować wśród rodzin niepełnych będących klientami Ośrodka Pomocy Społecznej, co jest pozytywnym elementem diagnozy problemów społecznych i może świadczyć o poprawie kondycji rodzin.

W związku ze zwiększającym się zapotrzebowaniem na świadczenia z pomocy społecznej wzrastają również nakłady pieniężne przeznaczane na pomoc społeczną. Świadczenia udzielane przez Ośrodki Pomocy Społecznej można podzielić na zadania zlecone gminom, refundowane przez państwo i własne – finansowane

przez gminę. Do końca 2013 roku do zadań zleconych gminie należała wypłata zasiłków stałych, które od roku 2014 zostały wpisane do katalogu zadań własnych gmin.

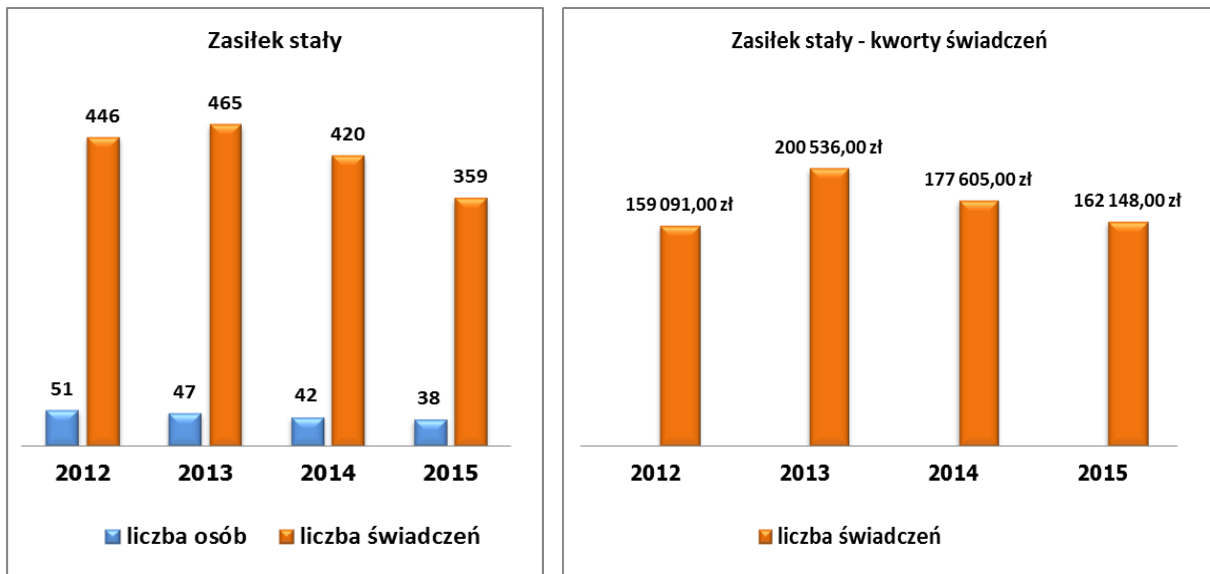
Mówiąc o nakładach finansowych poniesionych na pomoc społeczną w Jedlinie – Zdroju, nie można pominąć projektu systemowego „Razem w przyszłość” realizowanego przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedlinie – Zdroju od 2008 roku. Łączna wartość projektu w roku 2013 wyniosła 118.234,18 zł, z czego wkład własny stanowił 10,5%, w roku 2014 – 106.779,40 zł, z czego 11.211,84 zł stanowił wkład własny.

Wykres nr 4: Wydatki przeznaczone na finansowanie pomocy społecznej w gminie Jedlina-Zdrój w latach 2014-2015

Źródło: Sprawozdawczość Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlinie – Zdroju

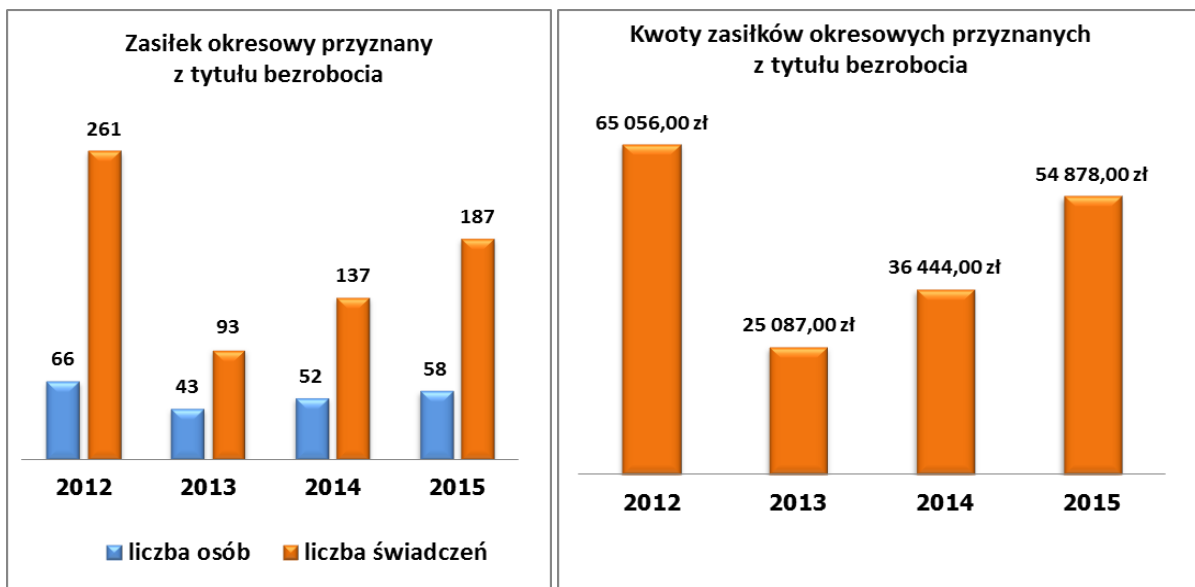
Wykres nr 5 i 6: Statystyka dotycząca przyznanych świadczeń w postaci zasiłków stałych

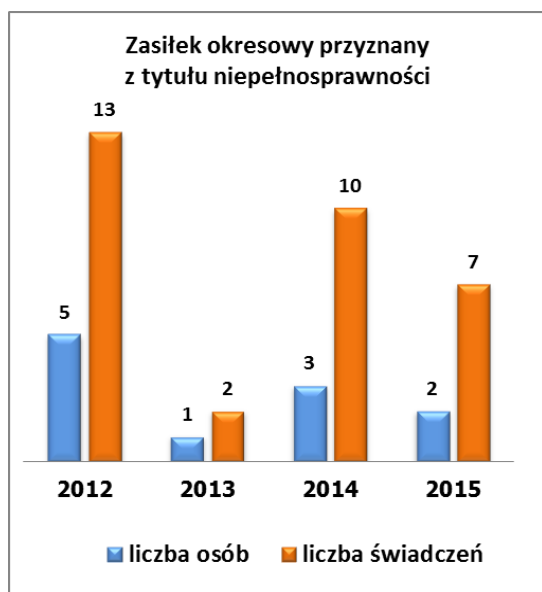
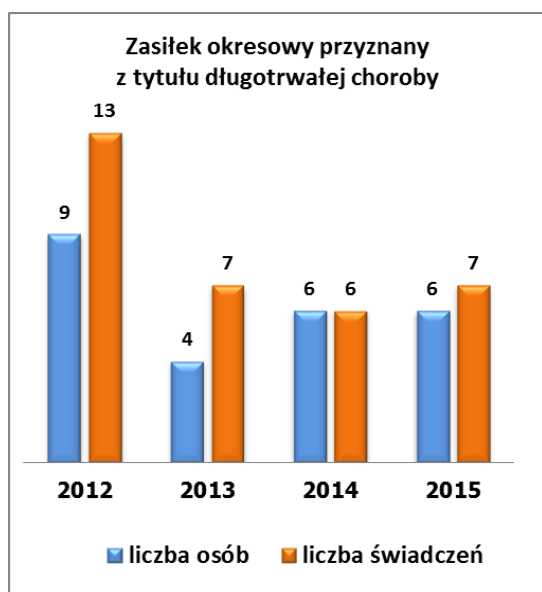

Źródło: Sprawozdawczość Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlinie – Zdroju.

Analizując statystykę dotyczącą przyznawanych świadczeń można śmiało stwierdzić, że znaczny odsetek środków w budżecie Naszej Jednostki stanowią zasiłki stałe które od lat wpisane są w harmonogram pomocy Ośrodka. Ale od 2012 roku zaznacza się powolny spadek ilości osób korzystających z tej formy pomocy.

Wykres nr 7, 8, 9, 10, 11, 12.: Statystyka dotycząca przyznanych świadczeń w postaci zasiłków okresowych oraz kwot świadczeń

Źródło: Sprawozdawczość Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlinie – Zdroju.

W 2012 roku liczba osób która skorzystała z pomocy w postaci zasiłków stałych, wynosiła 51, w 2013 roku zmalała do 47, a w 2014 zmniejszyła się do 42 świadczeniobiorców. Rok 2015 przyniósł kolejny spadek do 38 osób uprawnionych, posiadających status osoby z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym. Statystyka dotycząca kwot wypłacanych świadczeń w postaci zasiłków stałych ma jednak

niewielki inny charakter. Obserwujemy tu tendencję zmienną. W 2012 roku kwota świadczeń w postaci zasiłku stałego wynosiła 159 091,00 zł, w 2013 roku wzrosła do kwoty 200 536,00 zł, natomiast w 2014 roku wypłaty przekroczyły próg 177 000,00 zł. Pomimo zmniejszenia ilości świadczeniobiorców kwota świadczeń wzrosła, ze względu na weryfikację kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W 2015 roku, kwota świadczeń z tego tytułu wynosiła 162 148,00 zł.

Drugą formą świadczeń które stanowią nie mały udział w budżecie Ośrodka, są zasiłki okresowe, przyznawane z powodu różnych dysfunkcji. W szczególności pomoc ta przyznawana jest ze względu na bezrobocie w rodzinie, długotrwałą chorobę czy też z tytułu niepełnosprawności. Rok 2012 był okresem który przyniósł zdecydowanie duże wydatki na zasiłki okresowe związane z pomocą w szczególności z tytułu bezrobocia. W tymże roku kwota przeznaczona na tę formę pomocy wynosiła 65 056,00 zł. W 2013 zdecydowanie zmalała do kwoty 25 087,00 zł, żeby w 2014 roku przekroczyć kwotę 36 000zł. W 2015 roku kwota ta wzrosła do 54 878,00 zł. Kwoty świadczeń przyznawane z powodu długotrwałej choroby czy z tytułu niepełnosprawności zdecydowanie odbiegają od powyższej statystyki i mają tendencję malejącą. W 2012 roku z tytułu długotrwałej choroby kwota przeznaczona na pomoc nie przekroczyła nawet 3 300 zł. W 2014 roku wydano tylko 1774 zł, a w 2015 roku tę formę pomocy otrzymało 6 osób na łączną kwotę 1573 zł. Podobnie dane mają się do pomocy z tytułu niepełnosprawności, gdzie kwoty na tę formę pomocy i ilość świadczeniobiorców są niewielkie. W 2012 roku kwota przeznaczona na tę formę pomocy wyniosła 2 546 zł, żeby w 2013 roku została przyznana w wysokości 126 zł - dla tylko jednej osoby, a w 2014 roku z tego świadczenia skorzystały tylko 3 osoby, na łączną kwotę 1022 zł. W 2015 roku tylko 2 osoby otrzymały tę formę pomocy w wysokości 1221 zł. Analizując całość materiału można więc śmiało stwierdzić, że największe kwoty świadczeń jak również największa ilość świadczeniobiorców korzysta z pomocy z tytułu bezrobocia.

Kolonie letnie 2013 -2015

Już od kilku lat w miesiącu lipcu, 20 dzieci z terenu Naszego miasta wyjeżdża na kolonie letnie nad morze. W 2013 roku dzieci przebywały w Pogorzeliczy. W 2014 roku dzieci odpoczywały w miejscowości nadmorskiej w Stegnach. W 2015 r. dzieci z terenu Naszego miasta, wypoczywały na koloniach letnich w nadmorskiej miejscowości Międzywodzie(gmina Dziwnów). Uczestnikami kolonii mogły być dzieci, które do dnia rozpoczęcia turnusu ukończyły 7 rok życia, a nie ukończyły 16 roku życia. Obowiązkiem rodziców było wypełnienie kart kwalifikacyjnych uczestnika wycieczki tzw. kart kolonijnych, wyposażenie dzieci w niezbędny sprzęt i ubiór do wycieczki nad morzem, i dowiezienie do Wałbrzycha a następnie odbiór dzieci powracających autokarem z wakacji. Co roku pozostają niezapomniane wrażenia i radość z wakacji.

Pomoc żywnościowa w latach 2013- 2015

16 grudnia 2014 roku została zawarta pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej a PKPS -Zarządem

Miejsko-Gminnym w Świdnicy umowa dotycząca współpracy w zakresie nieodpłatnej dystrybucji gotowych artykułów spożywczych, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa w latach 2014-2020 z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej potrzebującym.

W związku z możliwością skorzystania z pomocy żywnościowej w zakresie nieodpłatnej dystrybucji gotowych artykułów spożywczych, Ośrodek Pomocy Społecznej wydawał skierowania dla osób zgodnie z art.8 spełniających kryteria dochodowe określone ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. do odbioru żywności. W latach 2013-2015 roku, Ośrodek rozdysponował wśród najbardziej potrzebujących mieszkańców dary żywnościowe w ilości około 7 ton. Były to następujące artykuły spożywcze : jabłka, mleko, makaron, mielonka wieprzowa, pulpety mielone, ryż, cukier, mąka, ciastka, sery, kasza, olej. Z darów żywnościowych skorzystało 100 rodzin tj.292 osoby najbardziej potrzebujące. W latach 2011-2013 Ośrodek współpracował również z Caritasem.

"Gwiazdkowa Niespodzianka" 2014-2015

25 stycznia 2014r w Ośrodku Pomocy Społecznej odbyło się dla dzieci spotkanie pn.„*Gwiazdkowa Niespodzianka*” – to polska nazwa ogólnoswiatowej akcji misji charytatywnej *Samaritan's Purse*. W Polsce akcja ta rozwija się już od kilkunastu lat. Ma ona na celu przekonanie dzieci z ubogich rodzin, że nie zostały zapomniane i są równie cenne i ważne jak każde inne dziecko. Dzięki ofiarności Fundacji, zostały przekazane dzieciom wspaniałe paczki z prezentami. Paczki te były przygotowywane imiennie, dla każdego dziecka z uwzględnieniem wieku i płci dziecka. Akcja została zorganizowana przy współpracy wolontariuszy „Gwiazdkowej Niespodzianki” oraz pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej. Pięknymi i wspaniałymi prezentami obdarowano 67 dzieci w wieku 2-14 lat. W styczniu 2015 roku odbyła się druga edycja tej akcji. Prezenty docierały również do dzieci których rodzice nie korzystają na co dzień z pomocy Ośrodka.

Szlachetna paczka

W dniu 22 grudnia 2015 roku, do dziesięciu rodzin z terenu Naszego miasta zawitał ze świątecznymi prezentami Mikołaj. Dzięki hojności wszystkich ludzi dobrej woli wcześniej udało się zebrać wiele podarunków, które przekazywane były sukcesywnie. Oprócz kompletów ręczników, potrzebnej odzieży czy obuwia dziecięcego królowały słodczyce i maskotki dla dzieci. Mikołaj był zaopatrzony w różnorakie czekolady, cukierki ciastka, batony, lizaki, czekoladowe mikołajki itp.

Powodzeniem cieszyły się też zabawki dostosowane do wieku i płci dziecka. Najważniejsze że zaplanowaną akcję udało się zrealizować przed samymi świętami a tym samym sprawić dużo radości przede wszystkim dzieciom, które nie zawsze mogą się cieszyć ze świątecznych prezentów. Pragniemy podkreślić, że działania te są kontynuacją rozpoczętej Szlachetnej Jedlińskiej paczki z roku ubiegłego, gdzie obdarowana została jedna rodzina. W 2015 roku chcieliśmy sprawić radość większej ilości rodzin ze szczególnym zwróceniem uwagi na dzieci przebywające w tych rodzinach. Mamy nadzieję że akcja rozpoczęta w roku

ubiegłym, będzie kontynuowana również w latach następnych i swoim zasięgiem będzie obejmować coraz to więcej rodzin potrzebujących tej pomocy i zjedna jeszcze więcej ludzi ogromnego serca, którzy coraz chętniej będą angażować się w tego typu akcje.

2.4. Zagadnienia opieki nad dzieckiem.

Podstawową funkcję opiekuńczą nad dzieckiem sprawują rodzice. Rodzina stanowi dla dziecka najlepsze naturalne środowisko, w którym otoczone indywidualną opieką ma możliwość zaspakajania swoich potrzeb, dzięki czemu może się prawidłowo rozwijać.

W prawidłowo funkcjonującej rodzinie „dziecko czuje się dobrze, bezpiecznie, jest pewne siebie, ufne wobec rodziców, a także otwarte i ufne wobec innych ludzi, zachowuje się przy tym swobodnie i jest aktywne i wytrwałe w działaniu” .

E. B. Hurlock zwraca uwagę na znaczenie rodziny dla rozwoju dziecka i definiuje ją jako „*najważniejszy element więzi społecznych dziecka, członkowie rodziny dziecka tworzą najbliższe otoczenie dziecka i są osobami najbardziej znaczącymi w pierwszych kształtujących latach jego życia*”. Również M. Tyszkowa podkreśla rolę pierwszych, podstawowych doświadczeń w rodzinie. „*Mają one wpływ na rozwój osobowości i głównych procesów socjalizacji, których efektem jest uspołecznienie przejawiające się w postaci tendencji do ujmowania siebie w łączności ze światem i innymi ludźmi*”.

Z powyżej przytoczonych określeń rodziny wnioskować można jak ogromne znaczenie ma ona dla życia i prawidłowego rozwoju dziecka, które jest całkowicie uzależnione od świata dorosłych. Rodzina stanowi integralną część każdego społeczeństwa, stanowi jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórkę. Stanowi podstawowe środowisko życia i wychowania młodego pokolenia. Oddziałuje na dziecko w sposób ciągły i stały. Zaspokaja podstawowe potrzeby dziecka: biologiczne, psychologiczne, poczucie bezpieczeństwa, przynależności, miłości i uznania. Rodzice poprzez pracę zarobkową zapewniają środki materialne do zaspokojenia różnorodnych potrzeb, np. mieszkania, wykształcenia, żywienia, ochrony zdrowia, korzystania z dóbr kultury i rekreacji. Rodzina kultywuje i przekazuje system wartości, norm postępowania i wzorów zachowania swoim członkom – *funkcja socjalizacyjna*. Oznacza to, że rodzice, dziadkowie, rodzeństwo poprzez swoje codzienne zachowania, wypowiedzi, zainteresowania, pracę, odnoszeniem się do innych ludzi, dają wyraz temu, co dla nich jest ważne lub co powinno być w życiu ważne. Każdego dnia podczas różnorodnych codziennych i świątecznych czynności dzieci uczą się w domu rodzinnym co w życiu człowieka jest ważne, co jest ważne dla rodziny i społeczeństwa i w ten sposób kształtuje się system wartości. Dziecko uczy się sposobów urzeczywistniania tego co się ceni i co jest przyjęte w danej kulturze jako sposób odnoszenia się do innych ludzi, natury, kultury, nauki. Rodzina wypełniając funkcje socjalizacyjne uczy, np. form zachowania się przy stole, w kinie, teatrze, na ulicy, w autobusie, urzędzie, przy spotkaniu z przyjaciółmi, w trakcie uroczystych spotkań rodzinnych. Jest to też, uczenie ładu i porządku we własnym domu i wokół niego, a tym samym w późniejszym miejscu pracy. Poprzez formułowanie wymagań i oczekiwań oraz

niektórych nakazów i zakazów dokonuje się proces socjalizacji norm postępowania czyli uczenie.

Funkcja opiekuńcza rodziny wyraża się przede wszystkim w dostarczaniu pożywienia, ubrania, ochrony przed utratą zdrowia czy życia, zapewnieniu niezbędnych środków do rozwoju biologicznego, psychicznego, społecznego i duchowego. **Funkcja wychowawcza** określa oczekiwania i wymagania wobec dzieci. W rodzinie dokonuje się najważniejsza część ogólnego procesu wychowawczego. Tu dziecko uczy się „jak być człowiekiem”, „jak być sobą”. Rytm życia rodzinnego, stałe, żywe, emocjonalne relacje z innymi są najlepszymi okazjami do uczenia się miłości, otwartości, życzliwości, prawdomówności, sprawiedliwości a także poznania swoich możliwości umysłowych, zręcznościowych czy artystycznych. **Funkcja kulturowa** oznacza, że w rodzinie dokonuje się przekazywanie tradycji kulturowej, a także tworzenie nowych jakości. Dziecko w rodzinie poznaje tradycje i zwyczaje regionalne związane z różnymi świętami, ważnymi wydarzeniami.

Niestety, nie wszystkie rodziny wymienione funkcje realizują w takim stopniu, że dzieci mają stworzone optymalne warunki osobowego rozwoju. Wiele rodzin to rodziny dysfunkcyjne, czyli takie, w których jedna lub kilka funkcji nie jest prawidłowo realizowana. W jednych rodzinach pojawiają się trudności w ich realizacji na skutek czynników zewnętrznych (bezrobocie, utrata zdrowia itp.). Są jednak i takie rodziny, w których źródło dysfunkcji tkwi w wielu czynnikach odnoszących się do właściwości osobowościowych członków rodziny. Mogą to być zachowania o charakterze nieprzystosowania społecznego, alkoholizm, przestępczy styl życia, brak respektowania norm moralnych czy też brak odpowiedzialności. Rodzina, w której nastąpił rozłam małżeństwa również może stać się przyczyną wielu problemów ucznia, odzwierciedlenie w wynikach nauczania czy funkcjonowaniu w społeczeństwie.

W takich rodzinach pojawia się bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, nieumiejętność rozwiązania problemów, pogłębiające się kryzysy, często dramatycznie wpływające na dzieci i młodzież. Wtedy instytucje oświatowe, ośrodki pomocy społecznej oraz ośrodki kultury odgrywają istotną rolę we wsparciu i pomocy rodzinie. Wielokrotnie to one prowadzą działania doraźne, organizują i prowadzą specjalistyczne poradnictwo. Aby wesprzeć rodzinę dysfunkcyjną i nie doprowadzając do przejścia całkowitej opieki nad dzieckiem przez placówki interwencyjne należy w środowisku lokalnym prowadzić prawidłowe działania profilaktyczne, edukacyjne i naprawcze.

W gminie Jedlina – Zdrój zadania oświatowe, kulturalne oraz opiekuńczo – wychowawcze spełniają: Miejska Szkoła Podstawowa, Gimnazjum Miejskie im. Jana Pawła II, Przedszkole prowadzone przez Zgromadzenie Sióstr Elżbietanek oraz Centrum Kultury wraz z Miejską Biblioteką Publiczną, na terenie gminy znajduje się również Dom Dziecka prowadzony przez Starostę Powiatu Wałbrzyskiego. Dla prawidłowej realizacji założonych celów oprócz wykwalifikowanej kadry pedagogicznej w szkołach zatrudnia się pedagogów i pielęgniarkę, w szkole podstawowej logopedę. Szkoły współpracują z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Wałbrzychu, policją, pomocą społeczną, Centrum Kultury oraz korzystają z pomocy

kuratorów sądowych.

Uczniowie z rodzin nie osiągniętych minimum socjalnego korzystają z pomocy socjalnej w formie materialnej, finansowej i uczestniczą w programie pomocy w dożywianiu w szkołach. Aby otrzymać jakąkolwiek pomoc socjalną rodziny zgłaszają się do ośrodka pomocy społecznej. W roku szkolnym 2015/2016 z obiadów finansowanych przez pomoc społeczną skorzystało 30 uczniów szkoły podstawowej i 6 uczniów gimnazjum. Jednym z ważnych celów dydaktyczno – wychowawczych w szkole podstawowej jest edukacja ekologiczna. W promowaniu Ekologii szkoła ma już kilkuletnie doświadczenie. W roku szkolnym 2011/2012 w ramach Programu „Szkoły dla Ekorozwoju” szkoła zdobyła certyfikat I stopnia – Lokalnego Centrum Aktywności Ekologicznej, a w kolejnym roku szkolnym 2012/2013 za działania ekologiczne dla szkoły uzyskała **certyfikat II stopnia „Szkoły dla Ekorozwoju” – „Zielona Flaga”**. Ponadto, uaktywniono uczniów w kierunku różnorodnych działań ekologicznych, między innymi „Co mogą zrobić dzieci, aby nie urosła góra śmieci?”. Realizacja Programu „Szkoły dla Ekorozwoju” uświadomiła uczniom, ich rodzicom i nauczycielom oraz całej społeczności szkolnej i częściowo lokalnej odpowiedzialność jaką wszyscy ponosimy za czyste środowisko bliższe i dalsze. Przyczyniły się do tego liczne zbiórki elektroodpadów w szkole, konkursy, kampanie ekologiczne – plakaty, ulotki, foldery, oraz formy artystyczne: przedstawienia, piosenki, wiersze; udział w licznych konkursach przyrodniczo – ekologicznych. Realizowane są też cyklicznie akcje ekologiczne: „Śniadanie daje moc”, „Sprzątanie świata”, „Pomagamy zwierzętom przetrwać zimę”, zbiórki baterii, korków, makulatury. Uczniowie brali udział w ogólnopolskich akcjach, konkursach i programach ekologicznych: „List dla Ziemi”, „Po drugiej stronie mocy”, „Tesco dla szkół”, „Świadomy wie, co zrobić z ZSEE”, „Kubusiowi przyjaciele natury”. Te liczne działania ukształtowały w dzieciach i dorosłych postawy proekologiczne, które owocują do dzisiaj. Obchodzony jest co roku Światowy Dzień Ziemi, wybudowano obok szkoły w ramach projektów ze środków unijnych: „Ogród EKO – KLASA i Park Nauki i Zabawy. Podczas zajęć ekologicznych dzieci stworzyły Szkolny Kodeks Ekologiczny do którego stosują się na co dzień. Szkoła nawiązała współpracę z wieloma lokalnymi i ogólnopolskimi organizacjami ekologicznymi. Cyklicznie Szkoła podstawowa we współpracy z Agencją Rynku Rolnego (ARR) realizowała program unijny – Dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych popularnie zwany – **Szklanką mleka**. Program skierowany był do dzieci uczęszczających do przedszkoli, szkół podstawowych. W szkole podstawowej realizowało go 300 uczniów. Od 2010 roku, czyli od ponad pięciu lat na terenie placówki, również we współpracy z Agencją Rynku Rolnego (ARR), realizowany był program unijny – **Owoce w szkole** – w ramach którego uczniowie klas 0 – III (178 uczniów) otrzymywali owoce i warzywa do spożycia, oraz soki owocowe.

Istotną funkcją szkoły jest prowadzenie działalności dydaktyczno–wychowawczej i opiekuńczej w formie świetlicy szkolnej, zajęć szkolnych i zajęć pozalekcyjnych dla uczniów. Szczególną opieką otacza się dzieci i młodzież ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz z rodzin zagrożonych problemami i dysfunkcjami. W roku szkolnym 2015/2016 kontynuowana jest coroczna pomoc psychologiczno-pedagogiczna w formie zajęć

dotychczas: dydaktyczno-wyrównawczych w poszczególnych sferach rozwoju dziecka, z języka polskiego i matematyki; zajęcia korekcyjno – kompensacyjne; terapia pedagogiczna; zajęcia logopedyczne. Dzieci młodsze oraz uczniowie klas I – VI, którzy wymagają opieki specjalistycznej kierowani są na badania oraz terapię logopedyczną do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej. Również w Gimnazjum prowadzone są według potrzeb zajęcia wyrównawcze, korekcyjno – kompensacyjne, logopedyczne, konsultacje przedmiotowe dla uczniów wymagających indywidualnej pomocy. W szkole podstawowej z opieki świetlicowej codziennie korzysta systematycznie 135 uczniów i rotacyjnie wg potrzeb. Świetlica spełnia funkcję opiekuńczą wobec dzieci dojeżdżających oczekujących na autobus szkolny czy wobec dzieci, których rodzice pracują i nie mogą zapewnić opieki bezpośrednio po zajęciach w szkole, ale przede wszystkim prowadzi zajęcia świetlicowe zgodne z zainteresowaniami uczniów: gry stolikowe, słowne, zabawy ruchowe, zajęcia artystyczne (plastyczne czy recytatorskie). Na świetlicy uczniowie mają również możliwość odrabiania zadań domowych. W ramach świetlicy szkolnej dzieci uczestniczą w przedstawieniach i uroczystościach szkolnych. Obydwie szkoły zapewniają uczniom wiele różnorodnych zajęć dodatkowych w postaci kół zainteresowań: sportowych, muzycznych, plastycznych, tanecznych; przedmiotowych z zakresu: dziennikarstwa, filmu, informatyki, matematyki, historii, przyrody, ekologii, fizyki i chemii, turystyki i krajoznawstwa, czytelnictwa, bezpieczeństwa i udzielania pierwszej pomocy. Uczniowie korzystają z fakultetów wychowania fizycznego: lekkoatletyki, koszykówki, piłki nożnej, piłki siatkowej, „bulli”. Działają również w szkołach: Szkolny Klub Wolontariuszy, chór szkolny, koła teatralne, koło biblijne, koła szachowe, gier strategicznych, koła językowe i inne w zależności od bieżących potrzeb. Odbywają się również w szkołach płatne zajęcia dodatkowe: Język angielski, Taniec Zumba, Rytmika dla najmłodszych. W szkołach działają również: Drużyna Harcerska, Drużyna Zuchów które wspierają szkołę w procesie wychowania. Drużyna harcerska, działająca na terenie szkoły, stawia sobie te same cele, jakie są zapisane w szkolnym programie wychowawczym. Szkoła jest rzeczywistością, w której dokonuje się wychowanie. W najbliższych latach pedagodzy chcą się pochylić bardziej nad zagadnieniem wychowania dzieci i młodzieży, a także zwrócić uwagę na rolę i znaczenie wychowania w szkole w dobie „kryzysu wychowania”.

Często sami rodzice w osiągnięciach swoich dzieci pragną mniej lub bardziej świadomie zrekompensować własne niepowodzenia i życiowe porażki. Wobec tych różnych nowych zagrożeń szczególnej wagi nabiera mocne poczucie własnego systemu wartości. To właśnie wartości odgrywają w życiu młodego człowieka rolę szczególną. Przyjęty system wartości stanowi podstawę wyboru określonego postępowania oraz celu i sensu naszego życia. Zadaniem i obowiązkiem wychowawcy powinna być pomoc w poszukiwaniu autentycznych wartości nadających właściwy sens życia i sprzyjających pełnemu rozwojowi osobowemu wychowanka. Poprzez różnorodne działania wychowawcze szkoły starają się uczyć dzieci i młodzież, oraz wprowadzać w życie uniwersalne wartości moralne. Corocznie szkoły obchodzą swoje święto patronalne: Miejska Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka i Gimnazjum im. Jana Pawła II.

Szkoły stawiają sobie za cel takie oddziaływanie wychowawcze na uczniów, aby kształtować postawy,

nawyki i umiejętności w świetle wartości moralnych:

- poszanowania tradycji rodzinnych, środowiskowych i narodowych,
- postawy patriotyczne i obywatelskie,
- umiejętność budowania własnego światopoglądu,
- potrzebę wszechstronnego rozwoju intelektualnego i duchowego,
- otwartość wobec innych i tolerancję,
- budowanie hierarchii wartości, w której dobro wspólne ceni się wyżej od osobistego interesu,
- poszanowanie dla osób starszych,
- pomoc osobom niepełnosprawnym,
- współpraca ze stowarzyszeniami i akcjami niosącym pomoc,
- ogładę i kulturę osobistą,
- odpowiedzialność za słowo, w tym punktualność,
- umiejętności z zakresu oszczędności i przedsiębiorczości,
- aktywny styl życia nacechowany potrzebą pełnienia bezinteresownej służby społecznej,
- umiejętność tworzenia relacji w grupie rówieśniczej,
- umiejętność rozpoznawania własnych talentów i potrzebę rozwijania zainteresowań,
- aktywne i twórcze uczestnictwo w kulturze,
- sprawność manualną,
- czynne uprawianie sportu i rekreacji ruchowej,
- poszanowanie przyrody i kształtowanie świadomości ekologicznej,
- wolny od nałogów, zdrowy styl życia.

Problemami, które w najpoważniejszym stopniu dotyczą środowisko uczniowskie, są przede wszystkim trudne warunki materialne, ubóstwo czy dysfunkcje rodziny. Uczniowie odczuwają skutki bezrobocia rodziców, uzależnienia od alkoholu, wyjazdów rodziców w celach zarobkowych i pozostawianie dzieci bez opieki, oraz złe relacje w rodzinie. Wychowanie do autentycznych wartości moralnych jest szczególnym zadaniem, jakie stoi nie tylko przed szkołą, lecz również przed rodziną, społecznością lokalną i innymi środowiskami, mającymi istotny wpływ na przebieg procesu wychowania młodego pokolenia. Istotnym elementem zaplanowanych działań jest edukacja społeczno – prawna dzieci i młodzieży oraz poszerzenie zakresu i jakości współpracy z instytucjami wspomagającymi pracę szkoły w środowisku lokalnym. Ponadto, za szczególnie ważne, uznaliśmy zadania mające na celu wzmocnienie funkcji wychowawczo – opiekuńczej szkoły oraz działania związane z podnoszeniem poziomu bezpieczeństwa.

W celu ciągłego podwyższenia jakości pracy szkoły, od kilku lat wdrażany jest w szkole Program „Bezpieczna szkoła”. Program skierowany jest do uczniów Miejskiej Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Jedlinie – Zdroju, ich rodziców oraz nauczycieli. Rodzice uczniów naszej placówki to

w większości osoby posiadające jedynie wykształcenie podstawowe bądź zasadnicze. Często sami nie radzą sobie z problemami życia codziennego. Nie zawsze znają zakres pomocy, jaką mogą zaoferować im poszczególne instytucje działające w naszym mieście. Często nie korzystają więc z ich oferty w obawie przed „negatywnymi skutkami” dla nich i ich rodzin.

W Programie uczestniczą wszyscy uczniowie Miejskiej Szkoły Podstawowej im. J. Korczaka w Jedlinie-Zdroju – w roku szkolnym 2014/2015 - uczestniczyło 253 dzieci, a w 2015/2016 – 300 uczniów szkoły. Uczniami szkoły są dzieci w wieku od 5 – 13 lat. Z ogólnej liczby uczniów 10 % pochodzi z rodzin o niskich dochodach i pobiera stypendia socjalne. Widoczna jest wzrastająca wraz z wiekiem liczba uczniów stwarzających istotne problemy wychowawcze. Stanowią oni 3 % ogółu uczniów. Są to dzieci pochodzące w zdecydowanej większości z rodzin zagrożonych patologią i demoralizacją. To także wychowankowie jedlińskiego domu dziecka.

Program „Bezpieczna szkoła” powstał w celu wspomaganie harmonijnego rozwoju uczniów, a tym samym rozwiązywania wszystkich problemów związanych z bezpieczeństwem uczniów w szkole, w drodze do i ze szkoły oraz podczas zajęć organizowanych poza jej terenem.

W lutym 2015 roku w Miejskiej Szkole Podstawowej im. Janusza Korczaka przeprowadzono wśród uczniów anonimowe badania ankietowe dokonując analizy przyczyn występowania zagrożeń oraz czynników ryzyka. Analiza ankiet pozwoliła uściślić kierunek profilaktyki w szkole i dała podstawę do opracowania programu „**Bezpieczna szkoła**”.

Wnioski z przeprowadzonej ankiety były następujące:

- 1) Uczniowie w szkole czują się bezpiecznie.
- 2) Wysoko oceniają swoje samopoczucie w klasach.
- 3) Wielu uczniów czuje się w szkole lepiej niż w domu.
- 4) Prawie wszyscy ankietowani w szkole czują się bezpiecznie.
- 5) Na wzrost poczucia bezpieczeństwa w dużej mierze wpływają dyżurujący nauczyciele, przyjaźnie między uczniami oraz panujący w szkole klimat.
- 6) Relacje między nauczycielami a uczniami określa się jako życzliwe.
- 7) W szkole lub jej okolicy ankietowani nie zauważyli problemu związanego ze spożywaniem alkoholu i sprzedażą narkotyków i środków odurzających.
- 8) Należy zwrócić uwagę na następujące problemy: odczuwanie lęku przed kradzieżą na terenie szkoły przez duży odsetek badanych, incydentalne odczuwanie zagrożenia w czasie przerw, odczuwanie lęku przed nauczycielami. Najczęściej osobami, które powodują zagrożenie poczucia bezpieczeństwa są uczniowie ze starszej klasy poprzez: przezywanie, szturchanie i kopanie oraz zaczepianie przez innych uczniów. Sporadycznie pojawia się palenie papierosów w szkole i poza nią. Ale ofiary nie zawsze informują o tym, że stała im się krzywda. Natomiast świadkowie przemocy niechętnie reagują widząc niewłaściwe zachowanie uczniów w szkole i poza nią. W większości przypadków sytuacje z użyciem

przemocy zdarzyły się jednak w szkole.

W celu poprawy bezpieczeństwa w szkole podstawowej w roku szkolnym 2014/2015 podjęto i zrealizowano następujące działania: Wdrożono procedury działań interwencyjnych nauczycieli MSP w Jedlinie – Zdroju w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją, nauczyciele prowadzili obserwację zachowań uczniów i natychmiast reagowali na przejawy agresji poprzez rozmowy interwencyjne oraz stosowanie się do ustalonych procedur, ustalono zasady zachowania i współżycia w klasie i w szkole – kontrakty wychowawców z uczniami, udział uczniów w światowym projekcie edukacyjnym UNICEF – „Wszystkie kolory świata”, którego celem jest kształtowanie wśród dzieci i młodzieży postawy tolerancji i otwartości na inne kultury oraz pokazanie, że pomaganie może być nie tylko pożyteczne, ale także przyjemne, udział w ogólnopolskim konkursie „Świetlica szkolna – przestrzeń dla edukacji, rozwoju i zabawy”, którego zadania konkursowe zawierały działania związane z bezpieczeństwem podczas zabaw, tolerancją na podobieństwa i różnice wynikające z pochodzenia, koloru skóry, wyznania, poglądów, inwalidztwa itp. oraz kulturalnym zachowaniem w szkole, udział uczniów w Spektaklu profilaktycznym dla uczniów klas III – VI – „Strach ma wielkie oczy”, przeprowadzenie szkolenia uczniów z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej „**Ratujemy i uczymy ratować**”, zorganizowanie i przeprowadzenie szkolnego konkursu plastycznego dla uczniów klas I – VI i oddziałów przedszkolnych pod hasłem „Bezpieczne i zdrowe zabawy zimowe”, udział uczniów w konkursie – Dyplom dla Trzeźwego kierowcy – w ramach akcji „Trzeźwy kierowca”, zorganizowanie zajęć profilaktycznych – wychowawczych dla uczniów klas IV-VI mających problemy z przestrzeganiem zasad właściwego zachowania, udział w warsztatach na temat zagrożeń jakie niesie spożywanie alkoholu – klasy VI, odpowiedzialność karna za popełnione czyny karalne – pogadanka „Dobra zabawa to fajna sprawa” – zajęcia terapeutyczne dla klas III, Edukacja w zakresie przepisów ruchu drogowego, przygotowanie gazetek tematycznych typu: „Kodeks szkoły bez przemocy”, "Bezpieczny Internet", "Bezpieczne zabawy zimą", "Pierwsza pomoc", Zorganizowanie Dnia Życzliwości i Pozdrowień, przeprowadzenie w klasach Plebiscytu Życzliwości, którego celem było wyłonienie najlepszego kolegi i koleżanki w zespole. Ponadto, udział uczniów w akcjach charytatywnych: „Góra grosza”, „Mogilę pradziada ocalić od zapomnienia”, zbiórka makulatury, zbiórka korków, sprzedaż świec, działania klubu Wolontariusza, monitoring na terenie szkoły, dyżury nauczycieli podczas przerw- wprowadzenie „Stref ciszy” oraz skrzynki zaufania.

W zakresie działań profilaktycznych i wychowawczych szkoła podejmuje szereg działań mających na celu zmniejszenie lub zniwelowanie niepożądanych zachowań uczniów. W tym celu opracowywany jest corocznie program profilaktyki szkolnej oraz modyfikowany w zależności od potrzeb program wychowawczy. Analizowane są zachowania uczniów, wypadki uczniów poprzez: wyniki ankiet, ilość i cel spotkań z pedagogiem szkolnym, sprawozdania wychowawców czy obserwacje bezpośrednie.

Gimnazjum dokłada wszelkich starań na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa swoich uczniów:

- 1) Przeprowadzono apele, na których Samorząd Uczniowski przypomniał zasady bezpiecznego zachowania się podczas przerw w nauce – ferie i wakacji. Oprócz tego samorząd uczniowski przygotował gazetki szkolne nt. „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne wakacje”.
- 2) Na godzinach wychowawczych na bieżąco zgodnie z planem omawiane są zagadnienia związane z programem wychowawczym i profilaktyki szkolnej. Szczególny nacisk kładzie się na omawianie działań niepożądanych oraz uzależnienia.
- 3) 30 uczniów z różnych klas uczestniczyło w warsztatach prowadzonych przez psychologa rozwojowego z zakresu komunikacji interpersonalnej – MOGĘ, CHCĘ, POTRAFIĘ
- 4) W listopadzie 2014 r. odbyła się debata uczniowska nt. PRAW DZIECKA – czy są przestrzegane, czy łamane?
- 5) Wiosną 2015 roku odbył się profilaktyczny recital aktora **Dyblika Lecha** dla uczniów wszystkich klas, gdzie wykonawca przedstawił młodzieży swoje świadectwo życia i przestrzegał przed zagrożeniami wynikającymi z picia alkoholu i zażywania narkotyków. Gawęda o własnym życiu aktora przeplatana była rosyjską balladą.
- 6) Uczniowie klas pierwszych i drugich uczestniczyli w prelekcji prowadzonej przez policję dotyczącą picia alkoholu i jego nadużywania, konsekwencjach prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu; następnie brali udział w akcji – Stop pijanym kierowcom, podczas której wręczali dyplomy „Trzeźwego Kierowcy”
- 7) W czerwcu 15 uczniów naszej szkoły uczestniczyło w młodzieżowym spotkaniu na Stadionie Narodowym w Warszawie w ramach **akcji PaT** (Profilaktyka a Ty) – ogólnopolskie spotkanie młodych ludzi działających na rzecz bezpieczeństwa.
- 8) Uczniowie brali udział w programie „**Razem w pełni sprawni**” we współpracy z Fundacją „Promyk słońca”. Uczestniczyli w spotkaniu w z niepełnosprawnymi z Fundacji, podczas którego niepełnosprawni dawali świadectwo z życia i poruszali problemy osób niepełnosprawnych; Młodzież naszego gimnazjum nakręciła również etiudę filmową dotyczącą wykluczenia pt. „Nierówni”.
- 9) Uczniowie uczestniczący w projekcie „**Rowerem do szkoły**” wzięli udział w spotkaniu z policjantem w sprawie bezpiecznego poruszania się rowerem.
- 10) 20 uczniów uczestniczyło w konferencji „**Pomyśl zanim klikniesz**” zorganizowanej w Starej Kopalni w Wałbrzychu na temat agresji w sieci.
- 11) Przeprowadzono ankietę na temat bezpieczeństwa, przemocy, agresji wśród uczniów.

Z ankiety uczniowskiej wynika że :

- uczniowie czują się w szkole bezpiecznie – 80%, choć duży procent uczniów spotkał się w szkole z przemocą – 86,4%, 84,8% uczniów było również świadkami przemocy w szkole;

- 34% uczniów było ofiarą przemocy w szkole, a 22 % było sprawcą przemocy w szkole (uczniowie spotkali się z: pobiciami – 22,9%, zastraszaniem – 19,2%, przezywaniem – 30%, wymuszaniem – 10,7%, znęcaniem – 17%);
- na pytanie: Co robisz w sytuacji, gdy inny uczeń stosuje wobec ciebie przemoc? Uczniowie reagują: ucieczką – 12,8%, wołaniem pomocy – 10,4%, poddaniem się – 3%, kryciem się za innymi – 6%, płaczem – 4,9%, obroną 46,3%, nic nie robieniem 16,4%;
- do zjawisk agresywnych najczęściej dochodzi: w korytarzu szkolnym – 43,6%, w toalecie – 14,7% oraz w drodze między szkołą a domem – 15%; w jakim czasie?: na przerwie – 53,9% oraz po lekcjach 34%;
- do agresji dochodzi w opinii 31,4% uczniów często – raz lub kilka razy w tygodniu;
- o pomoc najczęściej uczniowie zwracają się do kolegów – 37,25%, do wychowawcy – 21%, do pedagoga 17,65% i do rodziców – 15%. Rzadziej uczniowie o pomoc proszą nauczyciela 9%;

Według opinii uczniów na wzrost agresji wpływa:

odtrącanie przez rówieśników, chęć zaimponowania rówieśnikom, brak tolerancji, brak zainteresowania rodziców wychowaniem dziecka, odreagowanie na sytuacje domowe, agresja w mediach i grach komputerowych, niepowodzenia w szkole. Aby poprawić bezpieczeństwo uczniów w szkole należy: zwiększyć ilość nauczycieli na dyżurach podczas przerw, wprowadzić monitoring, organizować spotkania z policjantami, organizować pogadanki z pedagogiem.

Z ankiety rodziców wynika że:

rodzicom znane są przejawy agresji w szkole, uważają, że ich dzieci są w szkole bezpieczne, wobec ich dzieci nie była stosowana przemoc we szkole, uczniowie rozmawiają z rodzicami o problemach w szkole. Wg. opinii rodziców najczęstszymi przejawami agresji lub przemocy wobec ich dziecka były: przezywanie, zastraszanie, pobicie, czy znęcanie. Rodzice również wskazują korytarz szkolny jako miejsce gdzie dochodziło do zjawisk przemocy. Rzadziej jest to droga między domem a szkołą, czy toaletą. Niewielki % wskazuje na klasę i boisko. Wg opinii rodziców przyczyną agresywnego zachowania młodzieży jest: chęć zaimponowania rówieśnikom, agresja w mediach i grach komputerowych, brak zainteresowania rodziców wychowaniem dziecka, brak tolerancji, odtrącenie przez rówieśników, odreagowanie na sytuacje domowe, czy niepowodzenie w szkole. Wg nauczycieli działaniami, które przyczyniłyby się do ograniczenia agresji wśród młodzieży to spotkania z psychologiem np. sposoby zastępowania agresji oraz zwiększenie zajęć pozalekcyjnych.

Ankieta ukazuje dużą skalę problemu. Dzieci w większości czują się bezkarne w internecie, mają świadomość że rodzice i nauczyciele nie poruszają się w tym świecie tak swobodnie jak oni. Należy bardziej uświadamiać rodziców o zagrożeniach z korzystania z internetu przez dzieci w sposób niekontrolowany. Szkoła

planuje zorganizowanie spotkań szkoleniowych z rodzicami przede wszystkim uczniów klas pierwszych. Ankieta ta uświadomiła dorosłym że uczniowie mają dużą wiedzę o środkach psychoaktywnych przeważnie z internetu i od rówieśników. Dorośli muszą zaopatrzyć w wiedzę dzieci, jak ustrzec się przed zagrożeniami i znaleźć alternatywę spędzania wolnego czasu. W roku 2015 uczniowie szkoły brali udział w 10 zjeździe PaT w Warszawie.

Ponadto na zajęciach wychowania fizycznego nauczyciele zwracają uwagę na bezpieczne wykonywanie ćwiczeń. Uczą i zwracają uwagę na zachowanie zasad fair play i kulturalnego zachowania się podczas kibicowania. Organizują dla uczniów bogatą ofertę zajęć rozwijających aktywność fizyczną i nawyki aktywnego spędzania wolnego czasu. Edukacja zdrowotna i bezpieczeństwo, zasady zachowania się w sytuacjach typowych i nadzwyczajnych, szczególnych podkreślane są na zajęciach edukacji dla bezpieczeństwa, wychowania fizycznego, chemii oraz na innych przedmiotach w zależności od omawianych tematów. W szkole zamontowano w ramach akcji wodociągów „Dobra woda z kranu” poidelko, dzięki któremu uczniowie mają możliwość picia wody.

Z obserwacji **pracy pedagoga i sprawozdania pedagoga** z jego działalności podjęte działania były zgodne z opracowanym planem pracy, a dotyczyły wielu obszarów:

- 1) diagnozowanie środowiska ucznia – spotkania indywidualne, rozmowy telefoniczne, wiadomości e-mailowe z rodzicami uczniów, informacje od wychowawców, specjalistów z poradni, współpraca w ramach zespołu wychowawczego;
- 2) organizowanie różnych form pomocy psychologiczno – pedagogicznej – prowadzenie dodatkowych zajęć i ćwiczeń, konsultacje dla uczniów ze specyficznymi trudnościami;
- 3) rozpoznawanie przyczyn trudności w nauce i niepowodzeń szkolnych – badanie kontekstu nauczania, czynników środowiskowych, indywidualnych; wywiady środowiskowe i wizyty w domu ucznia;
- 4) działania wychowawcze i profilaktyczne, prowadzenie edukacji prozdrowotnej;
- 5) wspieranie uczniów metodami aktywnymi w dokonywaniu wyboru kierunku dalszego kształcenia, zawodu i planowaniu kariery zawodowej oraz udzielaniu informacji w tym zakresie – systematyczne zajęcia z doradztwa zawodowego w II semestrze oraz konsultacje indywidualne (17 konsultacji);
- 6) wspieranie nauczycieli i rodziców w działaniach wyrównujących szanse edukacyjne uczniów, oraz w rozwiązywaniu problemów wychowawczych (rozmowy indywidualne 21, konsultacje telefoniczne);
- 7) rozwijanie umiejętności wychowawczych rodziców i nauczycieli;
- 8) podejmowanie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych: w zależności od potrzeb konfliktów na płaszczyźnie: uczeń – uczeń, uczeń – nauczyciel, uczeń – rodzic.

Oprócz szkół w gminie działalność wychowawczo – opiekuńczą prowadzi Dom Dziecka oraz Miejska Biblioteka, a działalność kulturalno – sportową Centrum Kultury.

2.5. Bezrobocie.

Bezrobocie to niewątpliwie jeden z najtrudniejszych problemów współczesnej gospodarki. Zjawisko to jest powszechne na terenie całej Europy, aczkolwiek w Polsce jego stopa jest szczególnie wysoka. Charakter bezrobocia w naszym kraju wskazuje, że zasadniczą jego przyczyną było „nałożenie się” nowych stosunków rynkowych na starą strukturę gospodarczą i rządzące w niej mechanizmy. W Polsce dominujące jest bezrobocie strukturalne, które wynika z załamania się przemysłu o przestarzałej strukturze i technologii oraz z niedostosowania posiadanych przez pracowników kwalifikacji do potrzeb reformowanej gospodarki. W grupie bezrobotnych dominują osoby zwalniane z likwidowanych zakładów pracy. Są to głównie o niskim poziomie wykształcenia, z przestarzałym przygotowaniem zawodowym, których kwalifikacje są nieadekwatne do potrzeb rozwijających się rynkowych jednostek gospodarczych. Bezpośrednimi konsekwencjami, które może za sobą nieść bezrobocie są: znaczne pogorszenie się standardu i poziomu życia, izolacja społeczna, a także ograniczenie uczestnictwa w życiu politycznym, kulturalnym i towarzyskim.

Bezrobocie to zjawisko społeczne, które polega na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia. Natomiast według Międzynarodowej Organizacji Pracy, której definicję bezrobocia honorują badania statystyczne prowadzone w krajach Europy w ramach systemu Eurostat, osoba bezrobotna to ta, która w tygodniu, w którym przeprowadzono badanie, nie wykonywała pracy zarobkowej dłużej niż przez godzinę. Bezrobocie można rozpatrywać w skali makro i mikro. Z bezrobociem w skali makro mamy do czynienia w sytuacji, gdy na określonym obszarze geograficznym znaczna liczba osób zdolnych do podjęcia pracy pozostaje poza zatrudnieniem. Natomiast bezrobociem w skali mikro jest utrata pracy z powodu braku kwalifikacji lub innych umiejętności pozwalających objąć i utrzymać stanowisko. Pod pojęciem bezrobotnego możemy rozumieć osobę, która nie jest nigdzie zatrudniona, nie prowadzi własnej działalności gospodarczej, nie wykonuje innej pracy zarobkowej oraz jest zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym lub niepełnym czasie pracy. Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy mówi, że bezrobotny to osoba poszukująca zatrudnienia, która ukończyła 18 rok życia lub nie ukończyła 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn, aktualnie nie podejmuje lub nie kontynuuje nauki w systemie dziennym oraz posiada aktualne zameldowanie w Polsce.

Do głównych konsekwencji bezrobocia należą m.in. : niepełne zatrudnienie czynnika produkcji, jakimi są zasoby ludzkie, spadek dochodów społeczeństwa, skutkujący ograniczeniem globalnego popytu oraz spadek kwalifikacji i zanikanie umiejętności u osób pozostających przez dłuższy czas bez pracy, konieczność przekwalifikowania się bezrobotnych. Negatywnym skutkiem bezrobocia dla państwa są zwiększone wydatki budżetu przeznaczane na utrzymanie osób bezrobotnych oraz instytucji zajmujących się pomocą (m.in. koszt wypłacanych zasiłków, zapewnienie ubezpieczenia społecznego osób pozostających bez pracy, organizacja usług pośrednictwa pracy itp.) Bezrobocie wiąże się nierozzerwanie z zagrożeniem patologiami społecznymi, takimi jak: uzależnienia, przestępczość, zjawiska dziedziczenia biedy oraz degradacja psychiczna związana z utratą poczucia własnej wartości i poczuciem apatii.

Wyodrębnienie tego obszaru w niniejszej strategii, wynika z diagnozy sytuacji społeczno - gospodarczej gminy Jedlina-Zdrój. Bezrobocie występujące zwłaszcza w sektorze rolnictwa ma charakter ukryty i nie jest możliwe do oszacowania. W zwalczaniu bezrobocia nie pomaga również postawa niektórych mieszkańców, która charakteryzuje się małą mobilnością zawodową, roszczeniową postawą wobec Ośrodka Pomocy Społecznej oraz niechęcią do współpracy na rzecz zmiany swojej trudnej sytuacji, ale przy zastosowaniu odpowiednich instrumentów istnieje duża szansa na przywrócenie części osób bezrobotnych na rynek pracy. Do instrumentów tych należą szeroko rozumiane usługi rynku pracy obejmujące: szkolenia, doradztwo, pośrednictwo czy inne formy wsparcia. Właśnie szereg tych inicjatyw należy kontynuować na terenie gminy Jedlina-Zdrój, aby skutecznie zwalczać istniejące bezrobocie.

Na koniec **grudnia 2015 r.** stopa bezrobocia, wyliczona przez GUS wynosiła:

- dla powiatu m. Wałbrzych – **10,3 %** (4494 osób bezrobotnych w tym 2414 kobiet)
- dla powiatu wałbrzyskiego – **20,9 %** (2995 osób bezrobotnych w tym 1544 kobiet)
- dla województwa dolnośląskiego – **8,5 %**
- dla Polski – **9,6 %**

Tabela nr 4: Struktura bezrobotnych w Jedlinie Zdroju – stan na 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni zarejestrowani			
	ogółem		w tym z prawem do zasiłku	
	razem	kobiety	razem	kobiety
Ogółem	213	120	54	38
poprzednio pracujące	192	102	54	38
w tym zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	25	17	12	10
dotychczas niepracujące	21	18	0	0

Tabela nr 5: Struktura bezrobotnych – zarejestrowani po raz pierwszy i kolejny – stan na 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni zarejestrowani					
	do 25 roku życia		powyżej 50 roku życia		długotrwale bezrobotni	
	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety
po raz pierwszy	0	0	1	1	x	x
po raz kolejny	7	5	34	12	56	22

Tabela 6: Wybrane kategorie bezrobotnych - stan na 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni zarejestrowani			
	ogółem		w tym z prawem do zasiłku	
	razem	kobiety	razem	kobiety
zamieszkali na wsi	0	0	0	0
osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły	6	6	1	1
do 25 roku życia	20	14	8	4
długotrwale bezrobotne	57	22	1	1
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	x	30	x	4
powyżej 50 roku życia	71	28	15	9
bez kwalifikacji zawodowych	82	56	18	13
bez doświadczenia zawodowego	31	23	0	0
posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 r.ż.	47	37	14	13
Posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r.ż.	0	0	0	0
niepełnosprawni	24	13	10	5

Tabela nr 7: Wylączenie z ewidencji bezrobotnych z tytułu zatrudnienia w ramach podjęcia pracy niesubsydiowanej i subsydiowanej – stan na 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni zarejestrowani	
	ogółem	
	ogółem	kobiety
podjęcie pracy	17	13
w tym pracy sezonowej	0	0
prac interwencyjnych	0	0
robót publicznych	0	0
podjęcie działalności gospodarczej	3	1
podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	3	2
rozpoczęcie szkolenia	0	0
rozpoczęcie stażu	11	8
rozpoczęcie prac społecznie użytecznych	40	17

Tabela nr 8: Wylączenie z ewidencji bezrobotnych z innych przyczyn – stan na 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni zarejestrowani	
	ogółem	
	ogółem	kobiety
odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy	1	0
niepotwierdzenie gotowości do pracy	6	2
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	4	3
podjęcie nauki	0	0
osiągnięcie wieku emerytalnego	0	0
innych	2	1

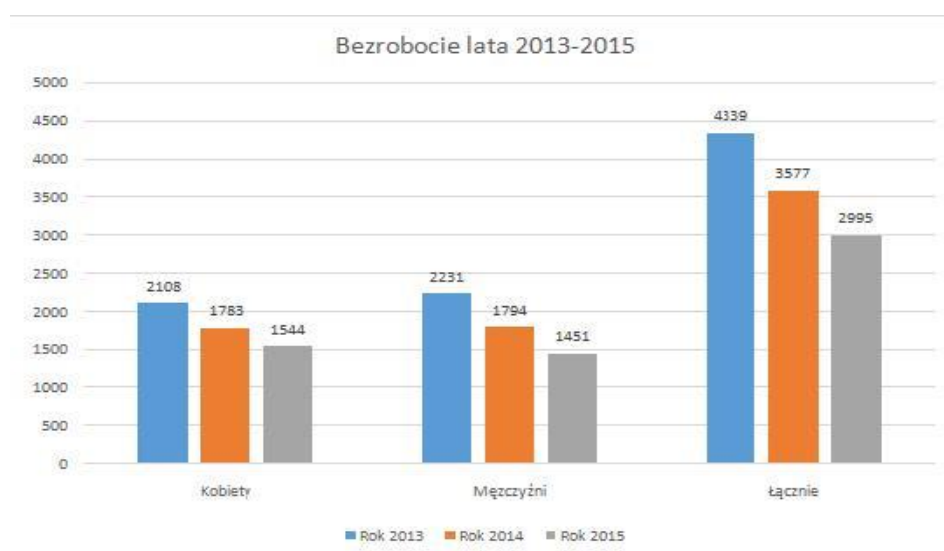
Tabela nr 9: Oferty pracy – 2015 r.

Oferty pracy	Liczba miejsc pracy
36	11

Tabela nr 10: Giędy pracy – 2015 r.

Pracodawca	Liczba miejsc pracy
Promedica 24 w Wałbrzychu	50
Trenkwalder&Partner Sp. z o. o. w Wałbrzychu	30

Wykres nr 13: Bezrobocie w Powiecie Wałbrzyskim w latach 2013-2015

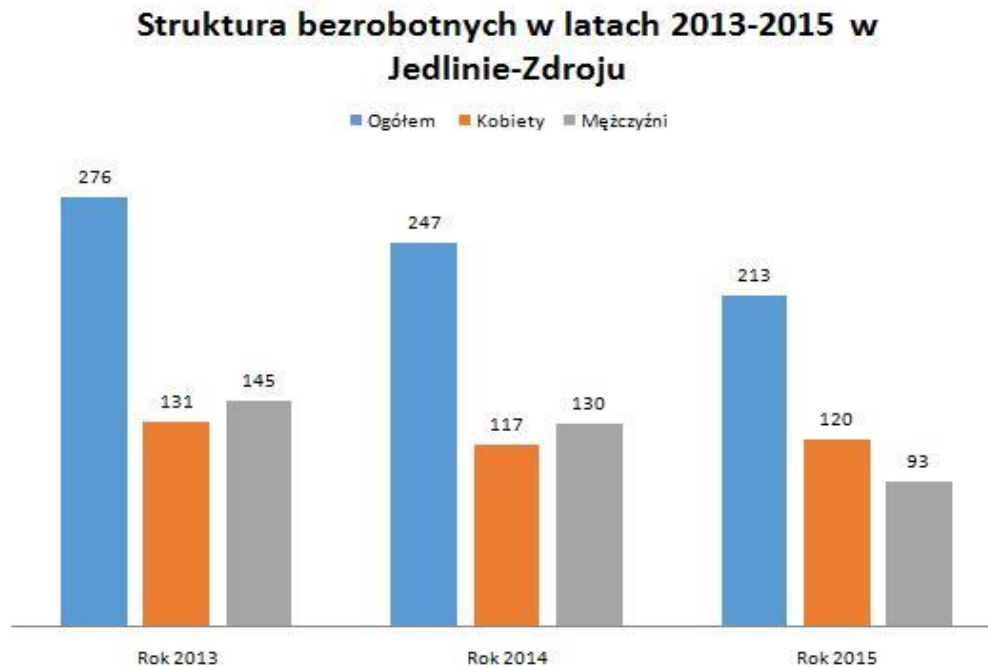
Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wałbrzychu.

Największa liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wałbrzychu była zanotowana w 2013 roku – 4339 osób, tj. 32%, w tym 2108 kobiet, a najmniej bezrobotnych w powiecie wałbrzyskim było w roku 2015 – 2995 osób, tj. 20.9%, w tym 1544 kobiety. Powodem odnotowania najmniejszej liczby osób bezrobotnych w 2015 roku był fakt iż w tym czasie ruszyła bardzo duża ilość prac subsydiowanych. Dużo osób otrzymało możliwość aktywizowania się na takich formach jak: staże, przygotowania zawodowe, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie - użyteczne, itd., w różnych instytucjach. Wiele osób po takich formach znalazło stałe zatrudnienie w tych przedsiębiorstwach.

Podobnie sprawa wygląda w Punkcie Przyjęć Urzędu Pracy w Jedlinie – Zdroju. Największa liczba osób

bezrobotnych została odnotowana również w 2013 roku – 276 osób, w tym 131 kobiet. Również w 2015 roku liczba osób zarejestrowanych była najmniejsza, a mianowicie – 213 osób, w tym 120 kobiet.

Wykres nr 14: Bezrobocie w Jedlinie-Zdroju w latach 2012-2015.

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wałbrzychu.

Jeśli chodzi o strukturę bezrobocia ze względu na wiek to przedstawia się ono następująco w **2013** roku:

- ogółem – 276 osób,
- do 25 roku życia – 17 osób,
- powyżej 50 roku życia – 32 osoby.

w **2014** roku:

- ogółem – 247,
- do 25 roku życia – 19 osób,
- powyżej 50 roku życia – 28 osób.

w **2015** roku:

- ogółem – 213 osób,
- do 25 roku życia – 20 osób,
- powyżej 50 roku życia – 71 osób.

Z powyższych danych można wywnioskować, że każdego roku największa liczba osób bezrobotnych jest w przedziale wiekowym: powyżej 50 roku życia, a najmniejsza zaś dla przedziału powyżej 25 roku życia.

Wynika to z faktu, że wiele osób, które osiągnęły 50 lat ma już przyznane lub oczekuje na przyznanie świadczenia przedemerytalnego. Często osoby takie są zniechęcone do szukania pracy, gdyż wydaje im się, że żaden pracodawca nie będzie zainteresowany ich kandydaturą. Okazuje się jednak, że pracodawcy często wolą zatrudnić osoby powyżej 50 roku życia, ponieważ są to często osoby bardziej ustabilizowane oraz doświadczone niż osoby zaraz po szkole. Bardzo częstą przyczyną bezrobocia jest posiadanie nieodpowiednich kwalifikacji, które zazwyczaj znacząco różnią się od potrzeb lokalnego rynku pracy.

Na podstawie statystyk udostępnionych przez PUP wynika, że każdego roku największa liczba osób zarejestrowanych w Urzędzie Pracy w Jedlinie - Zdrój jako bezrobotni to ludzie z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym oraz niepełnym podstawowym. Takim osobom niestety trudniej znaleźć pracę niż ludziom z lepszymi kwalifikacjami. Często nie mają oni nawet pojęcia o tym gdzie tej pracy szukać, jak napisać dokumenty aplikacyjne oraz jak zaprezentować się na rozmowie kwalifikacyjnej, co znacznie utrudnia poszukiwanie zatrudnienia. Osoby z wykształceniem wyższym stanowią najmniejszą część osób bezrobotnych każdego roku. Wynika to z faktu, że ludzie z wyższym wykształceniem dość szybko znajdują zatrudnienie. Większość z nich po ukończeniu szkoły nie rejestruje się w tut. Urzędzie Pracy tylko od razu podejmuje pracę.

Każdego roku najwięcej osób podlegających rejestracji przebywa w statystykach Urzędu Pracy nie dłużej niż 3 miesiące. Wynika to z faktu, że w Urzędzie Pracy w Jedlinie – Zdrój jest dość duża rotacja osób zarejestrowanych. Osoby z prawem do zasiłku szybko znajdują sobie pracę, bo dużym motywatorem dla nich jest dodatek aktywizacyjny, który należy się przez połowę okresu przez który przyznany był jeszcze zasiłek dla bezrobotnych. Najmniejszą część stanowią osoby zarejestrowane w Urzędzie Pracy powyżej 24 miesięcy. Są to często osoby nieporadne życiowo, które nie wykazują chęci podjęcia zatrudnienia.

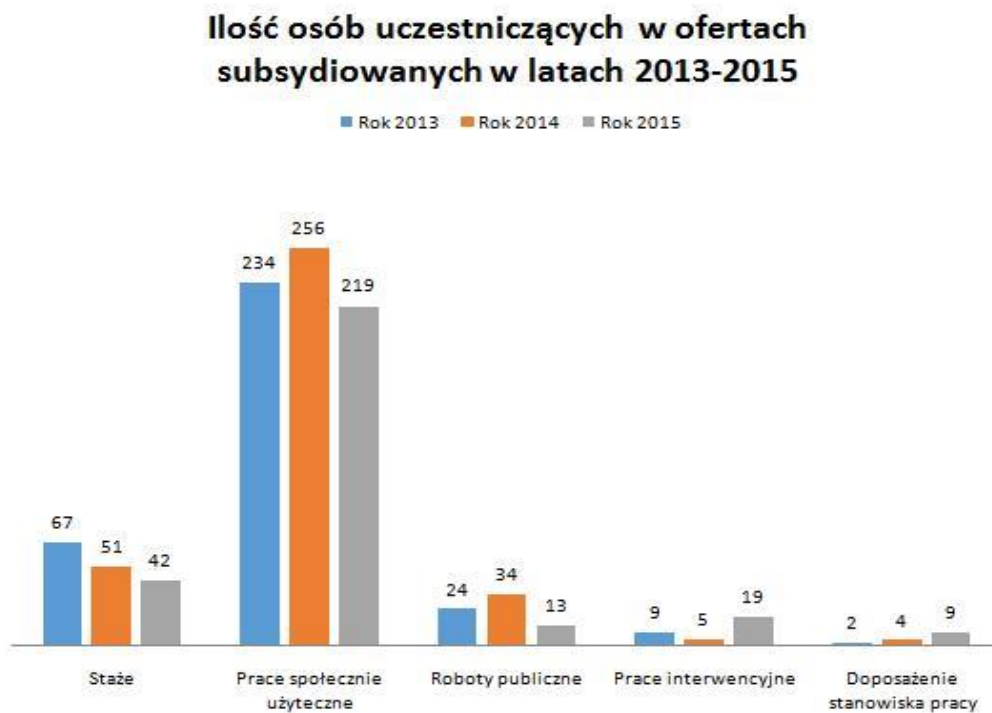
W Jedlinie – Zdrój w latach 2013 – 2015 organizowana była duża ilość prac subsydiowanych, dzięki czemu wiele osób bezrobotnych zaktywizowało się i w rezultacie podjęło stałą pracę. Do prac subsydiowanych zaliczają się: staże, przygotowania zawodowe, prace społecznie użyteczne, roboty publiczne oraz prace interwencyjne. Strukturę kształtowania się prac subsydiowanych w latach 2013– 2015 obrazuje poniżej zamieszczona tabela wraz z wykresami.

Tabela nr 11: Ilość osób uczestniczących w ofertach subsydiowanych w latach 2013 - 2015

Rok	PSU	STAŻ	Prace interwencyjne	Roboty publiczne	Doposażenie stanowiska pracy
2013	234	67	9	24	2
2014	256	51	5	34	4
2015	219	42	19	13	9

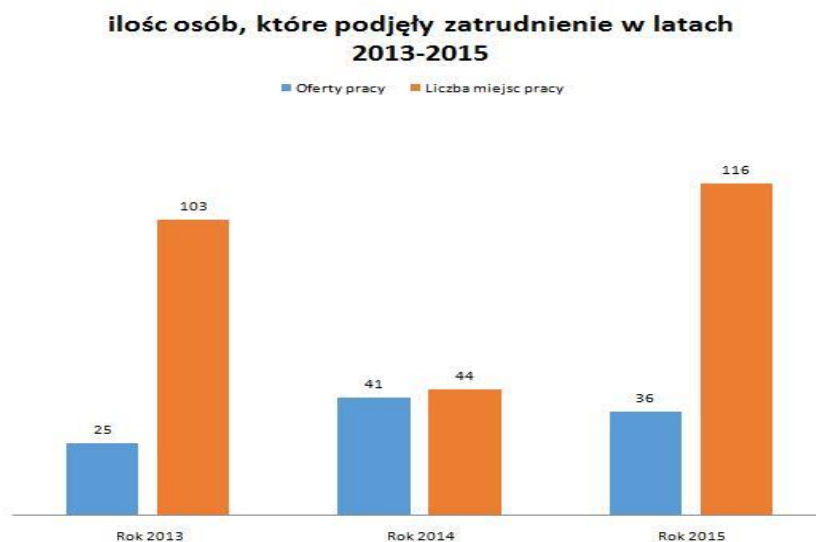
Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wałbrzychu.

Wykres nr 15: Ilość osób uczestniczących w ofertach subsydiowanych w latach 2013-2015

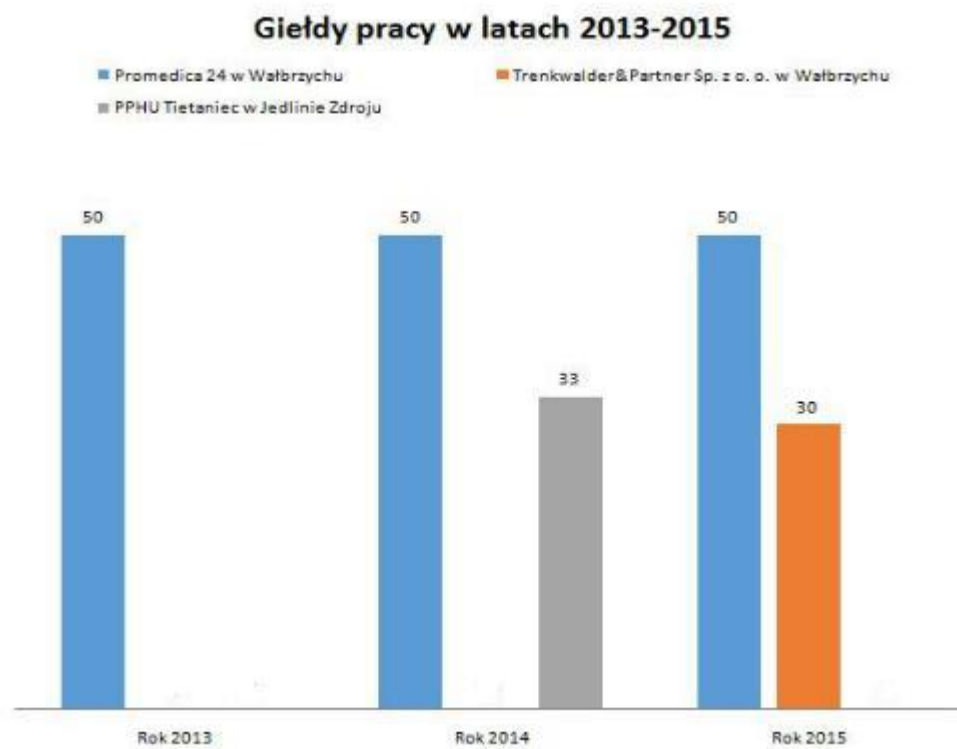
Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wałbrzychu.

Wykres nr 16: Ilość osób, które podjęły zatrudnienie w latach 2013-2015

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wałbrzychu.

Wykres nr 17: Giędy pracy w latach 2013-2015

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wałbrzychu.

Doświadczenia podmiotów i instytucji w działaniach na rzecz rozwoju społeczności gminy (ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązywania problemów społecznych

Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu, Punkt Przyjęć w Jedlinie Zdroju

Podstawowymi zadaniami Urzędu Pracy podejmującymi działania na rzecz rozwoju społeczności lokalnej, zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instrumentach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 149 z późn. zm.) są:

- 1) Pozyskiwanie i gospodarowanie środkami na realizację zadań z zakresu aktywizacji lokalnego rynku pracy;
- 2) Rejestracja bezrobotnych i poszukujących pracy;
- 3) Świadczenie podstawowych usług rynku pracy tj.
 - a) pośrednictwo pracy poprzez udzielanie pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych, pozyskiwanie ofert pracy, upowszechnianiu ofert pracy, w tym przez przekazywanie ofert pracy do internetowej bazy ofert pracy

udostępnionej przez ministra właściwego do spraw pracy, udzielanie pracodawcom informacji o kandydatach do pracy, w związku ze zgłoszoną ofertą pracy, informowanie bezrobotnych i poszukujących pracy oraz pracodawców o aktualnej sytuacji i przewidywanych zmianach na lokalnym rynku pracy, inicjowanie i organizowanie kontaktów bezrobotnych i poszukujących pracy z pracodawcami, współdziałanie w zakresie wymiany informacji o możliwościach uzyskania zatrudnienia i szkoleniach, informowanie bezrobotnych o przysługujących im prawach i obowiązkach;

- b) poradnictwo zawodowe tj. – udzielanie bezrobotnym i poszukującym pracy pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu lub miejsca pracy oraz w planowaniu rozwoju kariery zawodowej, a także na przygotowaniu do lepszego radzenia sobie w poszukiwaniu i podejmowaniu pracy, w szczególności na: udzielaniu informacji o zawodach, rynku pracy, możliwościach szkoleń i kształcenia, umiejętnościach niezbędnych przy aktywnym poszukiwaniu pracy i samozatrudnieniu, udzielaniu porad z wykorzystaniem standaryzowanych metod ułatwiających wybór zawodu, zmianę kwalifikacji, podjęcie lub zmianę pracy, w tym badaniu kompetencji, zainteresowań i uzdolnień zawodowych, kierowaniu na specjalistyczne badania psychologiczne i lekarskie umożliwiające wydawanie opinii o przydatności zawodowej do pracy i zawodu albo kierunku szkolenia, inicjowaniu, organizowaniu i prowadzeniu grupowych porad zawodowych dla bezrobotnych i poszukujących pracy, udzielanie pracodawcom pomocy w doborze kandydatów do pracy spośród bezrobotnych i poszukujących pracy, we wspieraniu rozwoju zawodowego pracodawcy i jego pracodawców przez udzielanie porad zawodowych;
 - c) organizacja szkoleń dla bezrobotnych w celu podniesienia ich kwalifikacji zawodowych i innych kwalifikacji zwiększających szansę na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, w szczególności w przypadku: braku kwalifikacji zawodowych, konieczności zmiany lub uzupełniania kwalifikacji, utraty zdolności do wykonywania pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie, braku umiejętności aktywnego poszukiwania pracy;
- 4) Inicjowanie i wdrażanie instrumentów rynku pracy wspierających podstawowe usługi rynku pracy poprzez:
- a) finansowanie kosztów przejazdu do pracodawcy zgłaszającego ofertę pracy lub do miejsca pracy, odbywania stażu, przygotowania zawodowego dorosłych lub odbywania zajęć w zakresie poradnictwa zawodowego w związku ze skierowaniem przez Powiatowy Urząd Pracy;
 - b) finansowanie kosztów zakwaterowania w miejscu pracy osobie, która podjęła zatrudnienie lub inną pracę zarobkową, staż, przygotowanie zawodowe dorosłych poza miejscem stałego

- zamieszkania, w przypadku skierowania przez Powiatowy Urząd Pracy;
- c) dofinansowanie wyposażenia miejsca pracy, podjęcia działalności gospodarczej, kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa;
 - d) refundowanie kosztów poniesionych z tytułu opłacanych składek na ubezpieczenia społeczne w związku z zatrudnieniem skierowanego bezrobotnego;
 - e) finansowanie dodatków aktywizacyjnych;
 - f) finansowanie kosztów zorganizowanego przejazdu bezrobotnych i poszukujących pracy, w związku z udziałem tych osób w targach pracy i giełdach pracy organizowanych przez wojewódzki urząd pracy w ramach pośrednictwa pracy, w szczególności prowadzonego w ramach sieci EURES.
- 5) Inicjowanie, organizowanie i finansowanie instrumentów rynku pracy stosowanych do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (bezrobotni do 30 r.ż., bezrobotni długotrwale, bezrobotni powyżej 50 r.ż., bezrobotni korzystający ze świadczeń pomocy społecznej, bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 r.ż. lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r.ż.) typu: prace interwencyjne, staże, przygotowanie zawodowe dorosłych, roboty publiczne, grant na utworzenie stanowiska pracy w formie telepracy, świadczenie aktywizacyjne, dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia, refundacja kosztów opieki nad dzieckiem lub dziećmi do lat 7.
 - 6) Opracowywanie analiz i sprawozdań, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz dokonywanie ocen dotyczących rynku pracy na potrzeby Powiatowej Rady Rynku Pracy oraz Samorządu Powiatowego.
 - 7) Inicjowanie i realizowanie przedsięwzięć mających na celu rozwiązanie lub złagodzenie problemów związanych z planowanymi zwolnieniami grup pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy.
 - 8) Współdziałanie z Powiatową Radą Rynku Pracy w zakresie promocji zatrudnienia oraz wykorzystania środków Funduszu Pracy.
 - 9) Współpraca z gminami w zakresie upowszechniania ofert pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych, stażach, organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych, prac społecznie użytecznych.
 - 10) Przyznawanie i wypłacanie zasiłków dla bezrobotnych oraz innych świadczeń z tytułu bezrobocia.
 - 11) Opłacanie składek na ubezpieczenia zdrowotne za osoby bezrobotne.
 - 12) Opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne od zasiłków i stypendiów.
 - 13) Obliczanie, potrącanie oraz odprowadzanie do Urzędu Skarbowego zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych z tytułu wypłacanych zasiłków i stypendiów.
 - 14) Wydawanie decyzji o: uznaniu lub odmowie uznania danej osoby za osobę bezrobotną oraz utracie statusu bezrobotnego, przyznaniu, odmowie przyznania, wstrzymaniu lub wznowieniu wypłaty oraz

utracie lub pozbawieniu prawa do zasiłku, stypendium i innych finansowanych z Funduszu Pracy świadczeń, obowiązku zwrotu nienależnie pobranego zasiłku, stypendium, innych nienależnie pobranych świadczeń lub kosztów szkolenia i przygotowania zawodowego dorosłych finansowanych z Funduszu Pracy, odroczeniu terminu spłaty, rozłożeniu na raty lub umorzeniu części lub całości nienależnie pobranego świadczenia udzielonego z Funduszu Pracy, należności z tytułu zwrotu refundacji lub przyznanych jednorazowo środków, o których mowa w art. 46 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz innych świadczeń finansowanych z Funduszu Pracy, o których mowa w art. 76 ust. 7A w/w ustawy.

15) Realizowanie zadań wynikających z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw UE w zakresie świadczeń dla bezrobotnych.

16) Opracowywanie i realizowanie Indywidualnych Planów Działania.

W ramach tych działań Powiatowy Urząd Pracy podejmuje współpracę z innymi podmiotami typu:

- a) Publiczne służby zatrudnienia – Powiatowe Urzędy Pracy i Wojewódzkie Urzędy Pracy, urząd obsługujący ministra właściwego do spraw pracy oraz urzędy wojewódzkie realizujące zadania określone w ustawie;
- b) Ochotnicze Hufce Pracy – państwowa jednostka wyspecjalizowana w działaniach na rzecz młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, oraz bezrobotnych do 25 r.ż.;
- c) Agencje zatrudnienia – podmioty wpisane do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia, świadczące usługi w zakresie pośrednictwa pracy, pośrednictwa do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych, poradnictwa zawodowego, doradztwa personalnego lub pracy tymczasowej;
- d) Instytucje szkoleniowe – publiczne i niepubliczne podmioty prowadzące na podstawie odrębnych przepisów edukację pozaszkolną;
- e) Instytucje dialogu społecznego (związki zawodowe lub organizacje związków zawodowych, organizacje pracodawców, organizacje bezrobotnych, organizacje pozarządowe);
- f) Instytucje partnerstwa lokalnego (grupa instytucji realizujących na podstawie umowy przedsięwzięcia i projekty na rzecz rynku pracy);

Inne instytucje:

- Ośrodki Pomocy Społecznej, Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Urząd Miejski, Jednostki organizacyjne Gminy (Szkoły, Przedszkola, Centrum Kultury), Organizacje kościelne, Komornicy Sądowi, Sądy, Komisariat Policji, Placówki Służby zdrowia, Pracodawcy z lokalnego i krajowego rynku pracy.
- Inne Powiatowe Urzędy Pracy i wymiana informacji na temat osób bezrobotnych i poszukujących pracy;
- Wojewódzki Urząd Pracy - szkolenia, oferty pracy, zasiłki dla bezrobotnych przyznawane po

zatrudnieniu za granicą, transfery zasiłków dla bezrobotnych, konsultowanie się i przekazywanie informacji w sprawie osób bezrobotnych, wspieranie działań marketingowych;

- Ochotnicze Hufce Pracy – wymiana informacji dotyczących ofert pracy dla młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz bezrobotnych do 25 r.ż., wspieranie działań marketingowych;
- Agencje zatrudnienia – pośrednictwo pracy, pośrednictwo pracy za granicą u pracodawców zagranicznych, praca tymczasowa, doradztwo personalne, poradnictwo zawodowe, organizacja Giełd Pracy, wspieranie działań marketingowych;
- Instytucje szkoleniowe – wymiana informacji na temat organizowanych przez publiczne i niepubliczne podmioty kierunków szkoleń, pomoc w rekrutacji osób bezrobotnych lub poszukujących pracy, wspieranie działań marketingowych;
- Instytucje dialogu społecznego – jeżeli wśród zadań statutowych znajduje się realizacja zadań w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej przekazywanie informacji i ewentualne porozumienie o współpracy, wspieranie działań marketingowych;
- Instytucje partnerstwa lokalnego – przekazywanie informacji w ramach realizowanych przez grupy instytucji umów przedsięwzięcia i projektów na rzecz rynku pracy;
- Wojewódzki Urząd Pracy - szkolenia, oferty pracy, zasiłki dla bezrobotnych przyznawane po zatrudnieniu za granicą, transfery zasiłków dla bezrobotnych, konsultowanie się i przekazywanie informacji w sprawie osób bezrobotnych, wspieranie działań marketingowych;
- Ośrodek Pomocy Społecznej- doprowadzenie do uniezależnienia się od pomocy społecznej lub częściowej aktywizacji społecznej poprzez przekazywanie informacji o bezrobotnych aktualnej sytuacji na rynku pracy, informowanie o dostępnych ofertach pracy, informowanie o dostępnych formach pomocy, wspólne przedsięwzięcia w sprawie aktywizacji podopiecznych-bezrobotnych;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – wymiana informacji na temat osób bezrobotnych i poszukujących pracy, pomoc w rekrutacji w ramach realizowanych przez PCPR projektów;
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych - udzielanie informacji na temat bezrobotnych i poszukujących pracy, pomoc w wypełnianiu wniosków o przyznanie emerytury, renty, świadczenia przedemerytalnego;
- Urząd Miejski – wymiana informacji na temat osób bezrobotnych i poszukujących pracy, współpraca przy organizacji prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, staży;
- Inne Urzędy Miejskie - wymiana informacji na temat osób bezrobotnych i poszukujących pracy;
- Jednostki organizacyjne Gminy (Szkoły, Przedszkola, Centrum Kultury) -wymiana informacji na temat osób bezrobotnych i poszukujących pracy, współpraca przy organizacji prac interwencyjnych, czy staży;

- Organizacje kościelne - współpraca przy organizacji staży;
- Komornicy Sądowi – udzielanie informacji na temat bezrobotnych i poszukujących pracy;
- Sądy – udzielanie informacji na temat bezrobotnych i poszukujących pracy;
- Komisariat Policji – udzielanie informacji na temat bezrobotnych i poszukujących pracy;
- Placówki zdrowia - udzielanie informacji na temat bezrobotnych i poszukujących pracy;
- Pracodawcy z lokalnego i krajowego rynku pracy – organizacja subsydiowanych form zatrudnienia (prace interwencyjne, staże, bony stażowe, bony zatrudnieniowe, bony na zasiedlenie, refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia miejsc pracy, refundacja składek ZUS) oraz niesubsydiowanych form zatrudnienia, współpraca przy realizowaniu szkoleń indywidualnych, poradnictwo zawodowe, współpraca przy organizacji Giełd Pracy i Targów Pracy, promowanie wśród pracodawców prawa pracownicze i zachęcanie do ich przestrzegania.

Dobre praktyki

Doświadczenia w rozwiązywaniu problemów społecznych.

- a) Ścisła współpraca poszczególnych stanowisk kluczowych w ramach Centrum Aktywizacji Zawodowej powodujące wzrost satysfakcji klienta Urzędu Pracy ze świadczonych usług poprzez realizację usługi pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego i specjalisty do spraw rozwoju zawodowego i specjalisty do spraw programów otwartych na rzeczywiste potrzeby klientów, elastyczne dopasowywanie się do aktualnych potrzeb rynku pracy oraz indywidualne podejście do klienta;
- b) Strona internetowa z szeregiem aplikacji przydatnych osobom bezrobotnym, poszukującym pracy, pracodawcom, jak i pracownikom Urzędu Pracy;
- c) Info-kioski umożliwiające samodzielne pozyskanie informacji o ofertach pracy oraz usługach świadczonych przez Urząd Pracy;
- d) Wizualna prezentacja ofert pracy oraz usługach świadczonych przez Urząd Pracy na zainstalowanych w Urzędzie Pracy monitorach LCD;
- e) Targi Pracy dla osób bezrobotnych zarejestrowanych i niezarejestrowanych w Urzędzie Pracy, które aktywnie poszukują pracy oraz osób, które są zainteresowane zmianą lub podniesieniem kwalifikacji zawodowych. Targi Pracy umożliwiającą bezpośredni kontakt osoby bezrobotnej z zaproszonymi Pracodawcami, Instytucjami Szkoleniowymi oraz Szkołami;
- f) Giełdy Pracy - dla osób bezrobotnych zarejestrowanych i niezarejestrowanych w Urzędzie Pracy, które aktywnie poszukują pracy. Giełda Pracy jest przedsięwzięciem, które ułatwia wzajemny kontakt na linii pracownik – pracodawca;
- g) Spotkania z przedsiębiorcami informujące o proponowanych przez Urząd Pracy dostępnych formach pomocy;
- h) Pozyskiwanie środków na realizację projektów w ramach środków EFS mających na celu aktywizację

osób bezrobotnych i biernych zawodowo (staże, szkolenia, doposażenie stanowiska pracy, jednorazowe środki na działalność gospodarczą);

- i) Organizacja szkoleń indywidualnych i grupowych w celu podwyższenia, zmiany, bądź nabycia nowych kwalifikacji zawodowych mających na celu zwiększenie szans na podjęcie zatrudnienia;
- j) Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników Urzędu Pracy organizowane celem ciągłego rozwoju, podnoszenia jakości świadczonych usług, doskonalenie ich umiejętności niezbędnych w codziennej pracy;
- k) Stały dostęp do korzystania z usług doradcy zawodowego udzielającego pomocy osobom bezrobotnym, poszukującym pracy oraz pracodawcom;
- l) Stały dostęp osób bezrobotnych i poszukujących pracy do usług świadczonych w ramach usług EURES w zakresie stałego dostępu do bazy danych zawierających informacje na temat wolnych miejsc pracy w Europie oraz bazy danych, w której zamieszczone są ogólne informacje dotyczące warunków życia i pracy w krajach UE i EOG.

Czynniki wspomagające rozwiązywanie problemów społecznych to: pozytywne nastawienie współpracujących ze sobą organizacji w zakresie rozwiązywania problemów społecznych oraz otwarcie na wzajemną współpracę.

Przeszkody :

- niekorzystna struktura i wysoki stopień bezrobocia;
- niskie kwalifikacje lub kwalifikacje niedostosowane do wymagań pracodawców;
- niska jakość pracy oferowana przez lokalnych pracodawców;
- mentalność mieszkańców, niechęć do zmian;
- brak umiejętności przystosowania się osób bezrobotnych do zmieniającego się rynku pracy;
- brak woli współpracy ze strony osób bezrobotnych;
- bariery związane z szeroko rozumianą infrastrukturą komunikacyjną i lokalizacją;
- nadmierna biurokracja;
- brak szczególnego zaangażowania instytucji zewnętrznych we włączaniu urzędów pracy w swoje działania zwracając się do nich jedynie z prośbą o rekrutację beneficjentów do programów finansowanych z EFS.

Współpraca urzędu pracy z innymi instytucjami polegać powinna przede wszystkim na zacieśnianiu dotychczasowej współpracy, ponieważ dotychczas udało się już wypracować zasady wzajemnej współpracy.

Przykłady działań w celu wypracowania dobrych praktyk:

- a) Projekty partnerskie, które będą oswajać ze sobą partnerów publicznych i społecznych stawiające na współdziałanie partnerów z różnych sektorów;
- b) konieczność poprawy współpracy, wymiany informacji, czy częstotliwości wzajemnych kontaktów,

doskonalenie przepływu informacji;

- c) podniesienie poziomu aktywności społecznej osób bezrobotnych;
- d) poszerzenie punktu widzenia na potrzeby osób bezrobotnych;
- e) upowszechnienie informacji o ofertach pracy, Giełdach Pracy, realizowanych projektach;
- f) indywidualizacja klienta;
- g) poprawa wizerunku współpracujących organizacji;
- h) podniesienie poziomu wiedzy oraz umiejętności do prowadzenia dialogu między organizacjami;
- i) we współpracy z OPS wykorzystanie nowego instrumentu – Program Aktywizacja i Integracja "PAI".

Grupy społeczne w gminie wymagające wsparcia i pomocy, to osoby młode, osoby w trudnej sytuacji rodzinnej, osoby w trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej, osoby samotnie wychowujące dziecko, osoby długotrwale bezrobotne, osoby niepełnosprawne, osoby z problemami zdrowotnymi, w tym z problemem alkoholowym, osoby bez wykształcenia lub bez doświadczenia zawodowego, jak również bez kwalifikacji zawodowych, a także osoby rejestrujące się głównie po to, by uzyskać ubezpieczenie zdrowotne lub pomoc ośrodka pomocy społecznej.

2.6. Zagadnienia uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych

Alkoholizm oraz inne uzależnienia, takie jak narkomania i nikotynizm, to zauważalne zjawiska w obszarze pomocy społecznej. Są one trudne do rozwiązania, gdyż zarówno ich źródłem, jak i ich skutkiem są inne problemy. Nadużywanie alkoholu i środków psychoaktywnych powoduje szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Następstwa te dotyczą nie tylko zdrowia fizycznego i psychicznego. W ostatnim czasie daje się zaobserwować niepokojące zjawisko powstawania nowych, związanych z aktualną sytuacją społeczno-ekonomiczną, form uzależnień. Do najczęściej spotykanych zaliczyć należy uzależnienie od: hazardu, internetu lub gier komputerowych, czy pornografii.

Głównymi problemami współwystępującymi wraz z uzależnieniami są: bezdomność, bezrobocie, ubóstwo, dysfunkcje rodziny, długotrwała choroba, przestępczość – w tym przemoc w rodzinie. Wśród przyczyn popadania w alkoholizm można wymienić uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia. Zjawisko narkomanii wzrasta z kolei z powodu zwiększającego dostępu do środków psychoaktywnych, pewnego rodzaju mody na zażywanie narkotyków wśród młodzieży, braku autorytetów i celów życiowych.

Tabela nr 12: Działania Punktu Konsultacyjnego w latach 2013-2015.

Nazwa / rodzaj działania	Liczba osób		
	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Przeprowadzona terapia indywidualna z osobami dorosłymi uzależnionymi od alkoholu	160	90	87
Ukończona terapia – leczenie stacjonarne	15	6	7
Przygotowanie do leczenia stacjonarnego	20	13	15
Sprawcy przemocy domowej poddawani terapii	35	65	60
Terapia indywidualna z osobami współuzależnionymi	29	10	18
Ofiary przemocy domowej wśród osób współuzależnionych	20	9	10
Przeprowadzone sesje rodzinne	19	31	15
Osoby nieletnie korzystające z terapii	10	8	7
Terapia indywidualna z DDA (Dorośle Dzieci Alkoholików)	10	8	8
Terapia osób z problemem narkotykowym	30	15	19
Uzależnieni od internetu lub gier komputerowych	20	30	45
Osoby z problemem z hazardem	15	5	18
Osoby z uzależnieniem od pornografii	0	0	2

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wałbrzychu.

Problemy i zagrożenia spowodowane zjawiskami patologii społecznej wśród młodzieży to :

- Destrukcje związane z uzależnieniami rodziców;
- Destrukcje związane z przemocą domową;
- Uzależnienia młodzieży od różnych środków zmieniających nastrój, a także internetu, gier komputerowych czy telefonu.

Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2013- 2015

W latach 2011 – 2015 Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła postępowania wyjaśniające wobec 55 osób. Wobec 3 osób wystosowano do Sądu Rejonowego w Wałbrzychu wnioski dotyczące skierowania na leczenie odwykowe osób uzależnionych. W omawianym okresie MKRPA przeprowadziła 21 razy czynności kontrolne w stosunku do podmiotów gospodarczych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wielkość środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych w gminie utrzymuje się na stałym poziomie, tj. ok. 90.000 zł.

Działalność Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Jedlinie - Zdroju

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy między innymi:

Realizowanie działań określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy-zgodnie z harmonogramem pracy nakreślanym co roku w miesiącu styczniu, integrowanie i koordynowanie działań z ośrodkiem pomocy społecznej, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policją, oświatą, ochroną zdrowia i organizacjami pozarządowymi oraz specjalistami w zakresie przeciwdziałania przemocy w szczególności poprzez diagnozowanie problemów przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W celu pracy z konkretną rodziną, w której występuje przemoc domowa i gdzie została uruchomiona procedura Niebieskiej Karty, Zespół powołuje Grupy Robocze. **Do zadań grup roboczych** należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- 2) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
- 3) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Grupy robocze powoływane są, na wniosek Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego. W grupach tych właśnie podejmowane są działania mające na celu rozwiązywanie problemów rodzinnych, gdzie istnieje podejrzenie występowania przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny prowadzi, szczególnie poprzez funkcjonowanie grup roboczych, pracę z rodzinami objętymi procedurą NK.

W ramach bezpośrednich działań Zespołu: w 2015 roku odbyły się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego, wpłynęło 9 Niebieskich Kart (1 z OPS i 8 z Policji) – 2 karty zamknięto, 3 są otwarte. Przedstawiciele Zespołu aktywnie uczestniczyli w spotkaniach, konferencjach i szkoleniach organizowanych na terenie miasta i powiatu dotyczących przemocy w rodzinie. 3 czerwca 2015 roku w Centrum Kultury zorganizowano szkolenie dla wszystkich członków Zespołu Interdyscyplinarnego, oraz pedagogów i wychowawców ze szkół na temat „**Obrazu w terapii**”.

Zespół Interdyscyplinarny na bieżąco monitoruje działalność instytucji zapewniających wszechstronną pomoc rodzinom dotkniętym przemocą domową. W ramach prac Zespołu następuje wymiana informacji i współpraca pomiędzy poszczególnymi instytucjami w rozwiązywaniu problemów dotyczących przemocy w rodzinie. O efektywności podejmowanych działań w zakresie przemocy w rodzinie przez instytucje do tego powołane na terenie miasta Jedlina - Zdrój może świadczyć fakt, że od powołania Zespołu Interdyscyplinarnego w rodzinach objętych procedurą „ Niebieskiej Karty ” nie było przypadku zabrania dziecka z domu rodzinnego do placówki opiekuńczej.

2.7. Problemy przestępczości.

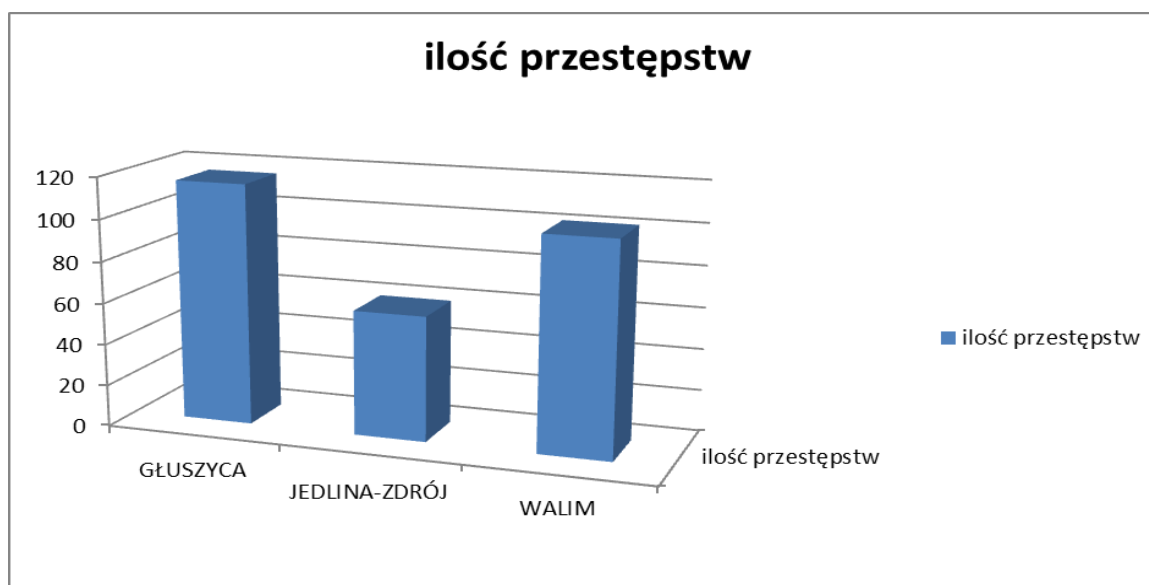
Przestępczość jest zjawiskiem społecznym. Stanowi zagrożenie dla porządku prawnego. Negatywne zachowanie pojedynczych jednostek wpływa na ogół bezpieczeństwa i może spowodować zaburzenie sprawnego funkcjonowania i poczucia bezpieczeństwa. Poczucie bezpieczeństwa jest jednym z podstawowych praw obywatela, które gwarantuje Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Niestety przestępczość istnieje w każdej mniejszej i większej społeczności, pozostawia ślad i ma wpływ na zachowania ludzi tworzących tę społeczność. Pozostawienie zdarzeń bez działań prewencyjnych spowoduje nasilenie przestępczości. Dlatego niezwykle istotną rolę odgrywa współpraca ludzi i służb odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Komisariat Policji w Głuszycy obsługuje teren miasta i gminy Głuszycy, miasta Jedlina-Zdrój oraz gminę Walim. Z przeprowadzonej analizy stanu zagrożenia przestępczością za okres 12 miesięcy 2015 roku wynika, że na podległym terenie odnotowano 278 przestępstw (w porównaniu do lat poprzednich -487 przestępstw odnotowano w 2010 r i 348 w 2013 r.) oraz 921 wykroczeń-2015 r.(tj. 1303 wykroczeń w 2010 r. i 756 w 2013 r.). Ponadto, policjanci przeprowadzili 2357 interwencji (2951 wykroczeń w 2010 r i 2238 w 2013 r.). Na terenie miasta Jedlina-Zdrój zaistniało 60 przestępstw (116 przestępstw w 2010 r i 93 w 2013 r.) i 225

wykroczeń. W porównaniu do 2010 roku, tych wykroczeń było -371 i 241 w 2013 r., a policjanci przeprowadzili w 2015 r. 717 interwencji (808 interwencji w 2010 r i 671 w 2013 r.).

Tabela nr 13: Przepiępstwa stwierdzone na terenie KP w Głuszycy

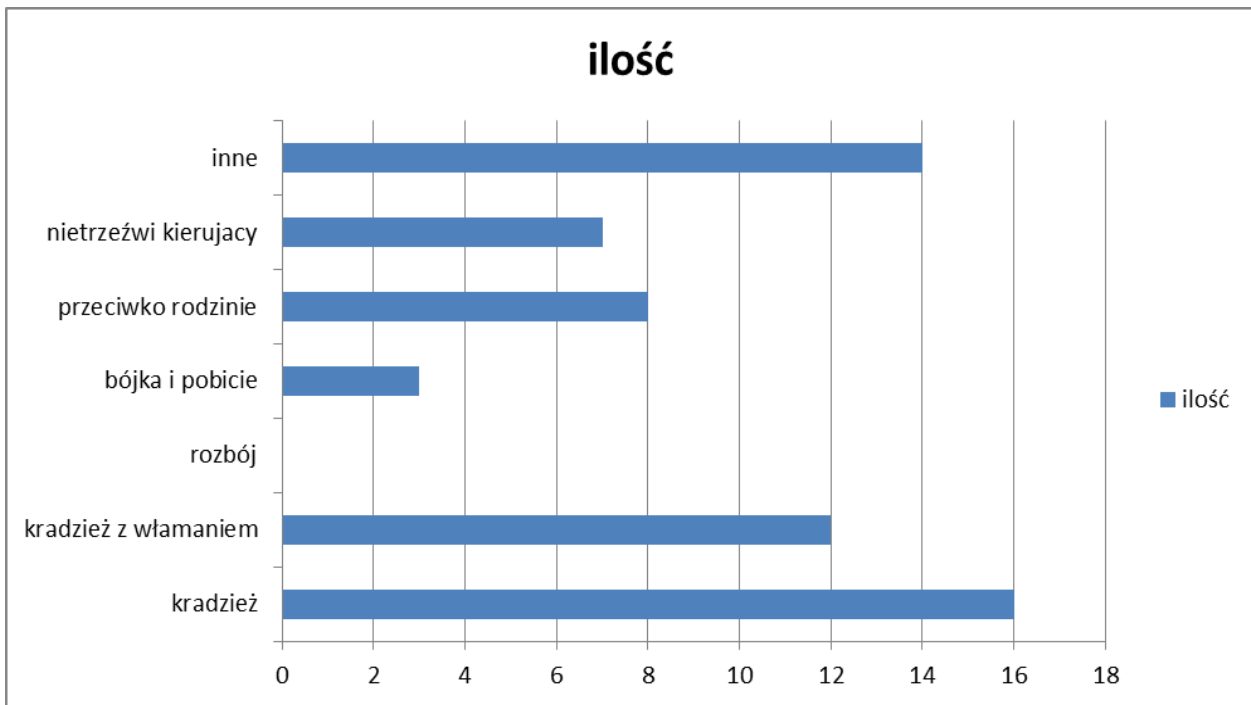
	GŁUSZYCA	JEDLINA-ZDRÓJ	WALIM
Ilość przestępstw	116	60	102

Przestępstwo	Kradzież	Kradzież z włamaniem	Rozbój	Bójka i pobicie	Przeciwko rodzinie	Nietrzeźwi kierujący	Inne
Ilość	56	54	2	9	37	38	84

Źródło: dane Komisariatu Policji w Głuszycy

Wykres nr 18: Rodzaje przestępstw popełnianych na terenie działania KP w Głuszycy

Źródło: dane Komisariatu Policji w Głuszycy

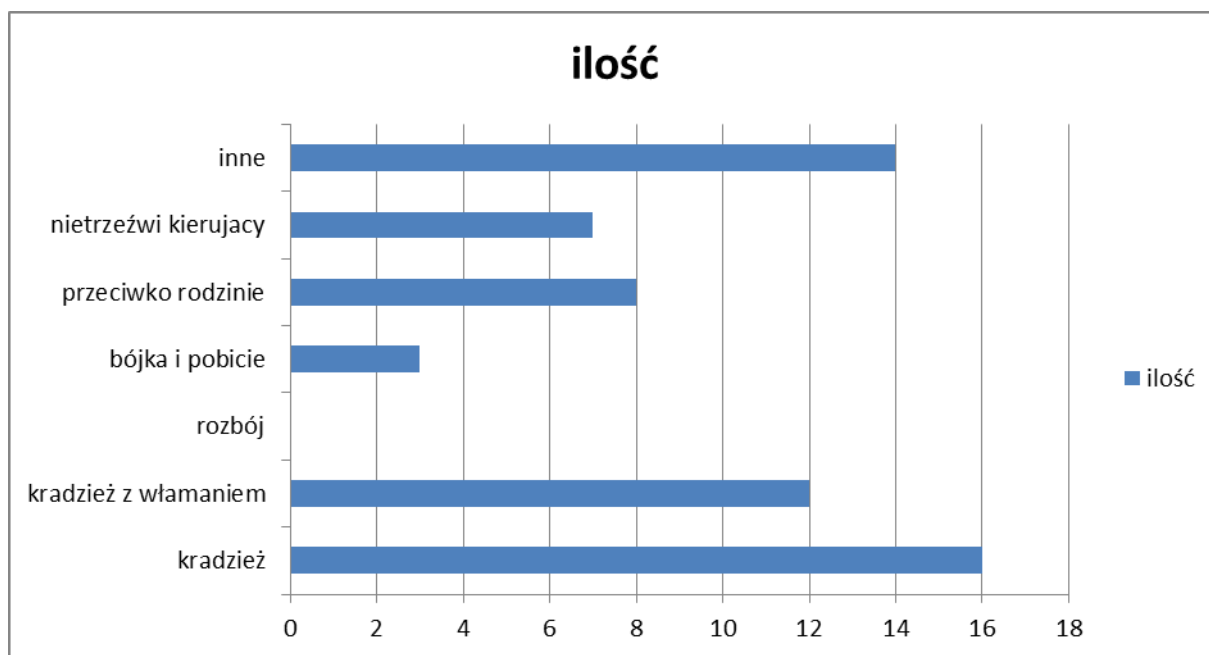
Wśród przestępstw zarejestrowanych na terenie Komisariatu Policji w Głuszycy najliczniejszą grupę stanowią przestępstwa inne (84 wśród tych są między innymi takie jak; zniszczenie mienia, groźby karalne, przestępstwa narkotykowe, znieważenie i naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariuszy, niestosowanie się do zakazu sądowego itp.), kradzieże (56), kradzieże z włamaniem (54), nietrzeźwi kierujący (38), przestępstwa przeciwko rodzinie (37 w tym znęcanie się nad rodziną i nie alimentacja) następnie bójki i pobicia (9) i rozboje (2).

Tabela nr 14: Rodzaje przestępstw popełnianych na terenie działania KP w Głuszycy teren Jedliny-Zdroju

Przestępstwo	Kradzież	Kradzież z włamaniem	Rozbój	Bójka i pobicie	Przeciwko rodzinie	Nietrzeźwi kierujący	Inne
Ilość	16	12	0	3	8	7	14

Źródło: dane Komisariatu Policji w Głuszycy

Wykres nr 19: Rodzaje przestępstw popełnianych na terenie miasta Jedlina-Zdrój

Źródło: dane Komisariatu Policji w Głuszycy

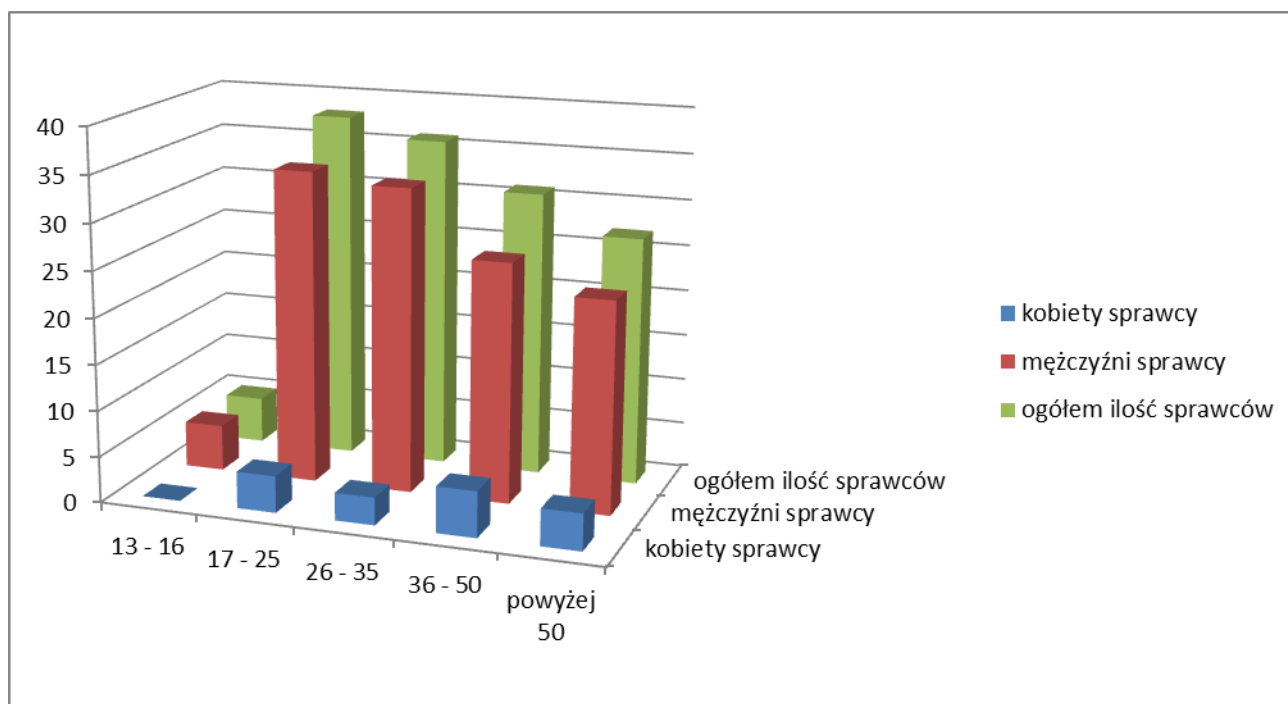
Wśród przestępstw zarejestrowanych na terenie miasta Jedlina-Zdrój najliczniejszą grupę stanowią kradzieże (16), przestępstwa inne (14, wśród tych są między innymi takie jak; zniszczenie mienia, groźby karalne, przestępstwa narkotykowe, znieważenie i naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariuszy, niestosowanie się do zakazu sądowego itp.), kradzieże z włamaniem (12), przestępstwa przeciwko rodzinie (8 w tym znęcanie się nad rodziną i nie alimentacja), nietrzeźwi kierujący (7), następnie bójki i pobicia (3), rozbojów nie zanotowano.

Tabela 15: Rodzaje przestępstw popełnianych na terenie miasta Jedlina-Zdrój

wiek	13 -16	17- 25	26 - 35	36 - 50	powyżej 50
kobiety sprawcy	0	4	3	5	4
Mężczyźni sprawcy	5	34	33	26	23
Ogółem ilość sprawców	5	38	36	31	27

Źródło: dane Komisariatu Policji w Głuszycy

Wykres nr 20: Sprawcy popełnionych przestępstw według płci i wieku na terenie KP Głuszycy.

Źródło: dane Komisariatu Policji w Głuszycy

2.8. Niepełnosprawność

W rozumieniu ustawy o pomocy społecznej niepełnosprawność oznacza stan fizyczny, psychiczny, lub umysłowy, powodujący trwałe lub okresowe utrudnienie, ograniczenie bądź uniemożliwienie samodzielnej egzystencji.

W związku z tym polityka społeczna powinna prowadzić aktywne działania, na wszystkich szczeblach życia społecznego na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, przeciwdziałać ich dyskryminacji i tworzyć mechanizmy wyrównujące szanse i warunki korzystania z przysługujących im praw.

Osobą niepełnosprawną jest osoba, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony tj. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności lub jest to osoba, która takiego orzeczenia nie posiada, lecz odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych.

Kryterium prawnym kwalifikującym daną osobę do zbiorowości osób niepełnosprawnych jest: posiadanie orzeczenia wydanego przez odpowiedni organ orzekający lub posiadanie uprawnienia do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedlinie-Zdroju na podstawie orzeczeń o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności przyznał w 2015r.

Zasiłek pielęgnacyjny 136 osobom w tym:

- dla dzieci niepełnosprawnych do 16 roku życia -16 zasiłków;
- 95 niepełnosprawnym osobom powyżej 16 roku życia;
- 25 osobom powyżej 75 roku życia.

Ponadto, dla osób spełniających odpowiednie kryteria przyznawane są świadczenia pielęgnacyjne. Świadczenia te, wydawane są na podstawie orzeczeń o niepełnosprawności dla osób, które rezygnują z pracy w celu sprawowania opieki nad dzieckiem bądź dorosłym członkiem rodziny. W 2015 r. 13 osób sprawujących opiekę nad dziećmi i 17 osób sprawujących opiekę nad dorosłym członkiem rodziny otrzymało tego typu świadczenie. Na terenie gminy poza Ośrodkiem Pomocy Społecznej i lekarzem pierwszego kontaktu nie ma innych instytucji wspierających osoby niepełnosprawne. W pewnym zakresie niepełnosprawni mogą korzystać z usług rehabilitacyjnych świadczonych przez zakład przyrodolecznicy uzdrowiska. Inne świadczenia lecznicze, opiekuńcze i rehabilitacyjne dostępne są również na terenie miasta Wałbrzycha.

Raport z Opisu problemów - Osób starszych - na terenie Gminy Jedlina-Zdrój

Władze naszego miasta zdają sobie sprawę że znaczny odsetek społeczeństwa to w chwili obecnej osoby starsze. Podobne tendencje odnotowywane są na terenie całego kraju. Z jakimi problemami borykają się osoby starsze, co jest dla nich największą bolączką, a także żeby wyjść na przeciw oczekiwaniom osób starszych w naszym mieście, została opracowana w 2014 roku ankieta problemów osób starszych na terenie gminy Jedlina-Zdrój.

Po przeanalizowaniu całości zebranego materiału stwierdzono : Ocena ogólna przedstawiana przez respondentów w aspektach sytuacji materialnej, mieszkaniowej, zdrowotnej czy rodzinnej przedstawiała się następująco;

- swoją sytuację materialną 80% respondentów uznało jako przeciętną ze wskazaniem na złą;
- 74% ma dobre warunki mieszkaniowe;
- 70% osób uważa swój stan zdrowia jako dość dobry;
- sytuację rodzinną 65% respondentów określa również jako dobrą.

Podstawowym problemem społecznym są wg. kolejności : choroby, ubóstwo i bieda, niepełnosprawność i samotność. 36% respondentów wykazuje choroby jako wiodący problem społeczny. Na drugim miejscu jest ubóstwo i bieda, na trzecim niepełnosprawność - 17%, potem samotność- zaznaczone zostało przez 12% respondentów.

Formy pomocy z jakiej chcieliby najbardziej skorzystać ankietowani: - 35% osób wyraża chęć skorzystania ze świadczeń Pomocy Społecznej. Dotyczy to możliwości udzielenia pomocy w ramach usług opiekuńczych, typu np: pomocy w wypełnianiu czynności dnia codziennego, robieniu zakupów, natomiast 34% osób oczekuje pomocy w załatwianiu spraw urzędowych i jest to związane przede wszystkim z trudnością poruszania się ze

względu na wiek i niepełnosprawność a tym samym dotarciem do instytucji użyteczności publicznych, niewielka grupa osób tj.-15% - oczekiwałaby pomocy w postaci pielęgniarstwa środowiskowego, zapewnienia usług rehabilitacyjnych czy rehabilitacji medycznej, ze względu na zły stan zdrowia 9% osób wskazuje na pomoc sąsiedzka.

Najwięcej ankietowanych chciałoby uzyskać pomoc w postaci załatwiania spraw urzędowych - aż 29%, 21% -wskazuje na pomoc w czynnościach dnia codziennego. Ponadto ważna wśród ankietowanych wskazywana była rehabilitacja medyczna, pomoc w organizowaniu zakupów, pomoc w porządkowaniu mieszkania dostarczenie gorącego posiłku do domu- catering.

Większość osób starszych spędza czas na: pracy w ogródku przydomowym, oglądaniu telewizji, następnie na gotowaniu oraz na czytaniu książek i czasopism, czy spotkaniach ze znajomymi.

Do połowy ankietowanych docierają informacje, o organizowanych imprezach na terenie gminy. Większość respondentów zaznacza że z ofert kulturalnych proponowanych przez gminę korzystają jednak rzadko lub na organizowane imprezy na terenie Gminy - nie uczęszczają wcale.

Z podanych propozycji spędzania wolnego czasu wybierano według kolejności: wieczorki poetyckie, robótki ręczne - wycieczki krajobrazowe, recitale, kursy gotowania.

Na pytanie : "Czy ma Pan/i łatwy dostęp do instytucji użyteczności publicznej - zdecydowana większość określiła że tak. Z analizy ankiet wynika, że problemem jest droga. Do niektórych budynków użyteczności publicznej trzeba wchodzić pod górkę. Tak jest przede wszystkim jeżeli chodzi o Przychodnię Zdrowia przy Ul. Akacyjowej czy Ośrodek Pomocy Społecznej, którego biura zlokalizowane są na pierwszym i drugim piętrze. Łatwy dostęp jest natomiast do Kościoła, sklepów, aptek. Brak dostępności dotyczy przede wszystkim Policji.

Natomiast, jeśli chodzi o bariery, które utrudniają kontakt z otoczeniem - zaznaczane były odpowiedzi typu: "zbyt wysokie schody do budynków, "brak podjazdów do budynków", "brak windy w budynku w którym mieszkam".

W podsumowaniu ankiety respondenci piszą, że z warunków bytowych zadowolonych jest połowę ankietowanych. Połowa respondentów czuje się samotnie, nie potrafi określić swojej opinii odnośnie spędzania wolnego czasu. Zdecydowana większość nie chciałaby korzystać z domu pomocy społecznej oraz zajęć w dziennym środowiskowym domu dla seniorów. Rozbieżności w pytaniach jakie pojawiały się podczas analizy zebranego materiału mogły wynikać z niewiedzy oraz niskiej świadomości o sposobie działania takich instytucji i strachem przed odrzuceniem przez rodzinę. Dotyczy to w szczególności warunków bytowych, które połowa respondentów określiła jako dobre a z drugiej strony jako przyczynę problemów społecznych podała ubóstwo i biedę, dotyczy to również zagadnień związanych ze zdrowiem.

Bieżący nadzór Ośrodka w zakresie pomocy osobom starszym

Postępujące starzenie się społeczeństwa oraz pogarszająca się sytuacja materialna osób starszych i samotnych, to problem, który istnieje na terenie całego kraju. Zapewnienie pełnego i czynnego udziału w życiu społecznym poprzez rozeznanie potrzeb i bolączek ludzi starszych to sprawa również priorytetowa dla władz naszego miasta.

Spojrzenie na swoje życie z perspektywy czasu nabiera innego wymiaru. Inne wartości są w nim dostrzegane niż to miało miejsce w młodości. Bilans życia, zyski i straty, jakie się spostrzega, ale w innym świetle, uświadamiają, że starość to nie utrata życia, ale nowe zadanie w zmienionej rzeczywistości. Każdy człowiek starzeje się inaczej. W zależności od predyspozycji genetycznych poprzez wychowanie i sterowanie swoim życiem w okresie młodości. I właśnie ze względu na fakt że są to osoby z doświadczeniem, dużą wiedzą życiową, niejednokrotnie są to nasi rodzice, - powinniśmy poświęcać Im więcej uwagi, troski i zaangażowania.

Zapewnienie usług opiekuńczych na terenie Gminy

Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedlinie-Zdroju zapewnia pomoc w formie usług opiekuńczych w myśl art. 36 pkt 2 lit 1, art. 50 pkt 1-6 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U z 2013r. Nr 182 z późniejszymi zmianami), oraz Uchwały Nr XIX/111/12 Rady Miasta Jedlina-Zdrój z dnia 27września 2012r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłat i trybu ich pobierania. Na podstawie art. 50 ust. 1 i ust. 5 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. usługi opiekuńcze przysługują osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub z innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Brak innej osoby, która świadczyłaby zainteresowanemu pomoc w pokonywaniu trudności życiowych wywołanych wiekiem, chorobom lub inną przyczyną, uzasadnia przyznanie świadczeń opiekuńczych. Ośrodek Pomocy Społecznej przyznając w/w świadczenie, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia. Usługi opiekuńcze świadczone przez Ośrodek Pomocy Społecznej na terenie miasta Jedlina-Zdrój polegają przede wszystkim na realizowaniu szeroko pojmowanej opieki. Przyczyną otoczenia opieką jest nieporadność życiowa osób starszych i brak samodzielności podopiecznego oraz brak osób mogących nieść pomoc i opiekę zainteresowanemu. Ponadto pojęcie „opieka” to nie tylko to, co jest niezbędne do zapewnienia należytego poziomu życia, rozwoju i zachowania zdrowia osoby potrzebującej. Często osoby te potrzebują po prostu kontaktu z drugim człowiekiem.

Pokazują to wyniki ankiet wypełnianych przez osoby starsze. Właśnie pracownicy socjalni, którzy sporządzając w terenie wywiady środowiskowe docierali również do osób starszych roznosząc ankiety i potwierdzają te właśnie spostrzeżenia.

W okresie 2013 - 2015 Ośrodek Pomocy Społecznej zapewniał usługi opiekuńcze w 20 środowiskach. Najczęściej z tej formy wsparcia korzystały osoby mające trudności w samodzielnej egzystencji, wymagające

wielogodzinnej opieki i pielęgnacji ze strony osób trzecich.

Zakres usług opiekuńczych obejmuje pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych m.in.: w zrobieniu zakupów, porządków w mieszkaniu, przyniesieniu węgla i napaleniu w piecu w sezonie zimowym, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem w miejscu zamieszkania podopiecznego.

Przyczyną otoczenia opieką jest nie tylko nieporadność życiowa i brak samodzielności podopiecznego lecz przede wszystkim brak osób mogących nieść pomoc i opiekę zainteresowanemu. Z prowadzonej przez pracowników socjalnych diagnozy środowiska wynika, że z roku na rok wzrasta ilość osób przede wszystkim starszych, samotnych, wymagających wsparcia i opieki ze strony rodziny i bliskich .

Z tej formy pomocy korzystają osoby, których wiek najczęściej przekracza 70 lat. W chwili obecnej najwięcej jest osób starszych przekraczających wiek 80 lat. Osoby te nie są w stanie samodzielnie funkcjonować i wymagają znacznej opieki ze strony innych osób. Bardzo często nie wychodzą z domu, mają problemy z samodzielnym poruszaniem się i zaspokajaniem swoich podstawowych potrzeb życiowych. Ponadto poważnym problemem, z którym na co dzień borykają się osoby starsze jest samotność. Taka sytuacja powoduje konieczność otoczenia tych osób zwiększonym zakresem usług opiekuńczych. Ilość godzin w tych środowiskach waha się w granicach od 1 godz. do 2 godzin dziennie. Tylko w dwóch środowiskach usługi zapewnione są w ilości trzech godzin dziennie codziennie, ze względu na szczególną sytuację zdrowotną. Są to osoby, które wymagają całodobowej opieki i pielęgnacji. Bez pomocy osób trzecich nie byłyby w stanie samodzielnie funkcjonować. Ich stan zdrowia jest jednak na tyle ciężki, że wymagają znacznie większej ilości godzin i wsparcia. W pozostałych środowiskach ilość zapewnionych godzin wynosi od 1 do 2 godzin dziennie, jednakże jest to niezbędne minimum ze względu na brak odpowiedniej ilości opiekunek środowiskowych. Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach prac interwencyjnych zatrudnia dwie opiekunki środowiskowe, w ramach umowy o pracę. Tam gdzie to możliwe sprawowana jest również pomoc sąsiedzka, oraz opieka prywatna, która w przypadku znacznie przekroczonego kryterium dochodowego jest dość często w chwili obecnej praktykowana. Jednak i tak nie zaspakaja to w pełni potrzeb, które wynikają z rozeznania środowiska i potwierdzają to ankiety, które wypełniane były przez osoby starsze. Ograniczona ilość osób potrzebnych do sprawowania opieki nad osobami starszymi powoduje narastanie problemów związanych z koniecznością zapewnienia tym osobom opieki w placówkach opiekuńczych m. innymi w Domach Pomocy Społecznej czy też w Zakładach Opieki Leczniczej.

Współpraca Ośrodka Pomocy Społecznej z NZOZ Stacja Opieki Caritas

Oprócz typowej pomocy, która świadczona jest na bieżąco w terenie przez opiekunki środowiskowe zatrudniane przez Ośrodek Pomocy Społecznej, niezbędna jest specjalistyczna pomoc z którą docierają do newralgicznych środowisk pielęgniarstwa Caritas. Jakość życia seniorów, często ich zły stan zdrowia, pojawiające się schorzenia i choroby charakterystyczne dla wieku starczego powodują, że wymagają oni większej troski

oraz specjalistycznej pomocy. Taką właśnie pomoc zapewniają pielęgniarki zatrudnione w NZOZ Stacja Opieki Caritas.

Ważna jest też współpraca z ośrodkiem zdrowia w celu zapewnienia niezbędnej opieki pielęgniarskiej. W 10 środowiskach wymagających specjalistycznej pomocy medycznej udzielana jest na bieżąco specjalistyczna pomoc. Jednak na podstawie analizy ankiet i wiedzy jaką posiadają pracownicy socjalni wynika, że potrzeby te są znacznie większe.

Ponadto, osoby które wymagają całodobowej pomocy i opieki osób drugich, a rodzina nie jest jej w stanie zapewnić, kierowane są do domów pomocy społecznej. W 2013 roku w Domach Pomocy Społecznej przebywało 9 pensjonariuszy w 2014 roku 10, natomiast w 2015 - 13. W większości były to osoby ze znacznym upośledzeniem umysłowym które samodzielnie nie potrafiły i nie mogły funkcjonować samodzielnie w środowisku. Z analizy przeprowadzonej przez pracowników w newralgicznych środowiskach w terenie wynika, że z roku na rok wzrasta ilość osób, wymagających całodobowej opieki oraz specjalistycznej pielęgnacji, a tym samym zabezpieczenia pobytu w Domu Pomocy Społecznej, gdzie dzięki kompleksowej opiece sztabu osób przygotowanych do udzielania specjalistycznej pomocy osoby te będą miały szansę godnie przeżyć złoty wiek swego życia. Kolejną formą pomocy i wsparcia w sytuacjach trudnych jest zapewnienie osobom pomocy po wyjściu ze szpitala a powrót do domu ze względu na zły stan zdrowia nie jest wskazany jest - Zakład Opiekuńczo - Lecznicy. Właśnie w celu kontynuowania leczenia specjalistycznego, które umożliwiło powrót do domu i samodzielne funkcjonowanie osób po długotrwałym leczeniu szpitalnym, osoby kierowane są do Zakładów Opiekuńczo-Leczniczych. Z terenu naszego miasta w tego typu placówkach przebywały w ubiegłym roku 2 osoby.

Oferty kulturalne dla osób starszych

Jeśli chodzi o oferty kulturalne i imprezy integracyjne, jakie organizowane są w naszym mieście na rzecz osób starszych, możemy pochwalić się działaniami realizowanymi między innymi przez dzieci i młodzież szkolną tj.- wolontariuszy działających przy Miejskiej Szkole Podstawowej w Jedlinie - Zdroju im. Janusza Korczaka, oraz młodzież z Gimnazjum Miejskiego im. Jana Pawła II w Jedlinie- Zdroju. W ramach pomocy świadczonej przez wolontariuszy ze szkoły podstawowej- co tydzień odwiedzani są pensjonariusze w Domu Pogodnej Starości „Starzyk”.

Co roku przygotowujemy jest spektakl teatralny z okazji świąt Bożego Narodzenia który prezentowany jest również w „Starzyku” i w kościele przez dzieci i młodzież szkolną. Oprócz tego, dzieci i młodzież szkolna przygotowują co roku upominki świąteczne dla pensjonariuszy „Starzyka”.

Zwiększanie szans na większą aktywność życiową ludzi starszych poprzez pomoc w minimalizowaniu trudności wynikających z wieku realizowane jest na terenie miasta Jedlina- Zdrój między innymi poprzez: integrację osób starszych, zaspokajanie potrzeb kulturalnych, towarzyskich, edukacyjnych i motywujących do

uczestnictwa w życiu społecznym. Działania te wpisane są w kalendarz miasta już od kilku lat a realizowane są przede wszystkim przez Związek Emerytów i Rencistów (Klub Seniora), działający przy Centrum Kultury w Jedlinie – Źdroju. Osoby starsze mają możliwość brać udział między innymi przy organizacji imprez typu: kolacja wigilijna, śniadanie wielkanocne, organizowaniu ognisk i wieczorków tanecznych (przynajmniej raz w miesiącu) oraz jednodniowych wycieczek oraz wczasów, udziale w zajęciach z dietetyki, w zajęciach plastycznych raz w tygodniu, udziale w zajęciach usprawniających np. aerobik.

W ramach pomocy sąsiedzkiej, organizowane są zbiórki odzieży dla osób starszych które, mają problemy finansowe, oraz organizowane są odwiedziny u osób chorych - przynajmniej raz w tygodniu. Taką formę pomocy w szczególności propaguje Klub Seniora działający przy Centrum Kultury.

2.9. Służba Zdrowia.

Zdrowie, według Światowej Organizacji Zdrowia, oznacza dobre samopoczucie fizyczne, psychiczne i społeczne, pozwalające na prowadzenie przez człowieka produktywnego, sensownego i twórczego życia w sferze tak społecznej, jak i ekonomicznej. Przyjęta zasada równości, sprawiedliwości i partycypacji w zdrowiu stanowi istotną przesłankę w realizowaniu podstawowego prawa do zdrowia i korzystania z usług służby zdrowia.

Polityka społeczna, mając na względzie stan zdrowia jednostki, bierze pod uwagę czynniki ekonomiczne i społeczne. Jej zadaniem jest m.in. wyrównywanie dostępu do służby zdrowia oraz tworzenie warunków dla zdrowia społeczeństwa. Natomiast badając kwestię zdrowia, polityka społeczna rozróżnia jej trzy dziedziny:

- a) profilaktykę – zapobieganie chorobom w społeczeństwie poprzez kształtowanie odpowiedniego rozwoju człowieka oraz warunków jego życia wpływających na jego zdrowie,
- b) lecznictwa – nastawienie na człowieka chorego, na rozpoznanie i leczenie,
- c) rehabilitację – przywracanie do zdrowia, sprawności i przydatności społecznej ludzi dotkniętych kalectwem lub upośledzonych fizycznie, psychicznie, społecznie.

W ramach podstawowej opieki zdrowotnej na terenie miasta funkcjonują: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Nowe Miasto” spółka z o. o oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego Jan Wolańczyk.

Świadczenia gwarantowane w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej ukierunkowane są na promocję zdrowia, profilaktykę, diagnostykę schorzeń, leczenie, zapobieganie lub ograniczanie niepełnosprawności oraz usprawnianie i pielęgnację w chorobie. Świadczenia lekarskie realizowane są w formie porad ambulatoryjnych w miejscu udzielania świadczeń oraz w przypadkach uzasadnionych wskazaniem medycznym poprzez porady udzielane w domu.

Istotne znaczenie w kwestii ochrony zdrowia odgrywa również Uzdrowisko Szczawno-Jedlina, w którym leczy się dolegliwości układu oddechowego, układu pokarmowego, układu krążenia, układu nerwowego

i moczowego, narządu ruchu wraz z szeroką gamą świadczeń rehabilitacyjnych. Ponadto funkcjonuje Wielospecjalistyczny Szpital Uzdrawiskowy „Teresa”, którego głównym profilem leczniczym jest wczesna rehabilitacja kardiologiczna. Na terenie gminy swą działalność prowadzi również prywatny gabinet stomatologiczny „Provident” Tomasz Kalinowski.

2.10. Zasoby umożliwiające rozwiązywanie problemów społecznych.

Zasoby umożliwiające rozwiązywanie problemów społecznych stanowią instytucje zlokalizowane na terenie miasta działające w obszarze polityki społecznej i rozwiązujące występujące problemy społeczne. Są to przede wszystkim jednostki samorządowe jak i inne niepubliczne oraz organizacje pozarządowe.

Jak już opisano wyżej najistotniejszą rolę w kwestii rozwiązywania problemów społecznych odgrywa Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedlinie-Zdroju. Ośrodek zatrudnia w chwili obecnej 10 pracowników. Kierownik, trzech pracowników socjalnych, pozostałe dwie osoby zatrudnione na stanowiskach urzędniczych zajmuje się świadczeniami rodzinnymi, dodatkami mieszkaniowymi, stypendiami socjalnymi i funduszem alimentacyjnym. Dwie osoby zatrudnione są w środowiskach sprawując usługi opiekuńcze, pracownik gospodarczy. Przyjmowanie klientów Ośrodka odbywa się bezpośrednio przy stanowisku pracy i stanowi uproszczone Biuro Obsługi Klienta, gdzie zainteresowani otrzymują wyczerpującą wiedzę i dane niezbędne do wypełnienia dokumentacji. W chwili obecnej załatwiane są formalności w celu zatrudnienia gońca do roznoszenia obszernej korespondencji Ośrodka.

Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi także stołówkę, w której realizuje się dożywianie dzieci szkolnych i osób korzystających z tej formy opieki. Usługi w stołówce wykonuje firma wyłoniona w przetargu. Już od trzech lat prowadzony jest dowóz posiłków bezpośrednio do szkół, co zostało przyjęte z ogólnym zadowoleniem przede wszystkim przez dzieci, które na miejscu w szkole mogą skorzystać z gorącego posiłku i ze zdwojoną energią wracają następnie do dalszych obowiązków szkolnych. Natomiast dorośli spożywają na miejscu posiłki w stołówce prowadzonej przez firmę "Smakuś" Baza lokalowa zapewnia sprawne funkcjonowanie i prawidłowe warunki pracy zatrudnionych pracowników, nie mniej wymaga pilnego i gruntownego remontu.

Oprócz dwóch szkół tj. Miejskiej szkoły podstawowej im. Janusza Korczaka, oraz Gimnazjum Miejskiego im. Jana Pawła II, czynne jest również Przedszkole zgromadzenia Sióstr Św. Elżbiety, gdzie dzieci uczestniczą w różnych zajęciach, zabawach ucząc się jednocześnie i korzystając również z całodziennego wyżywienia.

Centrum Kultury w Jedlinie-Zdroju wraz z Miejską Biblioteką Publiczną możemy także zaliczyć do bazy instytucji funkcjonujących w sferze polityki społecznej w szczególności z uwagi na szeroką współpracę z działającymi w mieście stowarzyszeniami a także bogatą ofertą całodziennych zajęć o charakterze edukacyjnym, sportowym i rekreacyjnym oraz kulturalno-rozrywkowym. Centrum Kultury zarządza znaczącą częścią miejskiej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej stanowiącej doskonale warunki organizacji czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych.

Obiekty, którymi włada Centrum Kultury i ich wykorzystanie:

- Siedziba CK przy ul Piastowskiej 13;
- Wyciąg narciarski u zbiegu ulic Poznańskiej i Sienkiewicza wraz z zimowymi trasami narciarskimi biegowymi;
- Kompleks Sportowo – Rekreacyjny przy ul Kłodzkiej (16.810 m2) stadion piłkarski, bullodromy wraz ze zbiornikiem retencyjnym;
- Zespół Urządzeń Sportowo – Rekreacyjnych przy ul Jana Pawła II;
- Kort tenisowy;
- Tor saneczkowy przy zbiegu ulic Poznańskiej i Sienkiewicza;
- Uzdrowski Szlak Turystyczno – Rekreacyjny;
- Remiza strażacka – Punkt wystawienniczy;
- Uzdrowskie Centrum Sportowo-Rekreacyjne dla dzieci i młodzieży przy ul. Kłodzkiej w Jedlinie-Zdroju;

W okresie od stycznia do grudnia 2015 roku w Centrum Kultury organizowane były następujące zajęcia: akademie rękodzieła, biegaj w Jedlinie, klub gier strategicznych, koło krajoznawczo-ekologiczno-geograficzne, pierwsze kroki w bule, sprawny senior warsztaty filmowe, warsztaty muzyczne, warsztaty wokalne, zajęcia plastyczne, zajęcia sprawnościowe dla biegaczy, zumba dla dorosłych, zumba dla dzieci, akademie małego artysty, biblioteka przedszkolaka, biegi z olimpijczykiem, koło odkrywców przyrody. Zajęcia prowadzone były przez wykwalifikowanych instruktorów, udział w zajęciach był nieodpłatny, koszty osobowe i rzeczowe pokrywane są przez Centrum Kultury. Ponadto w obiekcie mają swoją siedzibę oraz prowadzą działalność statutową:

Związek Emerytów i Rencistów – koło w Jedlinie-Zdrój, Polski Związek Wędkarski – koło w Jedlinie-Zdrój oraz Stowarzyszenie Miłośników Jedliny-Zdroju. Swoje spotkania organizują także harcerze z Jedlińskiej Drużyny Harcerskiej „Wilki”, KS „Petanque” Jedlina-Zdrój, Klub Sportowy Really oraz Klub Sportowy „ZDRÓJ” Jedlina-Zdrój. W siedzibie Centrum Kultury odbywają się także posiedzenia Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W galerii Centrum Kultury organizowane są często wystawy i różnorodne małe projekty kulturalno -oświatowe.

Oprócz tego w budynku CK działa Miejska Biblioteka Publiczna. W 2015 roku, codziennie z biblioteki korzystało ok. 10-30 osób.

- liczba zarejestrowanych czytelników 906;
- liczba wypożyczeń – 17 932;
- stan księgozbioru – 17225;
- zakup woluminów - 762.

Centrum Kultury organizuje i współorganizuje i wspiera organizacyjnie (baza, sprzęt, środki finansowe,

obsługa) wiele imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono wiele imprez, w których w sposób czynny i jako widzowie uczestniczyło ogółem ponad 25 tysięcy osób.

Imprezy zorganizowane w 2015 roku:

JAN B. – Jedlińska Akademia Narciarska „Biegówkowo”, Orszak Trzech Króli; Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Akcja „Ferie zimowe w mieście” (ferie z mikrofonem, wesołe nutki, przyrodnicze wycieczki, zimowe potyczki bulowe, tajemnicze historie i legendy, historia kina), przedstawienie teatralne, pt. „Lech, Czech i Rus” z okazji Dnia Babci i Dziadka, „Kolędowe nutki”- koncert, Zimowe Grand Prix – Petanque, Festiwal Ciasta i Wina „u źródeł Charlotty”, „Jedliński Talent”, Wernisaż Ewy Kokoszki, pt. „Pejzaż wełną malowany”, Uzdrowskie wędrówki – Rajd turystyczny, Akcja „Majówka w mieście”, VII Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej Dzieci „Jedlina-Zdrój CUP 2015”, XI Międzynarodowy Festiwal Petanque, Rocznica Uchwalenia Konstytucji 3 Maja, II Półmaraton Górski Jedlina-Zdrój, Międzynarodowy Turniej Centropo Cup Polska, XIII Dolnośląski Festiwal Zupy, Akcja „Lato w mieście”, Uzdrowskie Niedzielne Muzykowanie – koncerty, Letni Festiwal Gitarowy w Jedlinie-Zdroju, Festyn Rekreacyjny w Kamieńsku, Dni Jedliny-Zdroju (wycieczka przez tunel, turniej Petanque, turniej Orlika, Uzdrowskie Bieganie, koncert zespołu „SilentLive”, koncert zespołu „Manchester”, przedstawienie teatralne, pt. „Koziołek Matołek”, występ kabaretu „Fifa-Rafa”), Mistrzostwa Polski Dubletów i Indywidualne Mistrzostwa Polski, Koncert charytatywny – Opera, Cykl spotkań biegowych dla dzieci i młodzieży, Festyny piłkarskie, VIII Koncert Trzech Kultur, Uroczystość Miejska z okazji 97 rocznicy Odzyskania Niepodległości, Wernisaż wystawy malarskiej, pt. „Tajemnice Złotej Jesieni”, Andrzejki, Program edukacji ekologicznej dla dzieci i młodzieży, Amatorski Turniej Szachowy o Jodłę Burmistrza, czy Jedlińskie Spotkanie Opłatkowe.

Imprezy biblioteczne:

Ponadto równolegle w Bibliotece odbywały się zgodnie z kalendarzem imprez: „Ferie w bibliotece” – bajkowe poczytanki, bajkowe kino, biblioteka przedszkolaka, plastyczne wariacje, eliminacje miejskie konkursu recytatorskiego „Pegazik”, lekcje biblioteczne, „O finansach w bibliotece” – spotkanie przedszkolaków z pracownikami banku PKO BP, „Tydzień z internetem w bibliotece” – biblioteka dla seniora: zrozumieć internet, wystawa poświęcona twórczości Günтера Grassa, przedstawienie teatralne pt. „Legenda o Kniaziu Popielu i Piaście Kołodzieju” z okazji Dnia Bibliotekarza, wystawa poświęcona literaturze regionalnej, realizacja projektu edukacyjnego w ramach akcji „Czytam sobie w bibliotece”, „Tydzień zakazanych książek” wystawa: „Nominacje do Nike”- spotkanie autorskie z Agnieszką Lingas-Łoniewską, wystawa poświęcona zmarłemu pisarzowi Henningowi Mankellowi.

Ponadto, dzieci i młodzież tradycyjnie uczestniczą w akcjach zimowych i letnich, zorganizowanych w zajęciach sportowych, rekreacyjnych i turystycznych.

W roku 2015 po raz drugi odbył się Półmaraton Górski Jedlina-Zdrój. Impreza ta, ponownie spotkała się z wielkim uznaniem biegaczy, czego potwierdzeniem jest otrzymanie przez organizatorów prestiżowych wyróżnień. Na łamach prestiżowego portalu „Maratony Polskie.Pl” 2 Półmaraton Górski Jedlina-Zdrój znalazł

się kolejny raz na podium. Spośród nich największym powodem do dumy jest zdobycie I miejsca w kategorii „Biegi górskie” i „Województwo Dolnośląskie”, Tym samym uzyskano przywilej używania logotypu ZŁOTY BIEG 2015, co klasyfikuje jedliński półmaraton w ścisłej czołówce najlepszych imprez biegowych w Polsce. Obok w/w projektów o zasięgu regionalnym i międzynarodowym organizowane są głównie niskonakładowe imprezy kulturalne i sportowe, których odbiorcami są przede wszystkim mieszkańcy Jedliny-Zdroju i kuracjusze. Dzieci i młodzież tradycyjnie uczestniczą w akcjach zimowych i letnich, w zorganizowanych zajęciach sportowych, rekreacyjnych i turystycznych.

W 2015r. Centrum Kultury aplikowało do różnych instytucji o środki finansowe z przeznaczeniem na organizację różnych imprez i otrzymało między innymi:

Tabela nr 16: Aplikacja o środki finansowe.

Centropo Cup (CK)	Invest Park	2 000 zł
Orange dla bibliotek	Orange	860,91zł
Zakup nowości wydawniczych	Biblioteka Narodowa	8 000 zł
Czytam sobie w bibliotece	Centrum edukacji Obywatelskiej	Zdobyto grant w formie rzeczowej
Koncert Trzech Kultur	Narodowe Centrum Kultury	15 000 zł

Ponadto Centrum Kultury pomagało w przygotowaniu i złożeniu aplikacji przez jedlińskie stowarzyszenia o wsparcie imprez sportowych i kulturalnych.

Działania Centrum Kultury związane z realizacją wielu projektów kulturalnych i rekreacyjnych oraz osiągnięcie stabilizacji organizacyjnej, potwierdzają silną pozycję Centrum na rynku oraz w dużej mierze wychodzą naprzeciw i spełniają oczekiwania społeczności lokalnej w obszarach kultury i rekreacji. Centrum Kultury w Jedlinie-Zdroju realizuje zadania statutowe, polegające m.in. na rozpoznaniu i rozbudzaniu zainteresowań i potrzeb kulturalnych mieszkańców, prowadzeniu działań w zakresie upowszechniania kultury i czytelnictwa, organizacji imprez kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych oraz szeroko pojętej współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Działalność Centrum Kultury prowadzona jest w oparciu o posiadane zaplecze logistyczne, stanowiące – oprócz siedziby instytucji – doskonałą bazę służącą realizacji

zadań, mających na celu rozbudzenie aktywności ruchowej, propagowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu na powietrzu, rozwoju kultury fizycznej oraz uprawiania różnych dyscyplin sportu. Oferta tego rodzaju działań spotyka się z rosnącym poparciem społeczeństwa, czego odzwierciedleniem jest frekwencja uczestników oraz słowa uznania dla podjętych przez organizatorów starań. Oprócz działań z zakresu kultury fizycznej i sportu Centrum Kultury zajmuje się organizacją imprez, będących od lat wizytówką naszego miasta (Festiwal Zupy, Koncert Trzech Kultur, Półmaraton Górski), modyfikując je częściowo, zarówno jeśli chodzi o formę, miejsce, czy czas trwania. Zmiany te podyktowane są potrzebami społeczności lokalnej, możliwościami finansowymi organizatorów oraz ogólnie zmieniającymi się trendami. To pokazuje elastyczność, z jaką Centrum Kultury potrafi dostosować się do wymagań rynku.

2.11. Analiza SWOT

Analiza SWOT została przygotowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedlinie-Zdroju oraz Zespół powołany przez Burmistrza Miasta do opracowania niniejszego dokumentu. Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- mocne strony, stanowiące wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną;
- słabości czyli wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną;
- szanse, stanowiące zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów;
- zagrożenia czyli zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Poniższe tabele prezentują wyniki analizy według ważniejszych problemów społecznych:

Tabela nr 17: Dzieci, młodzież, rodziny w świetle problemów szkół.

Mocne strony	Słabe strony
1) Szeroki wachlarz zajęć dodatkowych dla uczniów na terenie szkoły;	1) Osłabienie funkcji rodziny;
2) Dożywianie dzieci w placówkach oświatowych;	2) Nieadekwatna do potrzeb liczba zajęć specjalistycznych: jak terapia dla rodziny, socjoterapia dla uczniów;
3) Wykwalifikowana kadra pedagogiczna;	3) Brak specjalistów do pracy z rodziną (psychologa, terapeuty);
4) Doświadczenie i wiedza pracowników działających na rzecz rodziny;	4) Brak doradztwa zawodowego na poziomie gimnazjum;
5) Doksztalcanie kadry pedagogicznej, poszerzanie kwalifikacji;	5) Bezradność rodzin w sprawach opiekuńczo – wychowawczych;
6) Indywidualizacja procesu nauczania;	6) Wzrost ubóstwa wśród rodzin uczniów
7) Wprowadzenie systemu OK. – oceniania	

<p>kształtującego;</p> <p>8) Wprowadzenie dziennika elektronicznego w klasach IV – VI;</p> <p>9) Aktywna współpraca pedagoga szkolnego z uczniami, rodzicami i nauczycielami;</p> <p>10) Aktywna współpraca z instytucjami wspierającymi i niosącymi pomoc dzieciom i młodzieży w zakresie profilaktyki: policją, Domem Dziecka, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Centrum Kultury itp.;</p> <p>11) Aktywne poszukiwanie środków pozabudżetowych – realizacja projektów systemowych oraz wielu projektów profilaktycznych oraz programów wychowawczo – edukacyjnych w placówkach oświatowych;</p> <p>12) Dostępna bogata infrastruktura sportowa (kompleks sportowy, boiska szkolne, kort tenisowy, wyciąg narciarski);</p> <p>13) Bogata w wydarzenia oferta zajęć przygotowana przez Centrum Kultury.</p> <p style="text-align: center;">Szanse</p>	<p>i rodzin w kryzysie;</p> <p>7) Niski poziom lokalnej aktywności społecznej oraz trudności w podejmowaniu wspólnych zadań.</p> <p style="text-align: center;">Zagrożenia</p>
<p>1) Zapobieganie niewydolności rodziny poprzez spotkania rodziców z pedagogiem szkolnym;</p> <p>2) Rozwijanie kultury pedagogicznej rodziców;</p> <p>3) Realizacja projektów edukacyjno – wychowawczych ukierunkowanych na niwelowanie agresji wśród uczniów;</p> <p>4) Realizacja projektów wychowawczych kształtujących postawy wychowanków: zdrowotne, ekologiczne, bezpieczeństwa, społeczne itp.</p>	<p>1) Niewydolność wychowawcza rodzin uczniów;</p> <p>2) Mały przepływ informacji między instytucjami wspierającymi szkoły;</p> <p>3) Rozwój patologii społecznych – alkoholizm, narkomania, infoholizm, cyber przemoc, przemoc w rodzinie;</p> <p>4) Agresja wśród rówieśników;</p> <p>5) Występowanie zjawiska zaniedbania rodzinnego;</p> <p>6) Niewystarczające środki finansowe na opiekę</p>

<p>5) Zwiększenie monitoringu zachowań niepożądanych wśród uczniów;</p> <p>6) Kontynuacja Klubu Wolontariatu; kształtującego pożądane postawy uczniów;</p> <p>7) Kontynuacja pracy zespołu interdyscyplinarnego przeciwdziałającego przemocy w rodzinie;</p> <p>8) Ukierunkowanie na wybór zawodu i właściwej szkoły.</p>	<p>nad dzieckiem i rodziną;</p> <p>7) Brak woli współpracy większej liczby rodziców ze szkołą;</p> <p>8) Brak współdziałania rodziców w zakresie edukacji dzieci;</p> <p>9) Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (prawnik, psycholog).</p>
---	--

Tabela nr 18: Bezrobocie.

Mocne strony	Słabe strony
<p>1) Wzrost znaczenia podwyższania kwalifikacji;</p> <p>2) Inwestycje gminne niosące szanse na zatrudnienie;</p> <p>3) Ograniczanie poziomu bezrobocia;</p> <p>4) Możliwości zatrudniania - nowe oferty pracy;</p> <p>5) Doświadczona i zaangażowana kadra;</p> <p>6) Zapobieganie bezrobociu poprzez dalszą kontynuację prac społecznie - użytecznych, robót publicznych i interwencyjnych;</p> <p>7) Pozytywne nastawienie współpracujących ze sobą jednostek i organizacji jak również otwarcie na wzajemną współpracę.</p>	<p>1) Nieporadność życiowa;</p> <p>2) Brak kwalifikacji zawodowych u większości bezrobotnych;</p> <p>3) Znaczna ilość osób długotrwale bezrobotnych;</p> <p>4) Dość duży% osób nadużywających alkoholu, które nie wykazują chęci podjęcia terapii a przede wszystkim zatrudnienia;</p> <p>5) Brak aspiracji na podjęcie lepszego zatrudnienia i podniesienie standardu życia;</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>1) Aktywizacja zawodowa bezrobotnych;</p> <p>2) Obniżenie wskaźnika bezrobocia na terenie gminy do minimum;</p> <p>3) Różnorodność form wsparcia dla osób bezrobotnych proponowanych przez PUP;</p> <p>4) Aktywność mieszkańców w podejmowaniu</p>	<p>1) Świadczenia z OPS mogące stać się dla wielu sposobem na życie;</p> <p>2) Wzrost patologii oraz przestępczości;</p> <p>3) Rozwój szarej strefy;</p> <p>4) Pauperyzacja społeczeństwa;</p> <p>5) Dysfunkcje rodzin spowodowane przez migracje</p>

<p>działalności gospodarczej oraz samozatrudnienia;</p> <p>5) Pozyskiwanie funduszy unijnych jako źródła finansowania i likwidacji słabych stron.</p>	<p>zarobkowe;</p> <p>6) Narastanie zjawiska wyuczonej bezradności;</p> <p>7) Niezaradność życiowa.</p>
---	--

Tabela nr 19: Niepełnosprawność.

Mocne strony	Słabe strony
<p>1) Dobra znajomość środowiska przez pracowników OPS;</p> <p>2) Baza uzdrowiskowa dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych;</p> <p>3) Szeroki wachlarz świadczeń przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych;</p>	<p>1) Bariery architektoniczne na terenie miasta;</p> <p>2) Brak możliwości terapii zajęciowej;</p> <p>3) Niedostateczne wykorzystanie bazy uzdrowiskowej;</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>1) Wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych;</p> <p>2) Zwiększenie dostępu do obiektów użyteczności publicznej poprzez likwidowanie barier architektonicznych;</p> <p>3) Profesjonalna praca socjalna z doradztwem;</p> <p>4) Dostęp osób niepełnosprawnych do nowoczesnych technologii – Internet szerokopasmowy;</p> <p>5) Rozwinięcie pomocy środowiskowej w środowiskach osób niepełnosprawnych;</p> <p>6) Zwiększenie liczby osób objętych usługami w środowisku;</p> <p>7) Zmiana świadomości społecznej w stosunku do osób niepełnosprawnych i osób starszych;</p>	<p>1) Mała ilość miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych;</p> <p>2) Mała ilość działań przy wykorzystaniu środków pomocowych;</p> <p>3) Brak dostatecznych działań upowszechniających problematykę niepełnosprawności;</p> <p>4) Brak bazy pomocy instytucjonalnej dla osób starszych i niepełnosprawnych;</p> <p>5) Starzenie się społeczeństwa.</p>

Tabela nr 20: Zagadnienia uzależnień i problemów alkoholizmu.

Mocne strony	Słabe strony
<p>1) Wykwalifikowana kadra oraz baza lokalowa do działań wspierających;</p>	<p>1) Brak miejsc pobytu dla ofiar przemocy;</p> <p>2) Niewystarczająca ilość miejsc dla pacjentów</p>

<p>2) Prawidłowe wykorzystywanie środków pochodzących z zezwoleń;</p> <p>3) Współpraca oraz stały przepływ informacji pomiędzy instytucjami samorządowymi a organizacjami pozarządowymi i kościelnymi działającymi w obszarze uzależnień;</p> <p>4) Dobra współpraca OPS z Policją, MKRPA, służbą zdrowia, Oświatą:</p>	<p>w lecznictwie odwykowym;</p> <p>3) Stosunkowo niskie środki finansowe na przeciwdziałanie uzależnieniom;</p> <p>4) Brak mieszkań chronionych i mała liczba lokali socjalnych;</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>1) Wspólna praca fachowców różnych dziedzin na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom;</p> <p>2) Traktowanie uzależnienia w kategoriach problemu społecznego;</p> <p>3) Stworzenie systemu wsparcia dla osób i rodzin wymagających specjalistycznej pomocy;</p> <p>4) Wzmocnienie współpracy po między instytucjami wspierającymi rodzinę.</p> <p>5) Aktywność obywatelska;</p> <p>6) Upowszechnianie zasad bezpiecznego życia i rozwoju;</p> <p>7) Umiejętność diagnozowania negatywnych zjawisk społ. występujących w Gminie;</p> <p>8) Podnoszenie skuteczności działań służb i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, eliminowanie przyczyn i źródeł zagrożeń.</p>	<p>1) Niska efektywność i skuteczność działań podejmowanych na rzecz osób uzależnionych;</p> <p>2) Pogłębiające się ubożenie społeczeństwa;</p> <p>3) Zjawisko przygnębienia i bezradności społecznej;</p> <p>4) Niedostateczne wykorzystywanie systemu informacji;</p> <p>5) Brak motywacji do podejmowania leczenia osób uzależnionych od alkoholu;</p> <p>6) Brak wiedzy na temat uzależnień przez osoby współuzależnione np. od alkoholu;</p> <p>7) Brak motywacji do leczenia rodzin czy osób współuzależnionych od alkoholu.</p>

Tabela nr 21: Problemy społeczne w perspektywie OPS.

Mocne strony	Słabe strony
<p>1) Współpraca z instytucjami wspierającymi i niosącymi pomoc potrzebującym: Ośrodki interwencyjne, policja, pogotowie dla ofiar przemocy, poradnie psychologiczno –</p>	<p>1) Osłabienie funkcji rodziny;</p> <p>2) Bezradność rodzin w sprawach opiekuńczo – wychowawczych;</p> <p>3) Wysokie koszty utrzymania rodziny;</p>

<p>pedagogiczne itp.;</p> <ol style="list-style-type: none"> 2) Dożywianie dzieci i osób potrzebujących z terenu gminy; 3) Pomoc osobom uzależnionym od alkoholu i innych środków poprzez koordynowanie działań MKRPA, oraz Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i asystenta rodziny; 4) Realizacja projektów konkursowych; 5) Współpraca z instytucjami pozarządowymi; 6) Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników pomocy społecznej, policji, kuratorów i asystenta rodziny. <p style="text-align: center;">Szanse</p>	<ol style="list-style-type: none"> 4) Wzrost ubóstwa wśród osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo; 5) Brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych; 6) Bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie; 7) Niezaradność życiowa rodziców; 8) Brak motywacji do podejmowania zmian w swoim życiu i realizacji życiowych planów u osób korzystających z pomocy Ośrodka. <p style="text-align: center;">Zagrożenia</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1) Zapobieganie wykluczeniu społecznemu poprzez tworzenie nowych miejsc pracy wykorzystując zasoby i walory gminy Jedlina-Zdrój; 2) Aktywowanie osób trwale korzystających z pomocy społecznej poprzez uczestnictwo w projektach konkursowych; 3) Utworzenie spółdzielni socjalnej; 4) Kontynuacja działań wolontarystycznych; 5) Kontynuowanie pracy zespołów interdyscyplinarnych przeciwdziałających przemocy w rodzinie; 6) Kontynuacja pracy asystenta rodziny. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Bezrobocie powodujące wzrost liczby klientów Ośrodka Pomocy Społecznej; 2) Rozwój patologii społecznych – alkoholizm, ubóstwo, narkomania, przemoc w rodzinie; 3) Starzenie się społeczeństwa; 4) Występowanie zjawiska dziedziczenia biedy; 5) Postępująca apatia i zniechęcenie społeczeństwa, brak motywacji do pracy; 6) Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko dziedziczenia biedy;

Tabela nr 22: Ochrona Zdrowia.

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1) Dostateczny dostęp do opieki medycznej pierwszego kontaktu; 2) Mikroklimat górski sprzyjający utrzymaniu w dobrej kondycji organizmu; 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Utrudniony dostęp do lekarza pierwszego kontaktu dla osób zamieszkujących na peryferiach miasta; 2) Konieczność dojazdu do lekarzy specjalistów

<ul style="list-style-type: none"> 3) Niskie zanieczyszczenie środowiska sprzyjające zdrowiu, i pozwalające szybko dojść do zdrowia po rekonwalescencji; 4) Rozbudowana infrastruktura ścieżek rowerowych i tras turystycznych w Gminie, sprzyjające prowadzeniu zdrowego trybu życia; 5) profilaktyka promująca zdrowy styl życia i prozdrowotne postawy; 6) Szeroki wachlarz imprez : sprzyjających zdrowiu: półmaratony, biegi, festyny, imprezy sportowe, zawody i inne; 7) Źródła wód mineralnych sprzyjające kuracjom prozdrowotnym; 8) Bogate zaplecze sanatoryjne wraz ze szpitalem kardiologicznym; 9) Ułatwiony dostęp do lekarzy specjalistów dzięki uruchomionej komunikacji do Wałbrzycha " 5". 	<p>poza teren gminy;</p> <ul style="list-style-type: none"> 3) Utrudnione dojście do Przychodni zdrowia NFZ "Nowe Miasto" na ul. Akacjowej; 4) Brak podjazdu dla niepełnosprawnych do Przychodni zdrowia; 5) Wzrost liczby dzieci o specjalnych i specjalistycznych potrzebach edukacyjnych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> 1) Wspieranie i popularyzowanie programów profilaktycznych programów edukacyjnych dla młodzieży i grup zwiększonego ryzyka w zakresie uzależnień; 2) Wspieranie realizacji lokalnych programów z zakresu ochrony zdrowia; 3) Współpraca z organizacjami popularyzującymi zdrowy styl życia; 4) Wydłużenie długości życia; 5) Zwiększenie zakresu świadczeń dla kobiet i dzieci które objęte będą programami zdrowia publicznego-profilaktyka; 6) Pobudzanie aktywności określonych grup społecznych. 	<ul style="list-style-type: none"> 1) Trudności w dostępie do specjalistycznej opieki zdrowotnej z uwagi na odległe terminy realizowania konsultacji; 2) Ukrywanie zjawiska przemocy domowej i rówieśniczej w szkołach i poza terenem szkolnym; 3) Niewydolność systemu zarządzania i finansowania ochrony zdrowia oraz emigracja wykwalifikowanego personelu medycznego.

2.12. Identyfikacja najistotniejszych problemów społecznych w gminie Jedlina-Zdrój.

Efektom diagnozy przeprowadzonej w rozdziale drugim jest identyfikacja problemów społecznych i przygotowania części programowej, której zadaniem będzie określenie kierunków rozwiązywania zdiagnozowanych problemów i przedsięwzięć zmierzających do ich rozwiązywania i łagodzenia.

Część diagnostyczna opracowana została o materiały, badania i statystykę będącą w posiadaniu środowisk miejskich biorących udział w tworzeniu niniejszego dokumentu oraz analizę SWOT opracowaną przez te środowiska m.in. pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Jedlinie-Zdroju i Urzędu Miasta, a także pedagogów Miejskiej Szkoły Podstawowej i Gimnazjum Miejskiego, Powiatowego Urzędu Pracy, Komisariatu Policji w Głuszycy, Miejskiej Komisji Alkoholowej, Centrum Kultury i Biblioteki Miejskiej oraz Pełnomocnika ds. rozwiązywania problemów alkoholowych.

Potencjał rozwojowy oraz słabe strony gminy.

Zaletą miejscowości jest atrakcyjne położenie miasta, z uwagi na walory uzdrowskie, turystyczne, rekreacyjne i wypoczynkowe. Ponadto niedalekie sąsiedztwo z dużymi aglomeracjami jak Wałbrzych, Świdnica i Wrocław dysponującymi dużym rynkiem pracy co jest kwestią niezwykle ważną zważywszy na to, iż statut uzdrowska zdecydowanie ogranicza możliwości rozwoju przemysłu mogącego szkodzić walorom uzdrowskim i przyrodniczym. Ważny element stanowi także bliskość granic z Czechami i Niemcami gdzie osiągalne są atrakcyjne miejsca pracy będące źródłem utrzymania dla wielu mieszkańców, a w najbliższych latach szczególnie w Niemczech możliwości te mają być coraz większe.

Dużym atutem jest rozwój infrastruktury uzdrowskiej, sportowej i turystycznej w ostatnich latach. Możliwości inwestycyjne dzięki wsparciu środków z Unii Europejskiej pozwoliły na restaurację parków miejskich, powstanie boisk sportowych, ciekawych i atrakcyjnych obiektów na Uzdrowskim Szlaku Turystyczno-Rekreacyjnym jak Pijalnia Wód Mineralnych, całoroczny tor saneczkowy, wyciąg narciarski, place zabaw dla dzieci i innych obiektów dających ciekawe możliwości spędzania wolnego czasu i uprawiania sportu. Bogata i konsekwentna promocja walorów miejscowości przyciąga inwestorów prywatnych co przynosi dalszy rozwój infrastruktury rekreacyjnej jak parki linowe, wieża wspinaczkowa co przyczynia się do rozwoju usług: hotelarskich, gastronomicznych handlowych itp. Wspomnieć też trzeba o zadbanej odrestaurowanej bazie placówek oświatowych i kulturalnych, a także infrastrukturze drogowej znacząco wyremontowanej w ostatnich trzech latach.

Słabością miejscowości jest brak możliwości rozwoju przemysłu i stosunkowo wolny jeszcze rozwój usług uzdrowskich co zmusza mieszkańców do szukania zatrudnienia poza miejscem zamieszkania.

Rozwój infrastruktury rekreacyjnej i wypoczynkowej w szczególny sposób ujawnia przypadki jej uszkodzenia, niszczenia a nawet dewastacji przez grupy młodzieży w różnym wieku (uczniów ostatnich klas szkoły podstawowej, gimnazjalnej i starszej niepracującej i nie kontynuującej dalszej nauki).

W mieście działa niewielka liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze problemów społecznych, głównie sprawami z tego zakresu zajmują się jednostki organizacyjne gminy, komisje

i pełnomocnicy organów samorządowych.

Najistotniejsze problemy społeczne. Za najważniejsze problemy społeczne w gminie uznano:

- a) ubóstwo,
- b) alkoholizm i narkomania,
- c) bezrobocie,
- d) przemoc w rodzinie,
- e) bezradność opiekuńczo-wychowawcza rodzin,
- f) agresja wśród młodzieży szkolnej,
- g) chuligaństwo i dewastacja mienia,
- h) postępujące starzenie się społeczeństwa, samotność i bezradność osób starszych,
- i) niepełnosprawność.

Problemy z jakimi borykają się mieszkańcy Naszego miasta są charakterystyczne dla obecnych czasów i występują na obszarze każdej Gminy. Większość z nich została już powszechnie uznana za problemy społeczne będące konsekwencjami zakłóceń w sferze ekonomicznej i gospodarczej całego kraju. Problemy te, mają związek przyczynowo-skutkowy, między nimi istnieje pewna zależność- bezrobocie prowadzi do ubóstwa, izolacji społecznej, jest często przyczyną uzależnień. Występowanie z kolei uzależnień w rodzinach prowadzi do zjawiska stosowania przemocy w rodzinie.

2.13. Podsumowanie części diagnostycznej.

Zespół przygotowujący dokument uznał, że problemami, dla których należy zaprogramować działania są:

- I. Ocena możliwości lokalnego systemu pomocy społecznej i jego rozwój zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami społecznymi oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi.**
- II. Dysfunkcje opiekuńczo-wychowawcze i przemoc w rodzinach wymagających profesjonalnej pomocy w rozwiązywaniu trudności rzutujących na rozwój dzieci i młodzieży.**
- III. Uzależnienie od alkoholu i środków psychoaktywnych skutecznie ograniczających wydolność rodzin i osób dotkniętych tymi uzależnieniami.**
- IV. Postępujące starzenie się społeczeństwa oraz pogarszająca się sytuacja materialna osób starszych, samotnych, pełny i czynny udział w życiu społecznym.**
- V. Problem poczucia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w środowisku rówieśników w klasie, w szkole i poza szkołą. Agresja i brak zainteresowań oraz umiejętności konstruktywnego spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież.**
- VI. Niepełnosprawność, brak zaplanowanych przedsięwzięć niwelowania barier architektonicznych, propozycji zatrudnienia, ubożenie społeczeństwa, ograniczają niepełnosprawnym pełny i czynny udział w życiu społecznym.**
- VII. Bezrobocie zauważalną przyczyną powstawania problemów marginalizacji i ubożenia części**

społeczności miasta.

VIII. Promowanie wśród mieszkańców zdrowego trybu życia.

Wyżej wymienione obszary problemowe powinny być przedmiotem działań samorządu miasta po uprzednim sformułowaniu sposobów i kierunków ich rozwiązywania w części programowej niniejszego dokumentu.

Rozdział III

Część programowa

Część niniejszego rozdziału zawiera program polityki i pomocy społecznej ujęte w formie misji, strategicznych celów i szczegółowych kierunków działań, których wdrożenie i realizacja przyczyni się do rozwiązania najważniejszych problemów społecznych w Jedlinie-Zdroju w latach 2016-2022.

3.1. Misja

Wykorzystując zasoby finansowe, potencjał społeczny, partnerskie relacje z zainteresowanymi podmiotami, warunki organizacyjne i prawne budować systemowe podejście do rozwiązywania problemów społecznych przez planowanie i realizację programów i działań w celu przeciwdziałania marginalizacji, wykluczeniu, patologiom społecznym oraz dla poprawy warunków życia mieszkańców Jedliny-Zdroju.

3.2. Cele Strategiczne

Problem 1.

Ocena możliwości lokalnego systemu pomocy społecznej i jego rozwoju zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami społecznymi oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Cel strategiczny 1.

Systematyczna analiza istniejących problemów społecznych i potrzeb w zakresie ich rozwiązywania.

Cele szczegółowe:

- 1.1. Ocena stanu potrzeb społecznych.
- 1.2. Ocena możliwości skutecznego reagowania na pojawiające się problemy społeczne.
- 1.3. Ocena doskonalenia bazy Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie jej dostosowania dla potrzeb sprawnego rozwiązywania problemów społecznych.
- 1.4. Ocena współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

Kierunki działania:

- 1) Systematyczny monitoring problemów społecznych realizowany przez pracowników OPS;
- 2) Systematyczna analiza zasobów finansowych przeznaczonych na realizację zadań własnych i zleconych
- 3) Coroczne przedkładanie Radzie Miasta sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej oraz

przedstawianie potrzeb w zakresie pomocy społecznej i rozwiązywania problemów społecznych.

- 4) Analiza świadczonej pomocy ze względu na efektywność i właściwość adresatów.
- 5) Ciągłe podnoszenie kwalifikacji przez kadre pomocy społecznej w celu lepszego rozpoznawania i reagowania na pojawiające się kwestie społeczne.
- 6) Systematyczny monitoring realizowanych projektów służący efektywnemu wykorzystaniu środków zewnętrznych dla rozwiązywania lokalnych potrzeb społecznych.
- 7) Opracowanie programu i harmonogramu jego realizacji w zakresie poprawy bazy lokalowej Ośrodka Pomocy Społecznej i zapewnienie sukcesywnej realizacji zadań ujętych w programie.
- 8) Dalsza rozbudowa infrastruktury informatycznej Ośrodka Pomocy Społecznej dla zapewnienia sprawnego działania, bezpieczeństwa przetwarzanych danych i należytej ich archiwizacji w tym:
 - a. usprawnienia zarządzania siecią informatyczną poprzez jej rozbudowę, możliwość efektywniejszego sposobu aktualizacji wykorzystywanego oprogramowania;
 - b. Kontynuację działań w zakresie udostępnienia własnej strony internetowej i BIP – u dla zapewnienia klientom należytej informacji i umożliwienia załatwiania spraw drogą elektroniczną.
- 9) Opracowanie programu i harmonogramu jego realizacji w zakresie poprawy jakości usług i usprawnienia organizacji pracy Ośrodka Pomocy Społecznej
- 10) Rozwijanie i doskonalenie współpracy z organizacjami pozarządowymi w tym także dokonywanie oceny współpracy z tymi organizacjami w zakresie rozwiązywania problemów społecznych a w szczególności wykorzystywania potencjału tej współpracy dla społeczności miasta.

Problem 2.

Dysfunkcje opiekuńczo-wychowawcze: przemoc i bezradność wobec problemów wychowawczych w rodzinach. Zapewnienie profesjonalnej pomocy pedagogicznej w rozwiązywaniu trudności rzutujących na rozwój dzieci i młodzieży ze strony szkoły

Cel strategiczny:

Wspieranie rodzin z dysfunkcjami opiekuńczo-wychowawczymi w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków.

Cele szczegółowe:

- 2.1. Wspieranie rodzin wykazujących dysfunkcje opiekuńczo-wychowawcze przez organizowanie bezpośredniej pomocy w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych w rodzinie, objęcie opieki psychologiczno-pedagogiczną rodzinę dysfunkcyjną, kierowanie rodzin do specjalistycznych instytucji na terapię rodzinną.
- 2.2. Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców

z zachowaniem preferencji prorodzinnych form opieki.

- 2.3. Prowadzenie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i pomoc młodzieży w życiowym usamodzielnieniu się poprzez dostarczanie pozytywnych wzorców zachowań i nabycie umiejętności społecznych umożliwiających pełnienie właściwych ról społecznych.
- 2.4. Przeciwdziałanie rozwojowi patologii społecznych i uzależnień: alkoholizmowi, narkomanii, cyberprzemocy, infoholizmu (uzależnienia od komputera, Internetu, telefonów komórkowych, smart fonów) prowadzących do zaburzeń osobowości i przemocy w rodzinie.

Kierunki działania:

- 1) Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo w przezwyciężaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych poprzez odtworzenie lub wzmocnienie jej funkcji:
 - a) rozwój lokalnej infrastruktury informacyjnej, edukacyjnej, terapeutycznej wspomagającej rodzinę w rozumieniu i rozwiązywaniu problemów społecznych;
 - b) edukacja rodziców: warsztaty rozszerzające wiedzę na temat rozwoju dzieci i młodzieży, poradnictwo specjalistyczne, treningi umiejętności opiekuńczo – wychowawczych;
 - c) indywidualne rozmowy z rodzicami – edukacja pedagogiczna w kierunku zapewnienia dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju;
 - d) inicjowanie programów służących rozwojowi młodego pokolenia i rodziny;
 - e) pomoc psychologiczno – pedagogiczna w szkole oraz pomoc opiekuńcza na czas kryzysu rodziny naturalnej.
- 2) Włączanie rodziców w proces dydaktyczno-wychowawczy i uświadamianie im odpowiedzialności za rozwój ich dziecka i kształtowanie jego osobowości.
- 3) Prowadzenie działań na rzecz ochrony praw dziecka, wyrównywanie szans życiowych i edukacyjnych:
 - a) przeciwdziałanie szerzeniu się postaw destrukcyjnych, agresywnych, aspołecznych w środowisku dzieci i młodzieży poprzez realizację programów wychowawczych i profilaktycznych;
 - b) działania wychowawcze szkoły i kształtowanie postaw społecznych u uczniów, poprzez szeroką ofertę edukacyjną – angażowanie uczniów do zadań wyznaczonych planem pracy szkoły oraz podczas zajęć dodatkowych;
 - c) organizacja zajęć pozalekcyjnych i aktywnych form wypoczynku.
- 4) Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie, zagrożonych uzależnieniami i przemocą, organizowanie pomocy specjalistycznej dla tych rodzin.
- 5) Dążenie do poprawy jakości życia rodzin umożliwiającej realizowanie podstawowych funkcji rodziny

oraz osiągnięcia samodzielności, odpowiedzialności, zaradności i niezależności:

- a) wsparcie dla rodzin, w których znajduje się osoba długotrwale bezrobotna;
 - b) wsparcie dla rodzin z niepełnosprawnymi członkami lub mieszkającymi z osobami starszymi.
- 6) Wspieranie rodzin zagrożonych ubóstwem poprzez współpracę z OPS oraz innymi instytucjami udzielającymi pomocy.
- a) świadczenia socjalne;
 - b) zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin darmowych posiłków, wyposażenie w podręczniki i przybory szkolne;
 - c) organizacja wypoczynku w czasie ferii letnich i zimowych.
- 7) Praca socjalna z rodzinami dysfunkcyjnymi:
- a) diagnoza deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci oraz ocena sytuacji dziecka w rodzinie i w środowisku szkolnym i rówieśniczym;
 - b) pomoc i wsparcie w przezwyciężaniu i niwelowaniu już istniejących deficytów, zaniedbań, problemów, jak również przeciwdziałanie powstawaniu czy pogłębianiu się demoralizacji i patologii życia całej rodziny i poszczególnych jej członków, co w rezultacie ma doprowadzić do utrzymania dziecka w jego rodzinie naturalnej;
 - c) organizacja wypoczynku letniego i ferii zimowych.
- 8) Systematyczna współpraca z instytucjami działającymi w środowisku lokalnym: ze szkołami, placówkami służby zdrowia i istniejącymi w powiecie jednostkami zapewniającymi całodobową opiekę dzieciom i młodzieży oraz z sądem rodzinnym i kuratorami sądowymi dla dzieci i młodzieży a także Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.
- 9) Kontynuacja działalności Drużyny Harcerskiej oraz działalności Centrum Kultury, oferujących pomoc dzieciom z rodzin z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi poprzez możliwość konstruktywnego spędzania czasu wolnego; nabywanie przez dzieci różnych umiejętności społecznych koniecznych do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu.
- 10) Kontynuacja pracy „Asystenta rodziny”, zatrudnionego w Ośrodku Pomocy Społecznej, którego zadaniem jest wspieranie rodziny w prawidłowym wykonywaniu ról rodzicielskich i koordynacja jej funkcji opiekuńczo - wychowawczych.
- 11) Współpraca z organizacjami pozarządowymi promującymi rodzinne formy opieki zastępczej.

Problem 3.

Uzależnienie od alkoholu i środków psychoaktywnych skutecznie ograniczających wydolność rodzin i osób dotkniętych tymi uzależnieniami.

Cel strategiczny 3.

Wspieranie istniejącego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień na terenie gminy Jedlina – Zdrój.

Cele szczegółowe:

- 3.1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień,
- 3.2. Zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują,
- 3.3. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z istniejącymi problemami.

Kierunki działania:

- 1) Kompleksowe udzielanie wsparcia rodzinom, w którym występuje problem uzależnień.
- 2) Kontynuacja działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych, współ-uzależnionych oraz ofiar przemocy w rodzinie.
- 3) Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej poprzez promocję programów edukacyjnych, profilaktycznych i terapeutycznych związanych z uzależnieniami.
- 4) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży szkolnej.
- 5) Wspomaganie działalności instytucji i stowarzyszeń służących rozwiązywaniu problemów uzależnień.
- 6) Doskonalenie form pracy z uzależnionym w celu zmotywowania do podjęcia leczenia odwykowego.
- 7) Zaspokajanie socjalnych potrzeb rodzin dotkniętych problemem uzależnienia, w szczególności dzieci z tych rodzin.
- 8) Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i zmniejszenie skali zjawiska poprzez:
 - a) budowanie skutecznych form pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie;
 - b) zwiększanie skuteczności i dostępności terapii dla osób doznających przemocy w rodzinie poprzez grupę terapeutyczną i grupę wsparcia;
 - c) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc;
 - d) zmianę postaw mieszkańców Gminy Jedlina – Zdrój wobec przemocy w rodzinie;
 - e) systematyczne podnoszenie kwalifikacji i wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie;
 - f) systematyczną edukację środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie (ulotki, plakaty, broszury, ogłoszenia w prasie), oraz informację dotyczącą działalności programu niebieska karta, niebieska linia;
 - g) kontynuacja prac zespołu interdyscyplinarnego jako forma skutecznej pomocy ofiarom

przemocy

Cele i kierunki działań są uwzględniane i realizowane zgodnie z przyjmowanym corocznie przez Radę Miasta Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oraz zespołem interdyscyplinarnym zawierającym szczegółowe działania w tym zakresie.

Problem 4.

Postępujące starzenie się społeczeństwa oraz pogarszająca się sytuacja materialna osób starszych, samotnych, pełny i czynny udział w życiu społecznym.

Cel strategiczny 4:

Zwiększenie szans na większą aktywność życiową ludzi starszych poprzez pomoc w minimalizowaniu trudności wynikających z wieku oraz stwarzanie warunków uczestnictwa w życiu społecznym.

Cele szczegółowe:

- 4.1. Zapewnienie odpowiedniej oferty usług dla osób starszych poprzez rozwijanie różnorodnych form opieki, zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych.
- 4.2. Podejmowanie działań z zakresu integracji społecznej, aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych poprzez włączenie ich w realizację różnorodnych przedsięwzięć organizowanych na terenie miasta.

Kierunki działania:

- 1) Stałe diagnozowanie potrzeb ludzi starszych i niepełnosprawnych w celu zaspokojenia tych potrzeb.
- 2) Dążenie do zapewnienia opieki i pomocy osobom niepełnosprawnym i starszym w miejscu ich zamieszkania, w szczególności poprzez zwiększenie oferty świadczonych usług opiekuńczych.
- 3) Stałe podnoszenie kwalifikacji oraz poziomu wiedzy osób działających na rzecz ludzi starszych.
- 4) Zwiększenie oferty kulturalnej na rzecz osób starszych, wspieranie i kontynuacja działalności Klubu Seniora.
- 5) Świadczenie pracy socjalnej na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych poprzez pomoc doraźną w życiu codziennym i kontaktach z otoczeniem.
- 6) Wsparcie materialne dla osób starszych i niepełnosprawnych poprzez szeroki wachlarz świadczeń realizowanych przez pomoc społeczną.
- 7) Współpraca z Diecezją Caritas Świdnica w celu organizacji usług opiekuńczych oraz korzystania z wypożyczalni sprzętu medyczno – pielęgnacyjnego dla osób chorych i niepełnosprawnych.
- 8) Współpraca z PFRON, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Urzędem Pracy i organizacjami pozarządowymi w celu skutecznego rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych i starszych.

Problem 5.

Problem poczucia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w środowisku rówieśników w klasie, szkole i poza szkołą. Agresja i brak zainteresowań oraz umiejętności konstruktywnego spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież.

Cel strategiczny 5:

Wspieranie osobowego rozwoju dzieci i młodzieży jako najważniejszego czynnika chroniącego przed podejmowaniem zachowań niepożądanych.

Cele szczegółowe:

- 5.1. Kształtowanie pozytywnych relacji między uczniami oraz umiejętności komunikacyjnych - (porozumiewanie się, asertywność, rozwiązywanie konfliktów).
- 5.2. Wdrażanie do poszanowania wartości i norm moralnych, kształtowanie postaw poszanowania prawa.
- 5.3. Podejmowanie działań zmierzających do zmniejszenia poziomu agresji, arogancji oraz innych niepożądanych zachowań wśród dzieci i młodzieży.
- 5.4. Podniesienie poziomu sprawności fizycznej wśród dzieci i młodzieży, promocja pozytywnych zachowań w sporcie w ramach idei fair play.

Kierunki działania:

- 1) Diagnozowanie zespołów klasowych w celu poznawania uczniów, poprawy integracji w klasie oraz poprawy dyscypliny w szkole.
- 2) Systematyczna praca rozwijająca umiejętności komunikacyjne uczniów oraz wzmacniająca poczucie wartości i adekwatnej samooceny uczniów, poprzez:
 - a) prowadzenie zajęć warsztatowych dotyczących komunikacji werbalnej i niewerbalnej oraz asertywności, zajęć związanych z poczuciem tożsamości oraz rozpoznawaniem mocnych stron uczniów czy dotyczących rozwiązywania konfliktów i negocjacji bez przemocy fizycznej czy psychicznej;
 - b) oglądanie filmów edukacyjnych dotyczących asertywności i komunikacji;
 - c) ćwiczenie sprawności językowej i umiejętności porozumiewania się werbalnego;
 - d) rozwijanie zdolności i zainteresowań uczniów poprzez bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych;
 - e) aktywny udział na rzecz innych – podkreślanie znaczenia wolontariatu.
- 3) Przeciwdziałanie agresji oraz innym niepożądanym zachowaniom m. in. uzależnieniom:
 - a) kontynuacja realizacji wytycznych Kodeksu Klasowego;
 - b) tworzenie przez uczniów prezentacji, plakatów dotyczących norm społecznych czy skierowanych przeciw agresji, przemocy, uzależnieniom;
 - c) podkreślanie i nagradzanie właściwych postaw i zachowań;
 - d) udział w ogólnopolskiej kampanii „Szkoła bez Przemocy” i organizacja „Dnia bez Przemocy w Szkole” oraz realizacja programów wpływających na kształtowanie postaw i postrzegania

- siebie w rzeczywistości przez uczniów takich jak: „Aktywna przerwa”, „Szkoła dbająca o bezpieczeństwo”, „Projekt wolontariatu”;
- e) prowadzenie zajęć warsztatowych dotyczących rozpoznawania uczuć i rozumienia zachowań agresywnych;
 - f) udział w przedstawieniach teatralnych dotyczących profilaktyki i przemocy;
 - g) prowadzenie na terenie Miejskiej Szkoły Podstawowej oraz Gimnazjum Miejskiego edukacyjno – terapeutycznych zajęć warsztatowych dla dzieci i młodzieży;
 - h) przestrzeganie opracowanych procedur postępowania w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu;
 - i) zacieśnienie współpracy z policją i kuratorami sądowymi i sądami dla nieletnich;
 - j) wzbogacenie oferty zajęć sportowych skierowanych do dzieci i młodzieży, właściwa organizacja czasu wolnego;
 - k) propagowanie aktywnych form wypoczynku, prowadzenie wszechstronnej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży.
- 4) Realizacja Programów Wychowawczych i Profilaktycznych w szkole.
 - 5) Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym dla rodziców;
 - 6) Wzmocnienie współpracy i korelacja działań: uczeń – rodzic – nauczyciel;
 - 7) Dostosowanie tematyki godzin wychowawczych do występujących na terenie szkoły problemów;
 - 8) Utworzenie grup wsparcia dla dzieci i młodzieży z problemami społecznymi.

Problem 6.

Niepełnosprawność, brak zaplanowanych przedsięwzięć niwelowania barier architektonicznych, brak propozycji zatrudnienia, ubożenie społeczeństwa, ograniczają niepełnosprawnym pełny i czynny udział w życiu społecznym.

Cel strategiczny 6:

Tworzenie zintegrowanego systemu wsparcia i aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych oraz poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych.

Cele szczegółowe:

- 6.1. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym łatwego dostępu do usług opiekuńczych i rehabilitacyjnych;
- 6.2. Rozwój pracy socjalnej na rzecz integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym;
- 6.3. Wspieranie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności;
- 6.4. Wspieranie rodzin, u których występują problemy niepełnosprawności, w szczególności rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym;

- 6.5. Zapewnienie zwiększonego dostępu osób niepełnosprawnych do usług opiekuńczych, rehabilitacyjnych i zatrudnienia;
- 6.6. Wyrabianie zaradności i pobudzanie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych;
- 6.7. Opracowanie i rozpowszechnianie informatorów dotyczących organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 6.8. Organizacja stałej grupy wolontariuszy do pracy z osobami niepełnosprawnymi oraz monitoring i pośrednictwo wolontariatu.

Kierunki działania:

- 1) Rozwój poradnictwa specjalistycznego psychologicznego, socjalnego, wychowawczego, rodzinnego i zawodowego w tym:
 - a. inspirowanie i tworzenie grup samopomocowych integrujących osoby niepełnosprawne;
 - b. zapewnienie usług opiekuńczych.
- 2) Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi w celu zlecenia usług na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 3) Zwiększenie dostępu do obiektów użyteczności publicznej poprzez likwidowanie barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej.
- 4) Pomoc w pozyskaniu środków finansowych na likwidację barier, architektonicznych, transportowych, technicznych w komunikowaniu się i dostępie do informacji.
- 5) Pomoc w otrzymaniu dofinansowania na zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.
- 6) Wspieranie w tworzeniu nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.
- 7) Utworzenie bazy danych osób niepełnosprawnych.
- 8) Umożliwienie osobom niepełnosprawnym w szczególności poruszających się na wózkach inwalidzkich aktywnego udziału w działalności sportowej i kulturalnej.

Problem 7

Bezrobocie zauważalną przyczyną powstawania problemów marginalizacji i ubożenia części społeczności miasta.

Cel strategiczny 7:

Ograniczenie rozmiarów bezrobocia poprzez reintegrację społeczną i zawodową osób bezrobotnych.

Cele szczegółowe 7 :

- 7.1.** Tworzenie kompleksowego systemu wsparcia aktywizującego osoby bezrobotne.
- 7.2.** Ograniczenie skali bezrobocia wśród osób młodych w wieku 25 – 34 lat.

- 7.3. Pobudzanie aktywności bezrobotnych w działaniach służących ich usamodzielnianiu.
- 7.4. Rozwijanie aktywnych form pomocy skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, długotrwale bezrobotnych w tym szczególnie dla kobiet.
- 7.5. Podejmowanie działań na rzecz poprawy sytuacji bytowej osób i rodzin żyjących w biedzie.
- 7.6. Readaptacja do środowiska pracy w przypadku długotrwałego bezrobocia.

Kierunki działania:

- 1) Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy Oddział z siedzibą w Głuszycy - punkt przyjęć w Jedlinie-Zdroju w zakresie monitorowania i rozwiązywania problemu bezrobocia na terenie gminy poprzez:
 - a. aktywizowanie do poszukiwania pracy;
 - b. udzielanie pomocy w poszukiwaniu ofert pracy;
 - c. wskazywanie możliwości i źródeł pozyskania dodatkowych środków finansowych wzmacniających budżety domowe;
 - d. udzielanie poradnictwa specjalistycznego wspomagającego nabywanie umiejętności poruszania się na rynku pracy oraz prowadzenia rozmów z pracodawcami;
 - e. pośredniczenie w kontaktach z pracodawcami.
- 2) Wspieranie i organizacja prac interwencyjnych, robót publicznych i prac społecznie użytecznych.
- 3) Świadczenie pracy socjalnej osobom długotrwale bezrobotnym, w celu zachęcenia ich do systematycznego poszukiwania zatrudnienia poprzez udzielenie pomocy w zakresie poradnictwa.
- 4) Promocja i rozwój szkoleń zawodowych.
- 5) Realizacja projektów przy wykorzystaniu środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Społecznego.
- 6) Współdziałanie w programach realizowanych z EFS.
- 7) Stwarzanie odpowiedniego klimatu dla rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy Jedlina – Zdrój przy wykorzystywaniu naturalnych walorów regionu.
- 8) Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Wałbrzychu - filia w Jedlinie Zdroju w zakresie wspierania aktywizacji zawodowej, przygotowania zawodowego, szkoleń i przekwalifikowań zawodowych.

Problem nr 8.

Promowanie wśród mieszkańców zdrowego trybu życia

Cel strategiczny 8:

Utrzymywanie dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego i społecznego mieszkańców miasta Jedlina-Zdrój.

Cele szczegółowe 8:

- 8.1. Profilaktyka i zapobieganie chorobom mieszkańców z terenu naszego miasta poprzez kształtowanie odpowiedniego rozwoju człowieka oraz warunków jego życia wpływających na zdrowie.
- 8.2. Rehabilitacja ukierunkowana na przywracanie do zdrowia, sprawności i przydatności społecznej osób dotkniętych chorobą, kalectwem oraz upośledzeniem fizycznym, psychicznym i społecznym.
- 8.3. Lecznictwo nastawione na poprawę zdrowia mieszkańców poprzez dobrze rozumianą profilaktykę, rozpoznawanie chorób oraz specjalistyczne leczenie.

Kierunki działania:

- 1) Wyrównywanie szans dla wszystkich mieszkańców miasta do równego dostępu do wszystkich placówek służby zdrowia nie tylko na terenie miasta, ale również poza jego granicami.
- 2) Tworzenie warunków dla zdrowia społeczeństwa poprzez kontynuowanie rozbudowy i zagospodarowania terenów zielonych oraz kompleksów rekreacyjnych i sportowych, ścieżek zdrowia, szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych, terenów rekreacyjnych.
- 3) Promowanie zdrowego trybu życia poprzez kampanie pro zdrowotne realizowane przez podległe placówki służby zdrowia, szkoły i Centrum Kultury oraz stowarzyszenia i fundacje działające na terenie naszego miasta i w powiecie.
- 4) Kontynuacja zajęć promujących zdrowy styl życia poprzez udział w zajęciach sportowych, rekreacyjnych i turystycznych dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych.
- 5) Opracowanie i realizacja projektów promujących zdrowy styl życia.
- 6) Realizacja programów profilaktycznych i bezpłatnych badań dla mieszkańców miasta.
- 7) Wykorzystywanie infrastruktury sportowej i rekreacyjnej miasta w celu organizacji przedsięwzięć o charakterze prozdrowotnym.

3.3. Wdrażanie i monitoring realizacji Strategii.

Jednostką wiodącą w zakresie wdrażania i realizacji Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedlinie-Zdroju. Realizacja dokumentu winna przebiegać w ścisłej współpracy z instytucjami, organizacjami i innymi podmiotami działającymi w obszarze problemów społecznych. W pierwszej kolejności będą to jednostki działające w mieście a także w powiecie takie jak: Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i inne oraz organizacje pozarządowe i osoby prywatne.

W zależności od corocznych ustaleń budżetu a także w miarę pozyskiwania innych pomocowych środków finansowych winny być inicjowane i opracowywane projekty i programy celowe zgodne z przyjętymi kierunkami działań. Projekty i programy w szczególności długofalowe mogą być przyjmowane przez Radę Miasta w drodze uchwał a te krótkookresowe opracowywane i wdrażane do realizacji jako zaplanowane zadania na dany rok budżetowy. Narzędziem pomocnym w formułowaniu programu krótkookresowego może

być „Karta Programu” stanowiąca załącznik nr 1 do niniejszego dokumentu Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Przynajmniej raz w roku należy przeprowadzać ocenę poziomu wdrażania i realizacji poszczególnych celów i kierunków działań wynikających z przyjętej strategii. Proponuje się ocenę taką przeprowadzać na forum Komisji Spraw Społecznych Rady Miasta w trakcie omawiania rocznego sprawozdania Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej z działalności Ośrodka, które winno zawierać także informację z realizacji celów strategicznych niniejszego dokumentu. Ocena Komisji będzie następnie zaprezentowana na Sesji Rady Miasta.

3.4. Proponowane projekty

Poniżej przedstawiamy projekty, których realizacja przyczynia się do rozwiązywania istotnych problemów społecznych występujących na terenie miasta, w obszarach opisanych w strategii:

I. Projekty realizowane przez Miejską Szkołę Podstawową w Jedlinie – Zdroju.

1) Projekt szkolnego wolontariatu pt. „Służę tym, którzy potrzebują mojej pomocy”.

Miejsce realizacji projektu:

Miejska Szkoła Podstawowa Jedlinie – Zdroju, Dom Dziecka w Jedlinie-Zdroju oraz Dom Pogodnej Starości w Jedlinie-Zdroju.

Podmiot wiodący w realizacji projektu: Miejska Szkoła Podstawowa w Jedlinie – Zdroju.

Wcześniejsze doświadczenia wnioskodawcy w realizacji zadań:

- Realizacja programów profilaktycznych i wychowawczych w ramach Szkolnego Programu Profilaktyki i Programu Wychowawczego.
- Realizacja przy współudziale Centrum Kultury cyklu warsztatów profilaktycznych dot. uzależnień i kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” oraz zajęć terapeutycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców „Sam decydujesz”.
- Udział w ogólnopolskim programie „Szkoła bez Przemocy” i szkolna organizacja "Dnia Bez Przemocy w Szkole".
- Udział w Ogólnopolskim Programie „ Szkoła dbająca o bezpieczeństwo”.
- Realizacja gminnego projektu „Wyrównywanie szans edukacyjnych” oraz projektów „Zrozumieć świat”, „Nie pal przy mnie, proszę” –ogólnopolski program antynikotynowy dla uczniów klas I – III szkół podstawowych na zajęcia pozalekcyjne i aktywne formy spędzania czasu wolnego.
- Realizacja projektów dotyczących organizacji wolontariatu w ramach programu „Szkoła bez Przemocy”.
- Realizacja Projektu „Razem w pełni sprawni” w Miejskiej Szkole Podstawowej im. Janusza Korczaka w Jedlinie – Zdroju – od kwietnia do grudnia 2013 roku.

Działania w szkole typu: spotkania z osobami niepełnosprawnymi, warsztaty plastyczne „Niepełnosprawni są wśród nas”, warsztaty plastyczne „ Malujemy bez pomocy rąk”, konkurs plastyczny” Razem”, happening „Bariery”

Cele:

- a) Uwrażliwianie na problemy osób z niepełnosprawnością,
 - b) Poznanie osoby z niepełnosprawnością i zapoznanie z jej doświadczeniami,
 - c) Kształtowanie postawy akceptującej dla osoby niepełnosprawnej,
 - d) Rozwijanie kompetencji społecznych,
 - e) Wdrażanie do aktywnej współpracy z osobą z niepełnosprawnością,
 - f) Rozwijanie wrażliwości na niepełnosprawności,
 - g) Kształtowanie tolerancji dla osób” innych”,
 - h) Poznanie techniki malowania ustami, nogami itp.
- 2) Działania charytatywne:
- a) Akcja „Znicz dla Ukrainy”,
 - b) Akcja „Góra grosza” – pomoc dzieciom w domach dziecka,
 - c) Akcja „Świeca” przed świętami Bożego Narodzenia i świętami Wielkanocy,
 - d) Wolontariat – pomoc osobom starszym w „Starzyku” – domu opieki nad osobami starszymi,
 - e) Akcje zbiórek fantów na loterie – festyn rodzinny w szkole , bal charytatywny w Jedlinie - Zdroju.

Cel strategiczny projektu:

Projekt ma na celu zaangażowanie uczniów do świadomej, dobrowolnej pomocy innym. Zakłada wypracowanie postawy odpowiedzialnej, wrażliwej i otwartej na drugiego człowieka.

Cele szczegółowe:

- a) zaangażowanie uczniów do czynnej, dobrowolnej i bezinteresownej pomocy innym,
- b) ukazanie potrzeby podejmowania działań pomocowych na rzecz potrzebujących,
- c) zwiększanie wrażliwości dzieci na potrzeby innych ludzi,
- d) wypracowanie systemu wdrażania uczniów do działań o charakterze wolontarystycznym i wykorzystanie ich umiejętności i zapału w pracach na rzecz szkoły i środowiska,
- e) promowanie idei wolontariatu,
- f) budowanie poczucia własnej wartości i silnej osobowości,
- g) integracja grupy, bliższe poznanie członków grupy i wzajemnych oczekiwań,
- h) kształcenie poczucia bezpieczeństwa w grupie
- i) zdobycie wiedzy na temat komunikacji międzyludzkiej i trudności z niej wynikających.

Oczekiwany efektami realizacji programu będzie aktywizowanie uczniów do działań na rzecz potrzebujących oraz wypracowanie postawy kreatywnej, odpowiedzialnej, wrażliwej i otwartej na potrzeby drugiego człowieka. Powyższy program będzie elementem edukacji społecznej uczniów i ich integracji ze

środowiskiem.

Beneficjenci projektu: Projekt skierowany jest do uczniów, rodziców, wychowanków Domu Dziecka, oraz pensjonariuszy Domu Pogodnej Starości „Starzyk” w Jedlinie-Zdroju.

Zakres projektu: Cykliczne spotkania wolontariuszy i ich działania na rzecz potrzebujących.

Tabela nr 23: Zadania i sposób ich realizacji:

Zadania.	Formy i metody pracy.	Osoby realizujące.
1. Spotkania promujące wolontariat w Miejskiej Szkole Podstawowej w Jedlinie – Zdroju.	Prezentacja multimedialna wolontariuszy przedstawiająca pracę naszej szkoły. Zapoznanie z zasadami pracy wolontarystycznej.	wolontariusze, uczniowie Miejskiej Szkoły Podstawowej w Jedlinie – Zdroju, rodzice.
2. Odwiedziny pensjonariuszy Domu Pogodnej Starości „Starzyk” w Jedlinie - Zdroju.	Wspólne spędzanie wolnego czasu (rozmowy, czytanie książek, muzykowanie itp.).	wolontariusze i chętni uczniowie z klas III – VI.
3. Odwiedziny wychowanków Domu Dziecka	Wizyty w placówce (wspólne spędzanie wolnego czasu, pomoc w nauce).	wolontariusze i chętni -uczniowie z klas III – VI.
4. Organizacja spotkań z cyklu „Ciekawe zawody ” z udziałem rodziców jako przedstawicieli poszczególnych zawodów.	BIBLIOTEKARZ - lekcje biblioteczne w Miejskiej Bibliotece, - głośne czytanie przez rodziców bajek dla dzieci, - pomoc we wzbogaceniu księgozbioru szkolnego. GRAFIK KOMPUTEROWY - aktualizacja strony internetowej szkoły, - zajęcia komputerowe dla uczniów. LEŚNICZY - opowieści o lesie, - wycieczki po lesie w okresie	-uczniowie klas III -uczniowie klas „0” – III -uczniowie i rodzice MSP.

	<p>zimy i wczesną wiosną,</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokarmianie zwierząt. <p>KOSMETYCZKA</p> <ul style="list-style-type: none"> - malowanie buzi dzieciom na bal karnawałowy, - prelekcja nt. higieny skóry. <p>KRAWCOWA</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomoc w przygotowaniu strojów na występy artystyczne, - warsztaty krawieckie dla dzieci. <p>PIEŁĘGNIARKA</p> <ul style="list-style-type: none"> - pogadanki profilaktyczne dla rodziców, - pogadanki nt. dojrzewania. <p>POLICJANT</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzenie spotkania dla rodziców nt. przemocy w rodzinie, konsekwencji prawnych niewłaściwych zachowań, - warsztaty dla uczniów „Zachowanie podczas zagrożenia”, - wycieczka na skrzyżowanie, nauka właściwego przechodzenia przez jezdnię. 	<p>-uczniowie klas IV – VI</p> <p>-uczniowie klas „0” – III</p> <p>-uczniowie klas „0” – III</p> <p>-uczniowie klas V</p>
5. Przygotowanie spektaklu teatralnego z okazji świąt Wielkiej Nocy.	<p>Występ dla pensjonariuszy w Domu Pogodnej Starości „Starzyk” oraz dla mieszkańców Jedliny – Zdroju w kościele.</p>	<p>-uczniowie klas IV – VI.</p>
6. Przygotowanie upominków świątecznych dla	<p>Wykonywanie upominków świątecznych pod kontrolą</p>	<p>-uczniowie klas IV – VI.</p>

pensjonariuszy „ Starzyka”.	nauczycieli.	
7. Udział w akcji charytatywnej „ Szkoła pomóż i Ty”.	Sprzedaż cegiełek (pomocy edukacyjnych), z których dochód przeznaczony jest na zakup aparatów słuchowych dla dzieci.	-wolontariusze.
8. Współpraca z Fundacją „Serce – Na pomoc chorym i potrzebującym dzieciom”.	Sprzedaż świec wielkanocnych, z których dochód przeznaczony jest dla dzieci chorych na serce.	-wolontariusze, -rodzice.
9. Organizacja kiermaszu świątecznego.	Sprzedaż ciast i ozdób świątecznych w szkole.	-wolontariusze, rodzice.
10. Podsumowanie coroczne programu	Wykonywanie plakatów przedstawiających sposoby realizacji projektu przez wolontariuszy, uczniów i rodziców. Zdjęcia ze spotkań „ Ciekawe zawody” oraz wizyt w Domu Dziecka i „ Starzyku ”. Prezentacja prac i zdjęć na gazetkach, stronie internetowej szkoły, artykuły w gazetce szkolnej.	-uczniowie klas „ 0 ” - VI

3. Programy Wychowawcze i Profilaktyczne w szkole.

- a. W roku szkolnym 2015/2016 w Miejskiej szkole Podstawowej realizowany był Ogólnopolski Program dla pierwszoklasistów -"Klub bezpiecznego Puchatka";
- b. "MALI uczniowie idą do szkoły" - projekt edukacyjny UNICEF;
- c. "Mały ratownik" - projekt edukacyjny – projekt własny nauczyciela Joanny Muchy;
- d. "Dzień życzliwości" – przeprowadzany od 3 lat we wszystkich klasach I – VI i w oddziałach Przedszkolnych;
- e. Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka - w szkole na lekcjach wychowawczych dotyczący praw dziecka

- obchodzony 20 listopada;
- f. Warsztaty z zakresu udzielania pierwszej pomocy „Ratujemy i uczymy ratować”;
- g. Realizacja Szkolnego Programu „Bezpieczna szkoła”.

II. Projekty realizowane przez Gimnazjum Miejskie im. Jana Pawła II w Jedlinie- Zdroju

- Program profilaktyki dla młodzieży gimnazjalnej „START W DOROSŁOŚĆ”. Młodzież w gimnazjum stoi na progu swej dorosłości. Uważają często, że są już na tyle dojrzały, by mogli sami podejmować decyzje. Dorosłość łączy się z dojrzałością, odpowiedzialnością, poszanowaniem uznanych wartości, ważne zatem jest, aby młodzi ludzie zdobywali i kształtowali te cechy i umiejętności, by wiedzieli jak je stosować w życiu i jak zachowywać się w danej sytuacji.
- Realizacja programów profilaktycznych i wychowawczych w ramach Szkolnego "Programu Profilaktyki i Programu Wychowawczego" w oparciu o filmowy pakiet edukacyjny „Lekcje przestrogi” oraz lekcje wychowawcze na DVD obejmujące zróżnicowaną tematykę dotyczącą problemów dorastającej młodzieży: "Szkoła bez dilerów"; "Moja tolerancja wobec odmienności"; "Akceptacja w grupie rówieśniczej"; "Stop agresji fizycznej i psychicznej"; "Zagrożenia w Internecie" itp.
- Realizacja przy współudziale Centrum Kultury cyklu warsztatów profilaktycznych dot. uzależnień i kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” oraz zajęć terapeutycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców „Sam decydujesz”.
- Udział w ogólnopolskim programie „Szkoła bez Przemocy” i szkolna organizacja "Dnia Bez Przemocy w Szkole".
- Realizacja programu o akceptacji asertywności „Uwierz w siebie”.
- Realizacja gminnego projektu „Wyrównywanie szans edukacyjnych” oraz projektów „Młodzi odkrywcy Gór Sowich”, „Polubić matematykę” -zajęcia pozalekcyjne i aktywne formy spędzania czasu wolnego.

Cel strategiczny: Celem strategicznym jest dostarczenie młodzieży wiedzy i kształtowanie takich umiejętności i postaw by wiedzieli jak zachować się w danej sytuacji.

Cele szczegółowe:

- Poszerzenie wiedzy na temat uzależnień i wyposażenie uczniów w odpowiednie metody;
- Przeciwwstawianie się namowom otoczenia;
- Zwrócenie uwagi na sposoby i konsekwencje reagowania na różne formy zachowań;
- Budowanie poczucia własnej wartości i silnej osobowości;
- Nauka asertywności, ćwiczenia odmowy asertywnej;
- Integracja grupy, bliższe poznanie członków grupy i wzajemnych oczekiwań;
- Kształcenie poczucia bezpieczeństwa w grupie;

- Zdobycie wiedzy na temat komunikacji międzyludzkiej i trudności z niej wynikających;
- Uzyskanie fachowej pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

Oczekiwany efektami realizacji projektu będzie znajomość świata wartości wolego od nałogów (alkoholu, narkotyków, dopalaczy), znajomość przyczyn sięgania po używki, znajomość zachowań agresywnych oraz umiejętność odmawiania i zgodnego współpracowania w grupie.

Kampania „Postaw na rodzinę”.

W 2012 i 2014 roku na terenie miasta Jedlina-Zdrój prowadzona była kampania „Postaw na rodzinę”. Celem strategicznym kampanii było budowanie pozytywnego wizerunku rodziny. Kampania okazała się znakomitym sposobem by pokazać, że samorząd lokalny potrafi wspierać rodziny w nurtujących je problemach, odgrywa on przecież szczególną rolę, także poprzez realizację ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Gdy sprawdzamy jakie zadania nakłada na gminę ta ustawa, odnajdujemy wspólny mianownik, jest nim troska o rodzinę, która znalazła się w kryzysie i potrzebuje wsparcia. Tworzenie poradnictwa, organizowanie świetlic, finansowanie wypoczynku letniego czy posiłków dla dzieci z rodzin dotkniętych tym problemem, to przedsięwzięcia stanowiące ważne działania prowadzone na rzecz rodziny. Program zakładał kontynuację działań w tym obszarze.

Projekt PaT

PaT to skrót od nazwy programu „**Profilaktyka a Ty**”: co Ty zrobiłeś w sprawie profilaktyki uzależnień? W programie znajdzie miejsce każdy, komu bliska jest myśl humanistyczna. Wartością tej inicjatywy są ludzie, którzy chcą działać dla drugiego człowieka. Autorem programu jest Grzegorz Jach – inspektor Policji (Pełnomocnik Komendanta Głównego Policji ds. promocji bezpieczeństwa publicznego). Program realizuje Gabinet Komendanta Głównego Policji poprzez Impresariat PaT w Warszawie. **PaT to program:** mody na życie bez uzależnień, profilaktyki rówieśniczej, dobrych wiadomości, a nie protestów, zaproszeń, a nie wykluczeń, stygmatyzacji młodzieży wykluczonej lub środowiskowo marginalizowanej, bez nagród i działania za coś, nie robienia co się chce ale odpowiedzialności za siebie i innych. **PaT** to twórcza profilaktyka w działaniu bez fikcji i ulotek. **PaT** nie ma charakteru akcyjności i konkurencyjności. Społeczność **PaT** budowana jest na relacjach łączenia środowisk, wzajemnego wsparcia, wymiany doświadczeń i twórczych prezentacji. **PaT** to głos młodzieży w profilaktyce uzależnień! Szkoła zmierza do tego, aby młodzież mocno zaangażowała się w ten program, w kolejnych edycjach.

Ponadto, uczniowie Gimnazjum w okresie od 2012r.- 2015 uczestniczyli w projektach profilaktyczno – wychowawczych typu: "Trzymaj Formę", "Zachowaj Trzeźwy Umysł", "Znajdź właściwe rozwiązanie" – program profilaktyki palenia tytoniu przez uczniów, "Razem w pełni sprawni", W 2015 roku zorganizowany został program: "Wyloguj się do życia" – program przeciwdziałający uzależnieniu się od komputera i internetu.

Program profilaktyczny dla uczniów i ich rodziców – „Stop nałogom i przemocy”.

Wcześniejsze doświadczenia w realizacji zadań:

Realizacja cyklicznych zajęć profilaktyczno – edukacyjnych oraz warsztatów terapeutycznych pt. „Sam decydujesz”, realizacja przedstawień profilaktycznych, poruszających tematykę uzależnień, udział w ogólnopolskich kampaniach „Zachowaj Trzeźwy Umysł” i „Postaw na rodzinę”.

Cel strategiczny projektu:

Strategicznym celem jest dostarczenie informacji o wszelkich uzależnieniach i substancjach je wywołujących, zagrożeniach towarzyszących ich zażywaniu oraz o mechanizmie przemocy, radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

Cele szczegółowe:

- Wskazanie możliwości uniknięcia zagrożeń związanych z uzależnieniami.
- Pokazanie sposobów radzenia sobie z zagrożeniami.
- Ukazanie perspektyw zdrowego życia oraz drogi do satysfakcji osobistej bez stosowania środków psychoaktywnych.

Efektom realizacji projektu będzie zdobycie umiejętności podejmowania odpowiedzialnych decyzji związanych ze stosowaniem używek, a także umiejętności obrony przed przemocą i naciskiem społecznym.

Projekt skierowany jest do uczniów i rodziców, zakłada prowadzenie cyklicznych zajęć edukacyjno-profilaktycznych oraz sportowych wśród uczniów ze szkoły podstawowej i gimnazjum oraz podczas zebrań z rodzicami w szkołach.

Projekty-Granty szkolne

W dniu 3 listopada 2015r. w Urzędzie Miasta Jedlina-Zdrój w Sali Orła Białego odbyła się Konferencja prasowa, podczas, której nastąpiło uroczyste wręczenie symbolicznych Jedlińskich Grantów Edukacyjnych – Była to już trzecia edycja tego typu. W spotkaniu udział wzięli Dyrektorzy obu szkół, Nauczyciele - opiekunowie zwycięskich projektów, przedstawiciele uczniów, Organizatorzy oraz przedstawiciele lokalnych mediów. Na wstępie Burmistrz Miasta przypomniał ideę ogłoszonego konkursu, który skierowany był do uczniów jedlińskich szkół, a jego celem jest promowanie szeroko pojętej edukacji i wychowania. W tym roku przedsięwzięcia obejmowały trzy obszary tematyczne:

- a) Jedlina-Zdrój - źródło aktywności,
- b) Moje miasto – mój dom,
- c) działań z zakresu propagowania zasad savoir vivre'u i relacji koleżeńskich.

Podobnie jak w roku ubiegłym i dwa lata temu, kiedy podjęto inicjatywę o organizacji Grantów, wzbogacając

ofertę edukacyjną szkół, autorami projektów zgłoszonych do konkursu mogli być nauczyciele, uczniowie wraz z Opiekunem lub rodzice. Pula środków w 2015r. wyniosła 7.000 zł., a maksymalna kwota jednego grantu mogła wynieść do 1.200 zł. Decyzję w sprawie wyboru dwóch najbardziej ciekawych projektów podjęli uczniowie szkół w głosowaniu tajnym w dniu 14 października. Po krótkiej prezentacji założeń i celów przez poszczególnych Opiekunów zwycięskich projektów, Organizatorzy - Burmistrz Miasta wraz z Prezesem Stowarzyszenia Miłośników Jedliny-Zdroju wręczyli symboliczne granty Wnioskodawcom. Organizatorzy do realizacji włączyli jeszcze jeden projekt pt.: „Jak zmieniło się moje miasto – historia pocztówka pisana” – zgłoszony przez Panią Iwonę Dryś i Iwonę Wolną z Miejskiej Szkoły Podstawowej. Ogólna wartość projektów wyniosła 5.960 zł.

III. Projekty realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej:

1) "Postaw na pracę"

"Postaw na pracę"- to działanie, zainicjowane 14 kwietnia 2014 roku w utworzonym w e – Centrum w Jedlinie Zdroju"- uruchomionym przy Ośrodku Pomocy Społecznej. Projekt ten, realizowany był pn: "Wsparcie środowiska osób niepełnosprawnych z terenów wiejskich i małomiasteczkowych", realizowanych przez „Fundację Aktywizacja” w partnerstwie z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych"- współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, Priorytet I, Działanie 1.3, Podziałanie 1.3.6. Działania te stanowiły cenne wsparcie dla zadań własnych Gminy, wynikających z ustawy o pomocy społecznej i Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Jedlina-Zdrój na lata 2010- 2015. Projekt obejmował przeprowadzenie kompleksowych działań aktywizujących zawodowo i społecznie osoby niepełnosprawne. Dzięki kompleksowej i fachowej współpracy Ośrodka Pomocy Społecznej z „Fundacją Aktywizacja”, 7 uczestników Projektu zyskało szansę na przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej, wykorzystując nowo nabyte umiejętności, zasoby i możliwości w warsztatach. Wymagane kryterium wieku dla osób biorących udział w projekcie to 16-59 lat dla kobiet oraz 16-64 dla mężczyzn. Dla każdej osoby zakwalifikowanej do udziału w projekcie został stworzony Indywidualny Plan Działania, służący zdobyciu przez Uczestnika odpowiednich umiejętności, kwalifikacji i kompetencji ułatwiających aktywizację społeczną i zawodową. W ramach projektu osoby z niepełnosprawnością skorzystały z: doradztwa zawodowego, prawnego oraz psychologicznego, warsztatów umiejętności społecznych, indywidualnie dobranych szkoleń (np. komputerowych, językowych, zawodowych), płatnych staży rehabilitacyjnych, praktyk zawodowych, wsparciu trenera pracy pomagającego osobie niepełnosprawnej w adaptacji w nowym miejscu pracy, dofinansowaniu do pokrycia kosztów rozpoczęcia /kontynuacji nauki. Oprócz wsparcia obowiązkowego dotyczącego szkoleń i warsztatów z umiejętności społecznych, odbyły się podstawowe szkolenia z obsługi komputera.

Koszt wsparcia przewidziany na jednego uczestnika projektu wyniósł 9313,94 zł. Staż rehabilitacyjny, który obejmował zdobywanie praktycznych umiejętności przez wykonywanie zadań w miejscu pracy, trwał średnio 3 miesiące i finansowany był w całości przez Fundację. Ponadto, na zakończenie trwania projektu przy zatrudnieniu wspomaganym tj. wsparciu w poszukiwaniu pracy oraz we wdrożeniu na stanowisko u pracodawcy - w arkana pracy wprowadzał "Trener Pracy", który cały czas wspierał uczestników w miejscu zatrudnienia. Dzięki Projektowi trzy osoby wzięły udział w warsztatach praktycznej nauki zawodu, następnie uczestniczyły w praktyce zawodowej a następnie zostały zatrudnione na stażu: 1 osoba- w charakterze Gońca w Ośrodku Pomocy Społecznej w Jedlinie - Zdroju, 1 osoba -w Uzdrawisku - Szczawno - Jedlina-Zdrój, oraz 1 osoba- w Centrum Kultury w Jedlinie - Zdroju. Do chwili obecnej dwie osoby pracują, wykonując swoje obowiązki zatrudnione na umowę o pracę na terenie miasta Jedlina- Zdrój i Głuszycy.

2) "Razem w przyszłość"

Ośrodek Pomocy Społecznej od 2008 r. był również realizatorem projektu systemowego „Razem w przyszłość”. Projekt ten realizowany był w ramach Priorytetu VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez Ośrodki Pomocy Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2008 – 2014 współfinansowanego ze środków unijnych.

Celem projektu było pobudzenie aktywności zawodowej osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy poprzez stworzenie odpowiednich form wsparcia i mechanizmów stymulacji oraz wzmacnianie ich uczestnictwa w życiu społecznym.

Projekt skierowany był do osób nieaktywnych zawodowo, i długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Uczestnicy projektu mieli możliwość skorzystania z bezpłatnych szkoleń i wsparcia specjalistycznego. W ramach aktywnej integracji został przeprowadzony cykl szkoleń. Obejmował on między innymi szkolenia z zakresu: doradztwa zawodowego, wsparcia specjalistycznego, kursów zawodowych typu: "Asystent osoby starszej" "Profesjonalna obsługa kas fiskalnych", "Opiekun Terenów zielonych", "Kucharz - Kelner", "Kurs prawa Jazdy". Projekt skierowany był do 35 uczestników –nieaktywnych zawodowo, zagrożonych wykluczeniem społecznym, będących w wieku aktywności zawodowej i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w tym 6 osób niepełnosprawnych. W ramach projektu, między innymi: sfinansowano i skierowano uczestników na terapię psychologiczną, przeprowadzono zajęcia edukacyjne mające na celu nabycie umiejętności i wiedzy w zakresie szkolenia zawodowego, poradnictwo i wsparcie w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społeczno – zawodowych umożliwiających docelowo powrót do życia społecznego, w tym powrót na rynek pracy i aktywizację zawodową. Wydano zaświadczenia potwierdzające ukończenie kursów zawodowych. Dzięki realizowanemu projektowi w uczestnikach: wzrosła umiejętność radzenia sobie ze stresem i sytuacjami trudnymi, zwiększyła się samoocena, wzrosła motywacja do pracy, umiejętności wychowawcze i komunikacyjne, podniosły się kwalifikacje

zawodowe. Realizacja projektu systemowego umożliwiła także sfinansowanie wynagrodzenia zatrudnionego pracownika socjalnego, doposażenie stanowisk pracy w zestawy komputerowe, zakup drukarki, niszczarki, szaf metalowych, oraz materiałów biurowych a także po części zrefundować koszty utrzymania Ośrodka (prąd, gaz, śmieci).

3) "Asystent rodziny - zawód przyszłości "

W miesiącu styczniu 2014 roku zakończył się projekt „Asystent Rodziny – zawód przyszłości” Prowadzone działania wynikały wprost z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Projekt ten dotyczył wspomaganie rodzin borykających się z różnorodnymi problemami. Opieką zostało objętych 6 rodzin, w tym dwie rodziny częściowo pozbawione władzy rodzicielskiej. W przypadku dwóch rodzin zarysowała się możliwość powrotu dzieci do rodziny, co też stało się faktem.

4) "Resortowy Program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2012 - 2015"

Równoległe do projektu „Asystent rodziny – zawód przyszłości”, w ramach „Resortowego Programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej”, realizowany był drugi projekt. Realizacja tego projektu była możliwa dzięki pozyskaniu dodatkowych środków z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Dzięki temu, od maja 2012 roku, zatrudniony został w Ośrodku drugi asystent rodziny, który podjął działania wspierające w 8 rodzinach gdzie przebywało 9 dzieci. Praca asystentów rodziny miała na celu usamodzielnienie rodzin i utrzymaniem dzieci w domu rodzinnym, zapewniającym im poczucie bezpieczeństwa i warunkującym prawidłowy ich rozwój. Została pozytywnie przyjęta przez ogół społeczności naszego miasta, ale przede wszystkim przez rodziny objęte tą formą pomocy.

5) Pomoc żywnościowa

16 grudnia 2014 roku została zawarta pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej a PKPS -Zarządem Miejsko- Gminnym w Świdnicy umowa dotycząca współpracy w zakresie nieodpłatnej dystrybucji gotowych artykułów spożywczych, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej potrzebującym (FEAD). Dzięki tej współpracy Ośrodek Pomocy Społecznej w 2014 roku rozdysponował wśród najbardziej potrzebujących mieszkańców na święta dary żywnościowe w ilości 1460 kg, na ogólną wartość 3705 zł. Były to następujące artykuły spożywcze : mleko, makaron, mielonka wieprzowa, cukier, olej. Z darów żywnościowych skorzystało 91 najbardziej potrzebujących rodzin z terenu Naszego miasta- w ilości 200 osób. Do 2014 roku Ośrodek współpracował z Diecezją Caritas ze Świdnicy.

6) "Gwiazdkowa niespodzianka"

W styczniu 2014r. i 2015r. w Ośrodku Pomocy Społecznej odbyły się dla dzieci spotkania pn.„*Gwiazdkowa*

Niespodzianka” – to polska nazwa ogólnoświatowej akcji misji charytatywnej *Samaritan's Purse*. W Polsce akcja ta rozwija się już od kilkunastu lat. Ma ona na celu przekonanie dzieci z ubogich rodzin, że nie zostały zapomniane i są równie cenne i ważne jak każde inne dziecko. Dzięki ofiarności Fundacji, zostały przekazane dzieciom wspaniałe paczki z prezentami. Paczki te były przygotowywane imiennie, dla każdego dziecka z uwzględnieniem wieku i płci dziecka. Akcja została zorganizowana przy współpracy wolontariuszy „Gwiazdkowej Niespodzianki” oraz pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej. Pięknymi i wspaniałymi prezentami obdarowanych zostało 67 dzieci w wieku 2-14 lat. Spotkanie dedykowane było dla dzieci i zawierało bogaty program artystyczny.

7) Klub Seniora

Projekt realizowany przez Związek Emerytów i Rencistów Koło w Jedlinie-Zdroju ul. Piastowska 13.

Miejsce realizacji: Pomieszczenia socjalne Ośrodka Pomocy Społecznej, Centrum Kultury, Hala Sportowa Gimnazjum Miejskiego.

Cel strategiczny projektu:

Integracja osób starszych, zaspakajanie potrzeb kulturalnych, towarzyskich, edukacyjnych i motywujących do uczestnictwa w życiu społecznym.

Cele szczegółowe:

- 1) Integracja osób starszych ze społeczeństwem lokalnym.
- 2) Zapobieganie osamotnieniu i izolacji osób starszych.

Prowadzenie zajęć: opiekuńczo-terapeutycznych służących utrzymaniu sprawności psychofizycznej, m.in. zajęcia z muzykoterapii, dietetyki, terapii zajęć plastycznych, biblioterapię, pogadanki z przedstawicielami świata polityki, kultury, wycieczki jednodniowe oraz wczasy, organizacja kolacji wigilijnych, śniadań wielkanocnych, ognisk i wieczorków tanecznych, usprawniająco – rehabilitacyjnych, treningi umysłowe (gra w szachy, warcaby).

Beneficjenci to osoby starsze, samotne, członkowie Związku Emerytów i Rencistów.

Urząd Miasta i partnerzy projektu udostępnił i umożliwił korzystanie z pomieszczeń do prowadzenia zajęć, sal gimnastycznych do ćwiczeń oraz udział realizowanych imprezach, programach, warsztatach i zajęciach.

Czas realizacji projektu: 2 lata. Środki niezbędne do uruchomienia i funkcjonowania projektu 2 tys. złotych.

IV. Projekty realizowane przez Centrum Kultury:

W roku 2015 po raz drugi odbył się Półmaraton Górski Jedlina-Zdrój. Impreza ta, ponownie spotkała się z wielkim uznaniem biegaczy, czego potwierdzeniem jest otrzymanie przez organizatorów prestiżowych wyróżnień. Na łamach prestiżowego portalu „Maratony Polskie.PI” 2 Półmaraton Górski Jedlina-Zdrój znalazł się kolejny raz na podium. Spośród nich największym powodem do dumy jest zdobycie I miejsca w kategorii

„Biegi górskie” i „Województwo Dolnośląskie”, Tym samym uzyskano przywilej używania logotypu ZŁOTY BIEG 2015, co klasyfikuje jedliński półmaraton w ścisłej czołówce najlepszych imprez biegowych w Polsce. Obok ww. projektów o zasięgu regionalnym i międzynarodowym organizowane są głównie niskonakładowe imprezy kulturalne i sportowe, których odbiorcami są przede wszystkim mieszkańcy Jedliny-Zdroju i kuracjusze. Dzieci i młodzież tradycyjnie uczestniczą w akcjach zimowych i letnich, zorganizowanych zajęciach sportowych, rekreacyjnych i turystycznych.

W 2015r. Centrum Kultury aplikowało do różnych instytucji o środki finansowe z przeznaczeniem na organizację różnych imprez i otrzymało między innymi

Centropo Cup (CK)	Invest Park	2 000 zł
Orange dla bibliotek	Orange	860,91zł
Zakup nowości wydawniczych	Biblioteka Narodowa	8 000 zł
Czytam sobie w bibliotece	Centrum edukacji Obywatelskiej	Zdobyto grant w formie rzeczowej
Koncert Trzech Kultur	Narodowe Centrum Kultury	15 000 zł

3.5. Plan działań strategicznych na lata 2016 – 2022

I. Ocena możliwości lokalnego systemu pomocy społecznej i jego rozwój zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami społecznymi.

Sposób realizacji:

- Pomoc finansowa i w naturze wynikająca z ustawy o pomocy społecznej.
- Pomoc finansowa w formie dodatków mieszkaniowych.
- Pomoc finansowa wynikająca z ustawy o świadczeniach rodzinnych.
- Zabezpieczenie jednego gorącego posiłku osobom tego pozbawionym a w szczególności dzieciom i osobom starszym.
- Zabezpieczenie jednego gorącego posiłku osobom tego pozbawionym, w szczególności dzieciom i osobom starszym.
- Praca socjalna.

Realizatorzy:

- 1) Gmina Jedlina-Zdrój.
- 2) Ośrodek Pomocy społecznej w Jedlinie-Zdroju.
- 3) Placówki oświatowe.
- 4) Organizacje pozarządowe i kościelne.
- 5) Sponsorzy.

Wskaźniki:

- Liczba ludności/liczba osób korzystających w danym roku z pomocy społecznej;
- Liczba wypłaconych świadczeń pomocy społecznej;
- Liczba wypłaconych świadczeń rodzinnych i dodatków doświadczeń, świadczeń pielęgnacyjnych w danym roku;
- Liczba świadczeń wychowawczych wypłaconych w danym roku;
- Liczba osób, którym udzielono wsparcia materialnego;
- Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych;
- Liczba osób korzystających z dożywiania;
- Liczba osób, którym został zapewniony nocleg;
- Liczba bezdomnych;
- Powody korzystania z pomocy społecznej-zasiłki przyznane z tytułu bezrobocia, z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczej, z tytułu długotrwałej choroby, ubóstwa, czy wielodzietności przyznanych w danym roku w porównaniu do roku poprzedniego.

II. Dysfunkcje opiekuńczo-wychowawcze i przemoc w rodzinach wymagających profesjonalnej pomocy w rozwiązywaniu trudności rzutujących na rozwój dzieci i młodzieży.

Sposób realizacji:

- Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie.
- Działalność Asystenta Rodziny.
- Działalność Punktu Konsultacyjnego.
- Rozwój i zapewnienie poradnictwa specjalistycznego.
- Tworzenie i realizacja programów profilaktycznych.
- Działalność „Niebieskiej Linii”.
- Szkolenia pracowników zajmujących się pomaganiem rodzinie w tym pracowników socjalnych.
- Wspieranie wypoczynku letniego i zimowego dzieci z rodzin wysokiego ryzyka.
- Organizowanie zajęć pozalekcyjnych i zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Realizatorzy:

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedlinie-Zdroju.
- 2) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 3) Punkt Konsultacyjny.
- 4) Policja.
- 5) Organizacje pozarządowe.
- 6) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu.
- 7) Zespół Interdyscyplinarny.
- 8) Kuratorzy Sądowi.
- 9) Asystent Rodziny.
- 10) Placówki oświatowe.

Wskaźniki:

- Liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka do liczby rodzin wymagających szczególnej uwagi i wsparcia w tym - dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.
- Liczba interwencji Zespołu Interdyscyplinarnego oraz liczba założonych niebieskich kart w danym roku.
- Zapewnienie wsparcia ze strony asystenta rodziny; -liczba rodzin objętych opieką Asystenta Rodziny w danym roku.
- Liczba udzielonych porad specjalistycznych.
- Liczba kampanii edukacyjno -informacyjnych.
- Realizacja kampanii edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie; liczba

przeprowadzonych kampanii.

- Realizacja programów profilaktycznych w szkołach uwrażliwiających dzieci i młodzież na problem przemocy; liczba zrealizowanych programów profilaktycznych; liczba uczniów biorących udział w programach.
- Wsparcie i terapia osób dotkniętych przemocą; liczba porad udzielonych osobom dotkniętym przemocą w danym roku.
- Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy; liczba uczestników biorących udział w programach.
- Kampanie społeczne upowszechniające zdrowy model rodziny - liczba kampanii.
- Liczba inicjatyw zorganizowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.
- Zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych; ilość dzieci i młodzieży korzystających z aktywnych, zorganizowanych form wypoczynku oraz zajęć pozalekcyjnych.
- Doskonalenie kadr pomocy społecznej i nie tylko pracujących z dzieckiem i rodziną, liczba szkoleń, ilość osób uczestniczących w szkoleniach w danym roku.
- Współdziałanie ze sobą placówek oświatowych, asystenta rodziny, kuratorów sądowych, pedagogów szkolnych, wychowawców klasowych -liczba wspólnych działań instytucji w zakresie wsparcia rodzin(współdziałanie z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół)- liczba osób którym udzielono wsparcia.
- Liczba nawiązanych porozumień w zakresie wspierania rodziny.
- Liczba przeprowadzonych interwencji w rodzinie.
- Liczba rodzin objętych wsparciem Asystenta Rodziny.
- Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia.
- Liczba kampanii społecznych upowszechniających zdrowy model rodziny.
- Prowadzenie systematycznej pracy socjalnej z rodziną problemową w jej środowisku-ilość rodzin którym udzielono wsparcia.
- Motywowanie rodzin do aktywnego działania na rzecz poprawy swojej sytuacji poprzez zawieranie kontraktów socjalnych; liczba zawartych kontraktów.
- Zapewnienie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom pozostającym w trudnej sytuacji ekonomicznej; liczba udzielonych świadczeń, liczba osób korzystających z pomocy w danym roku.
- Wypracowanie zasad współpracy wszystkich instytucji i służb zajmujących się pomocą rodzinie problemowej.
- Liczba osób, które skorzystały z porad Punktu Konsultacyjnego.

III. Uzależnienie od alkoholu i środków psychoaktywnych, skutecznie ograniczających wydolność rodzin i osób dotkniętych tymi uzależnieniami.

Sposób realizacji:

- Tworzenie i realizacja programów profilaktycznych, w tym kontynuacja Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
- Realizacja programów profilaktycznych w placówkach oświatowych.
- Wspieranie akcji informacyjnych i profilaktycznych o skutkach uzależnień.
- Wspieranie powstawania grup samopomocowych AA.
- Rozwój poradnictwa specjalistycznego.
- Aktywizacja osób uzależnionych do podjęcia leczenia i terapii.
- Organizacja letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży.
- Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego i Punktu Konsultacyjnego.
- Psychoedukacja rodziców.
- Szkolenia dla pracowników socjalnych, nauczycieli i pedagogów z placówek oświatowych.
- Współpraca z ośrodkami uzależnień, Sądem Rejonowym, kuratorami sądowymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Policją.
- Organizacja pokazów i filmów o tematyce uzależnień.
- Organizacja pogadanek nt. zagrożeń wynikających z uzależnień.
- Szkolenie nauczycieli i pedagogów.
- Psychoedukacja rodziców.

Realizatorzy:

- 1) Gmina Jedlina-Zdrój.
- 2) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 3) Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedlinie-Zdroju.
- 4) Placówki oświatowe.
- 5) Organizacje pozarządowe.
- 6) Policja.
- 7) Sąd Rejonowy w Wałbrzychu.
- 8) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu.
- 9) Zespół Interdyscyplinarny, Punkt Konsultacyjny.

Wskaźniki:

- Liczba rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu i narkomanii w danym roku.

- Liczba osób dotkniętych problemem innych uzależnień w danym roku.
- Liczba interwencji przeprowadzonych w rodzinach w związku z problemem alkoholowym.
- Liczba spotkań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Liczba rozmów przeprowadzonych z osobami nadużywającymi alkoholu.
- Liczba kampanii profilaktyczno-edukacyjnych w danym roku.
- Liczba warsztatów i szkoleń przeprowadzonych w placówkach oświatowych i innych instytucjach powołanych w celu realizacji działań profilaktycznych w danym roku.
- Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny, ze względu na uzależnienia.
- Liczba grup roboczych i posiedzeń Zespołu interdyscyplinarnego w danym roku gdzie przemoc związana jest ściśle z uzależnieniami wszelkiego rodzaju.
- Liczba szkoleń, pogadanek i filmów o tematyce uzależnień w placówkach oświatowych.
- Liczba szkoleń nauczycieli i pedagogów; ilość nauczycieli która bierze udział w szkoleniach w danym roku.
- Liczba spotkań edukacyjnych, oraz godzin wychowawczych dla rodziców w danym roku.
- Liczba udzielonych porad w Punkcie Konsultacyjnym.

IV. Postępujące starzenie się społeczeństwa oraz pogarszająca się sytuacja materialna osób starszych, samotnych, pełny i czynny udział w życiu społecznym.

Sposób realizacji:

- Rozwijanie i promowanie ofert kulturalnych, oświatowych i rozrywkowych wśród osób starszych.
- Pomoc w codziennej egzystencji poprzez zapewnienie usług opiekuńczych.
- Pomoc i apelowanie do społeczeństwa o pomoc osobom starszym w okresie zimowym.
- Monitorowanie sytuacji materialnej i życiowej osób starszych samotnych.
- Zapewnianie pobytu w domach opieki społecznej osobom niezdolnym do samodzielnego funkcjonowania.

Realizatorzy:

- 1) Gmina Jedlina-Zdrój.
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedlinie-Zdroju.
- 3) Klub Seniora.
- 4) Centrum Kultury.
- 5) Caritas.

Wskaźniki:

- Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych w danym roku w porównaniu do lat ubiegłych.

- Liczba osób, którym zapewniono pobyt w Domu Pomocy Społecznej w porównaniu do roku poprzedniego.
- Liczba osób niepełnosprawnych i chorych objętych pomocą i wymagających wsparcia w danym roku.
- Liczba kampanii informacyjnych.
- Liczba dofinansowanych przedsięwzięć.
- Liczba imprez i uroczystości organizowanych dla seniorów w danym roku.

V. Problem poczucia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w środowisku rówieśników w klasie, w szkole i poza szkołą. Agresja i brak zainteresowań oraz umiejętności konstruktywnego spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież.

Sposób realizacji:

- Wspieranie działań zmierzających do zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.
- Organizacja letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży.
- Psychoedukacja rodziców.
- Szkolenia dla pracowników socjalnych, nauczycieli i pedagogów z placówek oświatowych.
- Zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych -liczba zajęć pozalekcyjnych, liczba osób uczestniczących w zajęciach.

Realizatorzy:

- 1) Gmina Jedlina-Zdrój.
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedlinie-Zdroju
- 3) Placówki oświatowe.
- 4) Centrum Kultury.

Wskaźniki:

- Liczba kółek zainteresowań, pogadanek, gier i projektów zorganizowanych dla dzieci w szkołach i w Centrum Kultury w danym roku - opis działań z poszczególnych jednostek.
- Statystyka dotycząca incydentów związanych z przemocą w szkołach i poza nią w danym roku- diagnozowanie poszczególnych przypadków.
- Liczba dzieci uczestniczących w organizacji czasu wolnego w trakcie wakacji i na feriach.
- Liczba spotkań z rodzicami, pogadanek psychoedukacyjnych dla rodziców.
- Liczba zajęć pozalekcyjnych w porównaniu do lat ubiegłych - próba diagnozy skuteczności działań.

VI. Niepełnosprawność, brak zaplanowanych przedsięwzięć niwelowania barier architektonicznych, propozycji zatrudnienia, ubożenie społeczeństwa ograniczające niepełnosprawnym pełny i czynny udział w życiu społecznym.

Sposób realizacji:

- Tworzenie warunków i rozwijanie form pomocy w celu aktywizacji społecznej osób w wieku poprodukcyjnym i niepełnosprawnych.
- Przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu ludzi starszych i niepełnosprawnych.
- Aktywizacja środowiska.
- Prowadzenie usług opiekuńczych dla różnych grup osób starszych.
- Edukacja ustawiczna formalna i nieformalna.
- Opieka nad dzieckiem i rodziną.
- Rozwój poradnictwa specjalistycznego.
- Likwidacja barier architektonicznych.
- Pomoc osobom niepełnosprawnym w likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania.
- Aktywizacja społeczna i zawodowa.
- Wspieranie przedsiębiorczości.
- Rozwój usług specjalistycznych.
- Współpraca z PFRON i Warsztatami Terapii Zajęciowej w Wałbrzychu.

Realizatorzy:

- 1) Gmina Jedlina-Zdrój.
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedlinie-Zdroju.
- 3) Placówki oświatowe.
- 4) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu.
- 5) Placówki służby zdrowia.
- 6) Organizacje pozarządowe i kościelne.
- 7) Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu.
- 8) Służba Zdrowia.

Wskaźniki:

- Liczba osób niepełnosprawnych na terenie Gminy.
- Liczba niepełnosprawnych, którym udzielono pomocy materialnej i finansowej.
- Liczba spotkań edukacyjnych i projektów informacyjnych (liczba osób objętych wsparciem, rodzaj wsparcia).

- Liczba punktów i miejsc, w których zlikwidowano bariery architektoniczne.
- Liczba udzielonego wsparcia w postaci poradnictwa zawodowego.
- Liczba niepełnosprawnych, którzy podjęli pracę zarobkową.
- Ilość osób które skorzystały z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych, sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów pomocniczych refundowanych przez PCPR (liczba osób objętych pomocą, rodzaj wsparcia).
- Promowanie przedsiębiorczości wśród osób niepełnosprawnych (liczba szkoleń, liczba uczestników).
- Akcje, kampanie uświadamiające powstawanie niepełnosprawności-liczba akcji.
- Rozwój specjalistycznego wsparcia dla rodzin z osobami niepełnosprawnymi (liczba rodzin korzystających ze wsparcia, rodzaj udzielonego wsparcia).
- Liczba mieszkań dla osób niepełnosprawnych, w których zlikwidowano bariery architektoniczne.
- Liczba projektów przeprowadzonych w mieście, mających na celu likwidację barier architektonicznych.
- Ilość kampanii informacyjnych.
- Liczba inicjatyw wsparcia osób niepełnosprawnych.
- Liczba świadczonych usług na rzecz osób niepełnosprawnych.
- Rozszerzanie oferty usług opiekuńczych (liczba osób korzystających z usług opiekuńczych oraz liczba środowisk objętych pomocą sąsiedzka i wolontariatu wspierającego w stosunku do rzeczywistych potrzeb).

VII. Bezrobocie zauważalną przyczyną marginalizacji i ubożenia części społeczności miasta.

Sposób realizacji:

- Aktywizacja społeczności lokalnej – praca socjalna.
- Tworzenie kompleksowych warunków do prawidłowej obsługi beneficjentów korzystających ze świadczeń Ośrodka Pomocy Społecznej.
- Aktywizacja społeczna i zawodowa osób i rodzin wykluczonych społecznie lub zagrożonych takim wykluczeniem.
- Organizacja robót publicznych, prac społecznie użytecznych i robót interwencyjnych.
- Propagowanie aktywnych form zwalczania bezrobocia.
- Przygotowanie programów skierowanych dla poszczególnych grup ryzyka, w szczególności długotrwale bezrobotnym, uzależnionym, rodzinom niepełnym i dysfunkcyjnym.
- Zagospodarowanie czasu wolnego, w szczególności dzieci i młodzieży.
- Wspieranie osób w wieku 50+ na rynku pracy.

- Zwiększenie zatrudnienia kobiet.
- Ograniczenie bezrobocia wśród młodzieży.
- Promowanie przedsiębiorczości.
- Wspieranie szkoleń aktywizujących młodzież.
- Wspieranie szkoleń zawodowych.
- Rozwój poradnictwa specjalistycznego.

Realizatorzy:

- 1) Gmina Jedlina-Zdrój.
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedlinie- Zdroju.
- 3) Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu.
- 4) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu.
- 5) Placówki oświatowe.
- 6) Organizacje pozarządowe i kościelne.

Wskaźniki:

- Liczba bezrobotnych w gminie w danym roku.
- Liczba osób, które podjęły pracę zarobkową w danym roku.
- Liczba osób, które podjęły zatrudnienie w wyniku organizacji prac społecznie użytecznych, robót publicznych i interwencyjnych, staży, przygotowań zawodowych, oraz doposażenia miejsc pracy w stosunku do potrzeb rynku pracy w danym roku.
- Liczba osób które podjęły pracę rozpoczynając działalność gospodarczą w danym roku.
- Liczba osób uczestniczących w szkoleniach kwalifikacyjnych i doradztwie w stosunku do potrzeb.
- Liczba projektów dotyczących aktywizacji zawodowej w danym roku.
- Liczba osób korzystających z poradnictwa zawodowego w danym roku .
- Powody korzystania z pomocy społecznej - w tym również z powodu bezrobocia-statystyka OPS.
- Giełdy pracy organizowane przez tutejszą Filię PUP i osoby uczestniczące w rekrutacji w danym roku.
- Promocja usług i instrumentów PUP wśród pracodawców i wskaźnik zatrudnienia(liczba spotkań i liczba uczestniczących pracodawców).
- Wdrażanie projektów na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych (liczba zrealizowanych projektów, liczba beneficjentów).

VIII. Promowanie wśród mieszkańców zdrowego trybu życia.

Sposób realizacji:

- Realizacja działań i projektów promujących zdrowy styl życia.
- Realizacja kampanii promujących zdrowy tryb życia.

- Realizacja programów bezpłatnych badań dla mieszkańców.
- Wykorzystywanie infrastruktury sportowej i rekreacyjnej w celu organizacji przedsięwzięć o charakterze prozdrowotnym.

Realizatorzy:

- 1) Gmina Jedlina-Zdrój.
- 2) Placówki oświatowe.
- 3) Kluby sportowe.
- 4) Centrum Kultury.
- 5) Klub Seniora.

Wskaźniki:

- Liczba zrealizowanych projektów prozdrowotnych; wczesna diagnoza i rehabilitacja-pozyskiwanie sprzętu medycznego, rehabilitacyjnego-(liczba osób korzystających z diagnostyki i rehabilitacji).
- Liczba akcji bezpłatnych i badań profilaktycznych dla mieszkańców miasta w danym roku.
- Liczba osób, które skorzystały z bezpłatnych badań lekarskich w danym roku.
- Liczba dzieci uczestniczących w programach prozdrowotnych w danym roku.
- Liczba dzieci uczestniczących w spartakiadach, grach drużynowych, zawodach sportowych organizowanych w szkołach oraz w zawodach miejskich w danym roku.
- Liczba osób biorących udział w spartakiadach, grach drużynowych, zawodach sportowych, biegach, półmaratonach, festynach.
- Liczba imprez sportowych w danym roku.

3.6. Zakończenie.

Analiza społeczna obejmuje opis różnych zjawisk, sytuacji, przesłanek, które mogły stać się przyczyną trudnej sytuacji, w jakiej znaleźli się niektórzy mieszkańcy Jedliny-Zdroju. W celu otrzymania zbliżonego rzeczywistego obrazu problemów społecznych poddano analizie dane liczbowe z kilku ostatnich lat. Dzięki poddaniu analizie zjawisk społecznych i zagrożeń można wysnuć wnioski i uchwycić pewne tendencje, w jednym przypadku rosnące, w innym malejące.

Problemy, z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy Jedlina-Zdrój, są charakterystyczne dla obecnych czasów i występują na terenie każdej gminy i miasta. Większość z nich uznana została już powszechnie za problemy społeczne, będące konsekwencjami zakłóceń w sferze ekonomicznej i gospodarczej całego kraju. Przykładem tego jest głównie bezrobocie, ubóstwo, uzależnienia, niepełnosprawność, niezaradność życiowa, starzenie się społeczeństwa, mały przyrost naturalny. Problemy te mają związek przyczynowo-skutkowy, między nimi istnieje pewna zależność – bezrobocie prowadzi do ubóstwa, izolacji społecznej, jest częstą przyczyną uzależnień. Występowanie z kolei uzależnień w rodzinach często prowadzi do zjawiska stosowania

przemocy.

Obok form o charakterze finansowym lub usługowym, konieczne jest rozwijanie form pozamaterialnych, a więc specjalistycznej pomocy, takich jak: organizacja punktów wsparcia psychologicznego, prawnego, aktywizacja społeczna, rozwój samopomocy, oraz organizacja wolontariatu. Celem wszystkich działań ma być zapobieganie marginalizacji i wyprowadzenia z trudnej sytuacji osób, rodzin i społeczności lokalnych oraz wyposażenie ich w narzędzia umożliwiające samodzielne radzenie sobie z pojawiającymi się problemami i potrzebami np. poprzez zapewnienie długotrwale bezrobotnym zatrudnienia w różnych formach takich jak: zatrudnienie socjalne, roboty publiczne, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne itp. Konieczne jest tu wyrównywanie szans różnych grup społecznych: osób niepełnosprawnych, kobiet i mężczyzn, ludzi młodych i długotrwale bezrobotnych.

Problemy społeczne mają wielowymiarowy charakter i ich rozwiązanie wymaga rozstrzygnięć systemowych i długoterminowych, zintegrowanej współpracy instytucjonalnej. Należy doprowadzić do wypracowania wspólnych programów i współdziałania wszystkich podmiotów powołanych w celu rozwiązywania problemów społecznych (przedstawicieli władzy lokalnej, pomocy społecznej, oświaty, kultury, zdrowia, organizacji pozarządowych, kościoła itp.) Niezbędne jest także utworzenie infrastruktury socjalnej, bez której niemożliwa będzie realizacja założonych celów.

Zmieniająca się sytuacja społeczna w środowisku miasta będzie stwarzała konieczność dostosowywania i aktualizacji poszczególnych celów i kierunków działań określonych w niniejszej strategii i dostosowywania tychże do nowych warunków i potrzeb społecznych. Ponadto w czasie obowiązywania dokumentu należy dla celów strategicznych określić mierniki i wskaźniki ich realizacji w okresach obejmujących co najmniej rok budżetowy. Pozwoli to na zobrazowanie w jakim stopniu strategia przyczyniła się do rozwiązywania problemów społecznych istotnych dla poszczególnych grup, których te problemy dotyczą oraz czy zmaganie się z tymi problemami oddziaływały na kształtowanie się i poprawę warunków życia mieszkańców Jedliny-Zdroju. Jednostką odpowiedzialną za ustalenie wskaźników, ich monitorowanie i gromadzenie przez okres siedmiu lat tj. 2016 – 2022 powinien być Ośrodek Pomocy Społecznej w Jedlinie-Zdroju.

Sporządziła: Elżbieta Zapart

7. Projekty związane					
8. Elementy ryzyka i założenia					
Elementy ryzyka	Sposoby przeciwdziałania ryzyku				
9. Sposób i częstotliwość przeglądu realizacji programu					
10. Planowane zasoby (pracochłonność, budżet,)					
11. Ocena skuteczności programu					
Opracował plan	Data	Zatwierdził plan	Data	Zatwierdził realizację	Data

3.6. Wzór Karty Programu - Załącznik Nr 1 do Strategii Integracji i Kozwazywania Problemow Spotecznych w Jedinie-Zdroju na lata ZUT 1-ZUT5.

Nazwa programu			
Źródło programu		Nr działania /programu	Wersja Karty
Data rozpoczęcia		Planowana data zakończenia	Data zakończenia
Kierownik Programu / Lider		Członkowie zespołu	
1. Zdefiniowanie problemu			
2. Analiza przyczyn			
3. Ogólny cel programu (długookresowy rezultat / wpływ)		Sposób pomiaru celu ogólnego / miernik	
		Termin pomiaru	
4. Cele szczegółowe i wskaźniki realizacji celu			
Cel szczegółowy		Wskaźnik/ miernik	
		Poziom bieżący	Poziom docelowy
			Sposób pomiaru
			Poziom osiągnięty
5. Zakres (miejsce realizacji programu, komórki organizacyjne, procesy, zakres terytorialny itd.)			
6. Sposób realizacji /wdrożenia			
Działanie / zadanie		Wykonawca	Termin realizacji
			Założenia, uwagi